
OBSAH

Obsah	1
1 Základné údaje	4
1.1 Základné údaje o dokumentácii	4
1.2 Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši	4
1.2.1 Program rozvoja	4
1.2.2 Hlavné ciele riešenia územného plánu mesta	8
1.3 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu obce	9
2 Riešenie územného plánu	12
2.1 Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis	12
2.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí územného plánu regiónu	12
2.3 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce	27
2.3.1 Demografický potenciál	28
2.3.2 Bytový fond	33
2.3.3 Vybavenosť	34
2.3.4 Hospodárske odvetvia a zamestnanosť	37
2.3.5 Nerastné suroviny	39
2.4 Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie riešenej obce do systému osídlenia	39
2.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania	40
2.6 Návrh funkčného využitia územia obce s určením prevládajúcich funkčných území ...	41
2.6.1 Návrh riešenia bývania	42
2.6.2 Návrh riešenia občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou	43
2.6.3 Návrh riešenia výroby	47
2.6.4 Návrh riešenia rekreácie	47
2.7 Vymedzenie zastavaného územia obce	47
2.8 Vymedzenie ochranných pásem a chránených území podľa osobitných predpisov	48
2.8.1 Kultúrno-historické dedičstvo	48
2.8.2 Chránené časti prírody a krajiny	48
2.8.3 Ochranné pásma technickej a dopravnej infraštruktúry	50
2.9 Návrh riešenia záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami ...	53
2.9.1 Záujmy obrany štátu	53
2.9.2 Požiarna ochrana	54
2.9.3 Protipovodňová ochrana	54

2.10	Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení	55
2.11	Návrh verejného dopravného a technického vybavenia	79
2.11.1	Dopravné vybavenie	79
2.11.2	Plynofikácia	102
2.11.3	Vodné hospodárstvo	102
2.11.4	Elektroenergetika	105
2.12	Koncepcia starostlivosti o životné prostredie, prípadne hodnotenie z hľadiska predpokladaných vplyvov na životné prostredie	110
2.12.1	Odpadové hospodárstvo	110
2.12.2	Splaškové vody	111
2.12.3	Dažďové vody	111
2.12.4	Využívanie prírodných zdrojov	111
2.12.5	Erózia, zosuvné územia	111
2.12.6	Radónové riziko	111
2.12.7	Seizmicita územia	112
2.12.8	Znečistenie	112
2.12.9	Skládky	112
2.12.10	Hluk a vibrácie	112
2.12.11	Environmentálna záťaž	112
2.12.12	Ochrana mikroklimy - adaptácia na klimatické zmeny	113
2.13	Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov	113
2.14	Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu	114
2.14.1	Záplavové územia	114
2.14.2	Územia špecifickej ochrany	114
2.15	Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskeho pôdneho fondu a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske účely	114
2.15.1	Členenie územia podľa druhu pozemkov	114
2.15.2	Pôdne pomery	115
2.15.3	Odôvodnenie záberov	115
2.15.4	Vyhodnotenie záberu poľnohospodárskej pôdy	116
2.15.5	Vyhodnotenie záberu lesnej pôdy	118
2.16	Hodnotenie navrhovaného riešenia najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územno-technických dôsledkov	118
2.16.1	Environmentálne dôsledky	118
2.16.2	Ekonomické dôsledky	119

2.16.3	Sociálne dôsledky	119
2.16.4	Územno-technické dôsledky	119
2.16.5	Hlavné ohrozenia naplnenia návrhu	119
2.16.6	Opatrenia na ochranu a regeneráciu životného prostredia	120
2.16.7	Záver	121
2.16.8	Posúdenie jednotlivých variantov	121
3	Prílohy	122
3.1	Tabuľka záberov poľnohospodárskej pôdy VARIANT A	122
3.2	Tabuľka záberov poľnohospodárskej pôdy VARIANT B	124

1 Základné údaje

1.1 Základné údaje o dokumentácii

Názov: Územný plán mesta Fiľakovo

Obstarávateľ: Mesto Fiľakovo

Etapu: Koncept riešenia

Spracovateľ: Ing. arch. Martin Baloga, PhD.

Osoba odborne spôsobilá pre obstaranie ÚPP a ÚPD: Ing. Martina Kukučková

Dátum: jún 2023

Kolektív:

Urbanizmus: Ing. arch. Martin Baloga, PhD. , hlavný riešiteľ

Ing. arch. Ján Bátora

Ing. Marián Kukura

Doprava: doc. Ing. Peter Rakšányi, PhD.

Krajina a USES: Mgr.Csaba Balázs

Mgr. Jaroslav Košťál, PhD.

Špecialisti pre TI: Ing. Martin Gašpár, Ing. Miloš Husár, Ing. Marek Centár

1.2 Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši

1.2.1 Program rozvoja

Mesto Fiľakovo má spracovaný program rozvoja mesta na roky 2015-2023 a rozpracovanú analytickú časť ako podklad pre program rozvoja mesta 2022-2030.

V uvedených dokumentoch sa uvádzajú slabé, silné stránky, príležitosti a ohrozenia (zosumarizované pre potreby územného plánu mesta):

Silné stránky mesta Fiľakovo:

Geografická poloha a infraštruktúra:

- Výhodná poloha v blízkosti hranice s Maďarskom.
- Prítomnosť dôležitých dopravných osí.

Kultúrne a prírodné dedičstvo:

- Bohaté prírodné, historické a kultúrne dedičstvo, vrátane hradu, kostolov, múzea, historických budov a mestského parku.
- Časť mesta je súčasťou CHKO Cerová vrchovina.
- Pramene minerálnych vôd.

- Sídlo Novohrad – Nógrád geoparku.

Ekonomika a podnikanie:

- Vhodné podmienky pre poľnohospodárstvo a spracovanie dreva.
- Tradície výroby nábytku a ďalších výrobkov.
- Regionálne priemyselné centrum.
- Voľné lokality pre podnikanie.

Vzdelávanie a spoločenský život:

- Dobré školské a vzdelávacie zariadenia.
- Aktívne kultúrne zoskupenia.
- Bohatý kalendár kultúrnych podujatí.

Spolupráca a medzinárodné vzťahy:

- Spolupráca na regionálnej a medzinárodnej úrovni.
- Vedúca pozícia v regionálnych projektoch.

Slabé stránky mesta Filákov:

Ekonomika a pracovný trh:

- Vysoká nezamestnanosť a odchod vzdelaných ľudí.
- Nízka kúpyschopnosť a príjmy obyvateľstva.
- Nedostatočný rozvoj podnikateľského sektora.

Infraštruktúra a doprava:

- Zastaraný územný plán.
- Zrušená doprava do Maďarska.
- Zlý stav dopravných sietí a problémy s parkovaním.

Vzdelávanie:

- Nízka vzdelanostná úroveň obyvateľstva, najmä v oblasti IKT.

Zdravotníctvo:

- Roztrúsené zdravotné zariadenia, chýbajúce zariadenia ako RTG.

Sociálne problémy:

- Starnutie obyvateľstva, negatívna migrácia.
- Nedostatočná sociálna infraštruktúra.
-

Marketing a propagácia:

- Nedostatočný marketing a propagácia mesta.

Príležitosti pre mesto Fiľakovo:

- Využitie bohatého prírodného, geologického, historického a kultúrneho dedičstva mesta na podporu turizmu.
- Upevnenie postavenia mesta ako centra regionálneho významu.
- Využitie strategických rozvojových osí a dopravných trás na podporu dopravy a obchodu.
- Obnovenie a modernizácia dopravných spojení.
- Posilnenie tradície priemyslu a využitie miestnych nehnuteľností pre podnikanie.
- Vytváranie pracovných príležitostí pre nekvalifikovanú silu a synchronizácia vzdelávania s trhom práce.
- Podpora bývania a inklúzia marginalizovaných komunít.
- Rozvoj recyklačných a environmentálnych programov.
- Rozšírenie turizmu v cezhraničnej oblasti a v rámci rôznych odvetví.
- Efektívne využívanie informačno-komunikačných technológií.
- Budovanie partnerstiev na regionálnej a medzinárodnej úrovni.
- Využitie rôznych finančných zdrojov pre rozvoj mesta.
-

Ohrozenia mesta Fiľakovo:

- Politická a legislatívna nestabilita.
- Vzdialenosť od hlavných dopravných ťahov.
- Zastaralá a zhoršujúca sa technická infraštruktúra.
- Finančné a kompetenčné obmedzenia pre mesto.
- Negatívne demografické trendy.
- Riziká spojené s priemyselnou zónou a jej vplyv na životné prostredie a kvalitu života.
- Potenciálne neúspešné projekty a nezáujem relevantných subjektov.
- Bezpečnostné a sociálne výzvy.
- Environmentálne výzvy a slabé environmentálne povedomie

Na základe uvedených skutočností je možné vyvodiť nasledovné možné potenciály rozvoja.

Potenciál rozvoja:

1. **Cestovný ruch:** Využitie bohatého prírodného a kultúrneho dedičstva na rozvoj cestovného ruchu, ako sú geoparky, historické objekty a pramene minerálnych vôd.

2. **Zahraničná spolupráca:** Vzhľadom na geografickú polohu a existujúce medzinárodné spolupráce môže mesto posilniť cezhraničné projekty a aktivity, najmä s Maďarskom.
3. **Podnikateľská infraštruktúra:** Využitie voľných lokalít na podnikanie a zlepšenie podmienok pre malé a stredné podniky môže prispieť k ekonomickému rastu.
4. **Vzdelávanie:** Zlepšenie vzdelávacieho systému, zvlášť v oblasti IKT, môže pomôcť v zlepšení kvalifikácie pracovnej sily a zvýšení zamestnanosti.
5. **Infraštruktúra:** Modernizácia infraštruktúry, vrátane dopravných sietí, vodovodu a zdravotných zariadení, môže prispieť k lepšej kvalite života obyvateľov a zvýšeniu atraktivity mesta pre návštevníkov a investície.

Mesto Filákov má mnoho silných stránok, ktoré môžu slúžiť ako základ pre jeho budúci rozvoj, ale je potrebné riešiť aj existujúce slabiny, aby sa dosiahol skutočný potenciál mesta.

Mesto ešte nemá stanovenú stratégiu, avšak na základe týchto potenciálov je možné vyvodiť nasledovné priestorové požiadavky na priemiet do územného plánu mesta:

1. Turizmus a Kultúrne Dedičstvo:

- Vytvorenie/rešpektovanie zón pre geoturizmus, vidiecky turizmus, cykloturizmus, hipoturizmus a iné formy turizmu.
- Rešpektovanie a zachovanie UNESCO Novohrad – Nógrád geoparku.

2. Doprava:

- Modernizácia a rekonštrukcia štátnych ciest a železničných tratí na požadované parametre vrátane ich preložiek.

3. Priemysel a Podnikanie:

- Aktivácia a modernizácia priemyselnej zóny, s dôrazom na environmentálne opatrenia.
- Vytvorenie priestorov pre nové podniky a podpora miestneho podnikania.

4. Komunita a Sociálna infraštruktúra:

- Zabezpečenie priestorových podmienok pre rozvoj nájomného bývania a podpora inklúzie marginalizovaných skupín.
- Vytvorenie priestorových podmienok pre výstavbu a modernizáciu vzdelávacích zariadení, ktoré zodpovedajú potrebám trhu práce.

5. Environmentálna ochrana:

- Vytvorenie podmienok pre separáciu odpadov a osвета v oblasti recyklácie.
- Rešpektovanie a vytvorenie opatrení zameraných na ochranu a regeneráciu životného prostredia (mitigačné opatrenia).

Tieto upravené priestorové nároky by mali vytvárať pevné predpoklady pre využitie príležitostí, ktoré mesto Filákov má, a zároveň by mali minimalizovať riziká alebo potenciálne ohrozenia, ktoré by mohli ovplyvniť jeho rozvoj.

1.2.2 Hlavné ciele riešenia územného plánu mesta

Návrhové obdobie rozvoja v územnom pláne je stanovené na rok 2040.

Na základe prieskumov a rozborov boli stanovené základné ciele vyplývajúce z rozvojových dokumentov mesta, problémy a disparity, ktoré potrebné riešiť:

Doporučené opatrenia pre Filákov na základe prieskumu:

1. Demografia:

- Zintenzívniť programy na podporu mladých rodín a zvýšenie pôrodnosti.
- Vytvoriť programy a stimuly na privábene mladých ľudí, aby sa usadili v Filákov.
- Zabezpečiť kvalitné sociálne a zdravotné zariadenia pre starších občanov.

2. Školstvo a sociálna vybavenosť:

- Preskúmať potrebu vytvorenia špeciálnych tried pre nadané deti.
- Zabezpečiť dostatočný počet škôl a tried so slovenským a maďarským vyučovacím jazykom.
- Zvážiť budovanie nových sociálnych zariadení pre starších občanov.

3. Občianska vybavenosť:

- Spolupráca s Lučencom pri poskytovaní kľúčových služieb a vybavenosti.
- Rozvíjať turistickú infraštruktúru, najmä vo vyšších kategóriách hotelov.
- Zabezpečiť dostatočnú kapacitu zdravotníckych zariadení vzhľadom na starnutie obyvateľstva.

4. Doprava:

- Zabezpečiť lepšiu reguláciu dopravy v kritických miestach, najmä križovatiek a problémových bodoch
- Riešiť vzájomné integrované prepojenie mesta najmä cez bariéry, akým je železnica.
- Vytvoriť nové parkovacie zóny alebo rozšíriť existujúce.
- Zabezpečiť bezpečnosť pre chodcov a cyklistov, zlepšiť chodníky a prístupy najmä formou integrovanej a inkluzívnej dopravy.

5. Plynifikácia a elektroenergetika:

- Zabezpečiť dostatočnú kapacitu pre rastúci dopyt.
- Zvážiť prestavbu vzdušných vedení na podzemné v historických častiach mesta.

6. Vodohospodárstvo:

- Aktualizovať a modernizovať infraštruktúru vodovodu.
- Zabezpečiť vyhovujúce odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd.
- Realizovať protipovodňové opatrenia v oblastiach s vysokým rizikom.

Na základe uvedených analýz boli stanovené nasledujúce hlavné ciele riešenia:

1. Demografia:

- Vymedzenie plôch pre rozvoj kvalitného bývania pre všetky skupiny obyvateľov v stabilizovaných a rozvojových územiach s dôrazom na kvalitné obytné prostredie
- Vymedzenie plôch pre lokalizáciu sociálnej vybavenosti a komerčnej vybavenosti pre zabezpečenie služieb a to najmä zmiešanými plochami s bývaním za účelom krátkej dostupnosti, kompaktného mesta a mestského prostredia

2. Školstvo a sociálna vybavenosť:

- Vymedziť plochy pre rozvoj škôl vrátane ich zázemia
- Vymedzenie plôch pre sociálne zariadenia pre starších občanov.

3. Občianska vybavenosť:

- Rozvíjať turistickú infraštruktúru najmä vo väzbe na centrum mesta a hrad
- Vymedzenie plôch pre integráciu kapacity zdravotníckych zariadení do obytných zón vzhľadom na starnutie obyvateľstva.

4. Doprava:

- Vzájomné integrované prepojenie mesta
- Zabezpečiť bezpečnosť pre chodcov a cyklistov, zlepšiť chodníky a prístupy najmä formou integrovanej a inkluzívnej dopravy.
- Navrhnuť optimálne trasy pre preložky ciest II a I triedy

5. Plynofikácia a elektroenergetika:

- Zabezpečiť dostatočnú kapacitu.
- Kabelizácia vzdušných vedení najmä v obytných častiach mesta.

6. Vodohospodárstvo:

- Zabezpečiť dostupnosť verejného vodovodu a kanalizácie v kompaktne urbanizovaných častiach mesta a rozvojových plochách.
- Zabezpečiť vyhovujúce odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd.
- Protipovodňové opatrenia v oblastiach s vysokým rizikom.

1.3 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu obce

Mesto Filákov má spracovaný územný plán mesta, ktorý prešiel postupnou aktualizáciou obsahovou aj metodickou počas zmien a doplnkov. Posledné zmeny a doplnky č. 14 boli schválené uznesením č. 104/2022 dňa 29.9.2022.

Mesto Filákov má platný územný plán mesta s následnými zmenami a doplnkami, územnoplánovacia dokumentácia bola schválená nasledovne:

ÚPN mesta Fiľakovo bol schválený uznesením Mestského zastupiteľstva vo Fiľakove č.6/1999, zo dňa 1.7.1999. Závazná časť ÚPN mesta bola schválená VZN uznesením č.10/2000 zo dňa 25.02.2000 s účinnosťou od 15.3.2000.

Zmenami a doplnkami digitálne spracovaná aktualizácia ÚPN mesta Fiľakovo bola schválená uznesením Mestského zastupiteľstva č.11 zo dňa 27.2.2008. Zmena VZN o záväzných častiach ÚPN mesta Fiľakovo (schváleného uznesením č.10/2000) bola schválená uznesením č.12/2008, s účinnosťou od 17.4.2008.

Zmeny a doplnky č.1/2008 ÚPN mesta Fiľakovo, schválilo MsZ uznesením č.17 zo dňa 11.12.2008 s doplnením VZN č.10/2000 o záväzných častiach ÚPN mesta s účinnosťou odo dňa 27.12.2008.

Zmeny a doplnky č.2 ÚPN mesta Fiľakovo, schválilo MsZ uznesením č.26 zo dňa 25.2.2010 s doplnením VZN č.10/2000 o záväzných častiach ÚPN mesta Fiľakovo s účinnosťou odo dňa 11.3.2010.

Zmeny a doplnky č.4 ÚPN mesta Fiľakovo, schválilo MsZ uznesením č. 4 zo dňa 12.05.2011 a uznesením č. 12 zo dňa 05.03.2012 schvaľuje VZN č.5/2012, ktorým sa mení a dopĺňa VZN o záväzných častiach ÚPN mesta Fiľakovo v znení neskorších nariadení podľa ZaD č.4 s účinnosťou odo dňa 1.4.2012..

Zmeny a doplnky č.5 ÚPN mesta Fiľakovo, schválilo MsZ uznesením č. 5 zo dňa 23.06.2011 a uznesením č. 12 zo dňa 05.03.2012 schvaľuje VZN o záväzných častiach ÚPN mesta Fiľakovo v znení neskorších nariadení podľa ZaD č.5 s účinnosťou odo dňa 1.4.2012.

Zmeny a doplnky č.6 ÚPN mesta Fiľakovo, schválilo MsZ uznesením č.136 zo dňa 27.2.2014 a VZN č.1/2014, ktorým sa mení a dopĺňa VZN o záväzných častiach ÚPN mesta Fiľakovo v znení neskorších nariadení podľa ZaD č.6.

Zmena č. 7, ÚPN mesta Fiľakovo, nebola predložená na schválenie v MsZ

Zmena č.8 ÚPN mesta Fiľakovo, schválilo MsZ uznesením č.71/2016 zo dňa 3.8.2016 a uznesením č.72/2016 VZN č.10/2016, ktorým sa mení a dopĺňa VZN o záväzných častiach ÚPN mesta Fiľakovo v znení neskorších nariadení podľa Zmeny č.8 ÚPN mesta Fiľakovo.

Zmena a doplnok č.9 ÚPN mesta Fiľakovo, schválilo MsZ uznesením č.94/2016 zo dňa 15.12.2016 a uznesením č.94/2016 VZN č.13/2016, ktorým sa mení a dopĺňa VZN o záväzných častiach ÚPN mesta Fiľakovo v znení neskorších nariadení podľa Zmeny a doplnku č.9 ÚPN mesta Fiľakovo.

Zmena č.10 ÚPN mesta Fiľakovo, schválilo MsZ uznesením č.20/2017 zo dňa 23.2.2017 a uznesením č.21/2017 VZN č.2/2017, ktorým sa mení a dopĺňa VZN o záväzných častiach ÚPN mesta Fiľakovo v znení neskorších nariadení podľa Zmeny č.10 ÚPN mesta Fiľakovo.

Zmena a doplnok č.11 ÚPN mesta Fiľakovo, schválilo MsZ uznesením č.71/2019 zo dňa 1.8.2019 a uznesením č.72/2019 VZN č.5/2019, ktorým sa mení a dopĺňa VZN o záväzných častiach ÚPN mesta Fiľakovo v znení neskorších nariadení podľa Zmeny č.11 ÚPN mesta Fiľakovo.

Zmeny a doplnky č.12 ÚPN mesta Fiľakovo, schválilo MsZ uznesením č.19/2020 zo dňa 20.2.2020 a uznesením č.19/2020 schválilo VZN č.2/2020, ktorým sa mení a dopĺňa VZN o záväzných častiach ÚPN mesta Fiľakovo s v znení neskorších nariadení podľa Zmien a doplnkov č.12 ÚPN mesta Fiľakovo s účinnosťou od 6.3.2020.

Zmeny a doplnky č. 13 ÚPN Mesta Fiľakovo schválené uznesením MsZ vo Fiľakove č. 143/2021

Zmeny a doplnky č. 14 ÚPN Mesta Fiľakovo schválené uznesením MsZ vo Fiľakove č. 104/2022

Pre centrálnu časť mesta je spracovaný ÚPN-Z Fiľakovo centrum, schválený uznesením Mestského zastupiteľstva vo Fiľakove č. 24/2005 zo dňa 3.11.2005, záväzná časť bola schválená VZN č.25/2005 s účinnosťou od 19.11.2005.

Riešenie nového územného plánu mesta Fiľakovo je potrebné z viacerých dôvodov:

1. **Územno-technické podklady:** Keďže doterajší plán vychádza zo starších územno-technických podkladov, môže nezodpovedať aktuálnym potrebám a technologickým možnostiam. Nový plán by mal zohľadniť moderné technológie a prístupy, ktoré by mohli zlepšiť infraštruktúru a rozvoj mesta.
2. **Zmeny a doplnky:** Aktuálny plán má až 14 zmien a doplnkov, čo môže viesť k nepresnostiam a nejasnostiam pri interpretácii. Nový plán by mal zahrňovať všetky tieto zmeny v kompaktnom a zrozumiteľnom znení.
3. **Nedostatky v dokumentácii:** Skutočnosť, že v pláne chýba úplné znenie všetkých výkresov a niektoré údaje chýbajú, znamená, že plán môže byť neúplný a nespoľahlivý pri použití. Nový plán by mal obsahovať kompletnú a presnú dokumentáciu.
4. **Zmena spoločenského povedomia:** Ako sa menia časy, mení sa aj spoločenské povedomie a potreby obyvateľov. Je dôležité, aby územný plán odrážal aktuálne hodnoty a predstavy komunity.
5. **Preformulovanie regulatívov:** Aby bol územný plán skutočne efektívny v praxi, je dôležité mať jasné a aplikovateľné regulatívy. Aktuálne potreby preformulovania naznačujú, že súčasný plán môže byť zastaraný alebo nevhodný pre súčasnú situáciu.
6. **Aktualizácia prírodných podmienok:** Prírodné podmienky, vrátane klimatických zmien a environmentálnych faktorov, sa môžu meniť. Je dôležité, aby nový plán zohľadňoval najnovšie informácie v tejto oblasti, aby mohol správne riadiť výstavbu a využitie územia v súlade s týmito podmienkami.

Vzhľadom na uvedené dôvody je jasné, že aktualizácia územného plánu mesta Fiľakovo je nielen žiaduca, ale aj nevyhnutná. Nový plán by mal zabezpečiť, že mesto bude schopné rásť a rozvíjať sa udržateľným spôsobom, ktorý zohľadňuje potreby jeho obyvateľov, moderné technológie a zmeny v životnom prostredí.

Navrhnuté riešenia dopravy, vrátane preložiek ciest II a I triedy a vymedzenia funkčných oblastí, sú v súlade s aktuálnymi trendami urbanistického a dopravného rozvoja. Reflektujú moderné požiadavky na mobilitu a optimalizáciu premávky, čím prispievajú k lepšej dostupnosti a plynulosti dopravného pohybu v meste. V rámci nového územného plánu sa predpokladá, že tieto riešenia budú zachované s možnou korekciou, ktorá bude vychádzať z nových strategických zámerov rozvoja mesta.

2 Riešenie územného plánu

2.1 Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis

Katastrálne územie mesta Fiľakovo sa nachádza juhovýchodne od okresného mesta Lučenec, v orografickom celku Cerová vrchovina. Susedí s katastrálnymi územiami Belina, Biskupice, Buzitka, Fiľakovské Kováče, Ratka, Šávoľ a Šíd.

Katastrálne územie Fiľakovo, situované v Matransko-slanskej oblasti Západných Karpát, je charakteristické geomorfologickým celkom Cerová vrchovina. Centrálna časť územia s alúviom Belinského potoka patrí do Fiľakovskej brázdy, západný okraj s lávovým prúdom do Mučinskej vrchoviny a východný okraj s vulkánom Bukovina do Bučenskej vrchoviny. Vrcholy ako Chrašť (350 m n. m.), Šarkan (341 m n. m.) a Kerčík (302 m n. m.) tvoria najvyššie body chotára. V okolí Fiľakova sa vynímajú vulkanické zvyšky, napríklad Červená skala a Fiľakovský hradný vrch.

Geologicky je územie bohaté na pleistocénne terasy a alúvium Belinského potoka, s výskytom starších morských a vulkanických uloženín. Významnou lokalitou je bazaltový zvyšok na Chrašti, kde sa nachádzajú unikátne štrkovo-piesčité vrstvy pleistocénu. Vulkanická aktivita sa prejavila aj výlevom bazaltovej lávy a vznikom troskových kužeľov, ako je vulkán Bukovina.

Pôdne pomery sú ovplyvnené kombináciou horniny, klímy, reliéfu a ľudskej činnosti. Vyskytujú sa tu fluvizeme, glejové čiernice, kambizeme a hnedozeme, pričom pôdy na svahoch sú náchylné na vodnú eróziu.

Hydrologicky patrí Fiľakovo do povodia rieky Ipeľ, s hlavným tokom Belina a ďalšími prítokmi, ktoré môžu predstavovať riziko povodní. Podzemné vody sa delia na štyri skupiny, z ktorých najvýznamnejšie sú podzemné vody alúvia Beliny.

Klimatické pomery sú typické pre teplý okrsok s mierne suchým podnebím a hladnou zimou. Priemerná ročná teplota sa pohybuje okolo 8,4 - 9 °C, s extrémnymi teplotami v rozmedzí -12,9 °C až 37,8 °C. Oblačnosť a slnečný svit sú ovplyvnené nadmorskou výškou, pričom najvyššia oblačnosť je v zimných mesiacoch. Ročný úhrn zrážok je približne 573,9 mm, pričom rok 2022 bol extrémne suchý s úhrnom len 507 mm. Snehové pomery sú epizodické, s krátkym trvaním snehovej pokrývky. Veterné pomery sú modifikované makroreliéfom, s prevládajúcim prúdením z JZ, V, SV smeru. Bezvetrie je najčastejšie koncom leta a začiatkom jesene.

2.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí územného plánu regiónu

Záväzná časť Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj vyhlásená nariadením Vlády slovenskej republiky č. 263/1998 z.z. V znení VZN BBSK č. 4/2004, č.6/2007, č.14/2010, č.27/2014 a č. 55/2024

I. Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

- 1.1. Podporovať v strednej časti Slovenskej republiky, v záujme vytvorenia celoštátne homogénneho a medzinárodne konkurenčného sídelného prostredia, rovnomerne rozložený systém osídlenia miest a vytvorenie vzájomného prepojenia žilinsko -martinského a banskobystricko - zvolenského ťažiska osídlenia

s tým aby sa v južnej časti Slovenska podporilo vytvorenie lučenecko - rimavskosobotského ťažiska osídlenia.

- 1.2. Podporovať rozvoj sídelných centier , ktoré tvoria terciárne centrá osídlenia, rozvojové centrá hospodárskych, obšlužných a sociálnych aktivít ako pre priliehajúce zázemia, tak pre príslušný regionálny celok hierarchickým systémom pozostávajúcim z nasledovných skupín centier

- 1.2.6. podporovať rozvoj centier tretej skupiny, ktoré tvoria jej druhú podskupinu:

Kremnica, Revúca, Veľký Krtíš, Filákov, Hnúšťa, Krupina, Nová Baňa,

- 1.4. Podporovať rozvoj ťažísk osídlenia

- 1.4.2. podporovať ako ťažiská osídlenia druhej úrovne :

lučenecko-rimavskosobotské ťažisko osídlenia,

- 1.5. Podporovať ťažiská osídlenia ako rozvojové sídelné priestory vytváraním ich funkčnej komplexnosti so zohľadnením ich regionálnych súvislostí.

- 1.6. Podporovať budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry

- 1.6.2. podporovať ako rozvojové osi druhého stupňa:

juhoslovenskú rozvojovú os: Dunajská Streda - Nové Zámky - Želiezovce - Šahy - Veľký Krtíš - Lučenec (v úsekoch Dunajská Streda - Nové Zámky - Želiezovce - Dudince ako komunikačno - sídelnú os), na území Banskobystrického kraja,

novohradskú rozvojovú os: Lučenec – Filákov - MR

- 1.6.3 podporovať ako rozvojové osi tretieho stupňa:

cerovskú rozvojovú os: Filákov - Rimavská Sobota/Rimavská Seč - hranica s Maďarskom/Tornaľa,

- 1.7. V oblasti rozvoja vidieckeho priestoru a vzťahu medzi mestom a vidiekom

- 1.7.1. podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území v novom partnerstve založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka v znení prírodných a kultúrno-historických a urbanisticko-architektonických daností, pričom pri ich rozvoji zohľadniť koordinovaný proces prepojenia sektorových strategických a rozvojových dokumentov,

- 1.7.2. zachovať *pôvodného charakteru zástavby* a ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny, zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov,

- 1.7.3. pri rozvoji vidieckych oblastí zohľadňovať a rešpektovať ich ekonomické danosti, špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru,

- 1.7.4. vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centráм podporou výstavby verejného dopravného a technického vybavenia obcí tak, aby dosahovali skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,

- 1.7.5. vytvárať ekonomické a územnotechnické podmienky pre zachovanie charakteristického rozptýleného osídlenia v časti území Banskobystrického kraja ako špecifického a rovnocenného typu sídelnej urbanistickej štruktúry Slovenska.

- 1.8. V oblasti rozvoja cezhraničnej spolupráce – vytvárať nadnárodnú sieť spolupráce medzi jednotlivými regiónmi, mikroregiónmi, mestami a obcami, s využitím väzieb jednotlivých sídiel a sídelných systémov v euroregiónoch a ďalších oblastiach cezhraničnej spolupráce.

2. V oblasti hospodárstva

- 2.1. Vytvárať územno-technické predpoklady pre rozvoj hospodárskych aktivít v území vrátane zariadení na nakladanie s odpadmi a považovať ich za prioritný podnet pre jeho komplexný rozvoj,
- 2.1.1. prednostne sa zamerať na rozvoj pracovných príležitostí v okresoch, kde dlhodobá miera nezamestnanosti dosahuje najvyššie hodnoty v rámci kraja, a to najmä v okresoch Rimavská Sobota, Veľký Krtíš, Žarnovica, Lučenec, Poltár a Revúca,
  - 2.1.2. prednostne využívať existujúce priemyselné a poľnohospodárske areály a brownfieldy formou ich rekonštrukcie, revitalizácie a zavádzaním nových technológií, šetriacich prírodné zdroje, ktoré znížia množstvo vznikajúcich odpadov a znečisťovanie životného prostredia, prípadne budú odpady zhodnocovať
  - 2.1.3.2. rozvíjať priemyselné, výrobné a technologické zóny v mestách a obciach Brezno, Detva, Fiľakovo, Lučenec, Tornaľa, Jelšava, Hnúšťa, Rimavská Sobota, Revúca, Žiar nad Hronom, Jesenské, Nenince, Budča.
- 2.2. Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo
- 2.2.1. rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond, podporovať jeho využívanie v celom jeho rozsahu a poľnohospodársku pôdu v kategóriách zodpovedajúcich pôdno - ekologickej rajonizácii a typologicko - produkčnej kategorizácii, v súlade s platnou legislatívou
  - 2.2.3. v národných parkoch a v ich ochrannom pásme a v chránených krajinných oblastiach uprednostňovať poľnohospodárstvo s výrazným ekologickým účinkom a s prioritným cieľom udržania biodiverzity a trvalo udržateľného rozvoja územia,
  - 2.2.4. rešpektovať lesné pozemky a ich ochranné pásmo ako limitujúci prvok pri územnom rozvoji krajiny,
  - 2.2.6. rešpektovať kvalitnú poľnohospodársku pôdu v kraji ako základný pilier potravinovej bezpečnosti regiónu. Zabezpečiť ochranu najkvalitnejších a najproduktívnejších poľnohospodárskych pôd v kraji pred ich zástavbou a ochranu viníc Stredoslovenskej vinohradníckej oblasti, a to už v rámci územnoplánovacej činnosti
  - 2.2.7. vytvárať podmienky a podporovať opatrenia zamerané na elimináciu erózie poľnohospodárskych a lesných pôd,
  - 2.2.9. vytvárať podmienky a podporovať rozvoj priemyselných parkov, technologických parkov obchodných, skladovacích priestorov mimo poľnohospodárskych pôd chránených zákonom a na nepoľnohospodárskych pôdach (brownfields),
  - 2.2.10. stabilizovať výmeru najkvalitnejších pôd v kraji a ich ochranu uskutočňovať ako ochranu hospodársko-sociálneho potenciálu štátu aj ako súčasť ochrany prírodného a životného prostredia,
  - 2.2.11. vytvárať podmienky a podporovať zriaďovanie skládok odpadu na nepoľnohospodárskych pôdach.
- 2.3. Priemysel, ťažba a stavebníctvo
- 2.3.1. pri rozvoji priemyslu podporovať a uprednostňovať princíp rekonštrukcie, sanácie a intenzifikácie využívania existujúcich priemyselných zón, areálov a plôch, prípadne aj objektov,
  - 2.3.2. podporovať rozvoj súčasnej odvetvovej štruktúry priemyselnej výroby s orientáciou najmä na sústavnú modernizáciu technologických procesov a zariadení šetriacich prírodné zdroje, ktoré znížia množstvo vznikajúcich odpadov a znečisťovanie životného prostredia, prípadne budú odpady zhodnocovať, znižovanie výrobných nákladov a energetickej náročnosti výroby, zvyšovanie miery finalizácie, kvality a úžitkových parametrov výrobkov,
  - 2.3.3. utvárať územnotechnické predpoklady na:
    - b, rozšírenie priemyselnej výroby v okresoch Lučenec, Revúca, Rimavská Sobota a Veľký Krtíš,

- e, podstatné zvýšenie ťažby a spracovania tehliarskych a keramických surovín najmä v južných okresoch Banskobystrického kraja - v okresoch Lučenec, Poltár, Revúca a Rimavská Sobota,
  - g, rekultivačné a ekostabilizačné opatrenia v územiach ovplyvnených exhalátmi priemyselnej výroby (staré ekologické záťaž),
- 2.3.4. ťažbu nerastov realizovať pri zohľadnení zdôvodnených potrieb v takom rozsahu, takým spôsobom a na takých miestach, aby nedochádzalo k negatívnym vplyvom na životné prostredie, režim podzemných vôd a aby tým neboli ohrozené záujmy ochrany prírody (predmet ochrany v danom území),
- 2.4. Regionálny rozvoj
- 2.4.1. podmienky pre nové priemyselné a technologické parky a priemyselné, výrobné a technologické zóny s predpokladanou výmerou nad 25 ha vytvárať len v súlade s platnou územnoplánovacou dokumentáciou regiónu,
  - 2.4.2. na priemyselné parky prednostne využiť areály nefunkčných priemyselných zón a objektov,
  - 2.4.3. revitalizovať územia existujúcich výrobných areálov najmä v kontexte adaptácie na zmenu klímy,
  - 2.4.4. vytvárať územno-technické podmienky pre rozvoj malého a stredného podnikania,
  - 2.4.5. podporovať rozvoj výroby a služieb založených na využití domácich zdrojov,
  - 2.4.6. rezervovať územie pre priemyselné parky, pre ktoré bolo spracované environmentálne hodnotenie,
  - 2.4.7. diverzifikovať odvetvovú a ekonomickú základňu miest a regiónov a podporovať v záujme trvalej udržateľnosti malé a stredné podnikanie,
  - 2.4.8. zabezpečiť dostupnosť trhov a vytvorenie rovnocenných podmienok pre podnikanie dobudovaním výkonnej technickej a dopravnej infraštruktúry,
  - 2.4.9. zabezpečiť v záujme rozvoja vidieka v horských a podhorských oblastiach so sťaženými prírodnými podmienkami primeranú životnú úroveň a zlepšenie kvality života vidieckeho obyvateľstva prostredníctvom podpory vybraných centier s využitím ich prírodného, demografického a kultúrno-historického potenciálu v prospech rozvoja vidieckych oblastí.

3. V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky

- 3.1. Usmerňovať vytváranie funkčno-priestorového systému cestovného ruchu kraja v súlade s Regionalizáciou cestovného ruchu SR. Uplatňovať navrhnutú štruktúru druhov a foriem turizmu a jeho priestorových a funkčných jednotiek. Ako nový článok systému akceptovať turistické centrá, turistické aglomerácie a turistické parky
- 3.1.2. rešpektovať navrhnuté územné členenie na regióny a subregióny cestovného ruchu,
  - 3.1.3. podporovať medzinárodnú cezhraničnú spoluprácu regiónov, koordináciu rozvoja turizmu a budovanie technickej a prevádzkovej vybavenosti pre cestovný ruch a turizmus v prihraničnom území Slovenska a Maďarska v oblastiach:

Cerová vrchovina: Filákov - Šalgotárján
  - 3.1.5. pre dosiahnutie strategického cieľa a špecifických cieľov rozvoja cestovného ruchu v kraji je v plánovaní a regulácii územného rozvoja potrebné za prioritné považovať:

vedomostno-poznávacie štruktúry:

GEOPARKY - Banskštiavnický, Banskobystrický, Novohradský,

mototuristické trasy:

tranzitná Sever - Juh (Krakov - Banská Bystrica - Budapešť),

cyklomagistrály:

Lučenec – Kalonda/Ipolytarnóc (Maďarsko),

009 Ipeľská cyklomagistrála (prameň Ipľa- Lučenec)

013 Novohradská cyklomagistrála

- 3.2. Udržiavať a skvalitňovať podmienky a vybavenosť pre krátkodobú vnútromestskú a prímestskú rekreáciu:
- 3.2.1. zabezpečiť ochranu plošného rozsahu existujúcej verejnej zelene a parkov v sídlach a budovaním nových plôch zelene zabezpečiť zvyšovanie jej podielu na jedného obyvateľa a kvality životného prostredia,
  - 3.2.2. *v území záhradkárskych a chatových osád prednostne zachovať ich pôvodný charakter a funkciu*
  - 3.2.3. podporovať vytváranie pohybových, relaxačných a vedomostno-poznávacích aktivít v záujmových územiach miest,
- 3.3. Utvárať územno-technické predpoklady na rozvoj všetkých aktuálnych foriem domácej a medzinárodnej turistiky v sídlach a rekreačných útvaroch modernizáciou jestvujúcej a budovaním novej obslužnej, relaxačnej a športovej vybavenosti v zastavanom území a nadväzujúcich priestoroch, na významných medzinárodných a regionálnych cestných trasách kraja a na cykloturistických trasách všetkých kategórií.
- 3.4. Rozvíjať komplexnosť a kvalitu vybavenosti všetkých turisticky atraktívnych miest, obcí a stredísk cestovného ruchu
- 3.4.1. zariadenia a služby umiestňovať prednostne do zastavaného územia obcí a bezprostredného okolia obcí,
  - 3.4.2. nové zariadenia a služby v lokalitách rekreácie a cestovného ruchu mimo zastavaných území obcí, umiestňovať prednostne do už zastavaných lokalít,
  - 3.4.3. priestor voľnej krajiny využívať predovšetkým na športové, relaxačné, poznávacie a iné pohybové aktivity,
  - 3.4.4. zvyšovať kvalitu vybavenosti vyhlásených prírodných kúpalísk pri vodných nádržiach (vodná nádrž Ružiná v k.ú. obcí Divín, Ružiná, Vindšachtské jazero, Veľké Richnavské jazero, Počúvadlianske jazero, Veľké Kolpašské jazero a Dolno Hodrušské jazero).
- 3.5. Zvyšovať kvalitu vybavenosti jestvujúcich stredísk cestovného ruchu na území národných parkov a veľkoplošných chránených území prírody len v súlade s ekologickou únosnosťou dotknutých a nadväzujúcich lokalít
- 3.5.1. zariadenia a služby umiestňovať prednostne do zastavaného územia obcí,
  - 3.5.2. návštevnosť, kapacity vybavenosti a využitie voľnej krajiny v ich okolí zosúlaďovať s požiadavkami štátnej ochrany prírody.
- 3.6. Umiestňovanie stavieb a využívanie územia za účelom rekreácie, turizmu a prechodného ubytovania v nových, doteraz neurbanizovaných lokalitách a v územiach s 3. až 5. stupňom ochrany predovšetkým na území Národného parku Nízke Tatry, Národného parku Muránska planina, Národného parku Veľká Fatra, Národného parku Slovenský raj a v Chránenej krajinej oblasti Poľana, Chránenej krajinej oblasti Cerová vrchovina, v lokalite Banská Štiavnica s technickými pamiatkami okolia (UNESCO) umožniť len na základe schválenej územnoplánovacej dokumentácie v zmysle regulatívu 1.11.
- 3.8. Viazť lokalizáciu služieb zabezpečujúcich proces rekreácie a turizmu prednostne do zastavaného územia sídiel s cieľom zamedziť neodôvodnené rozširovanie rekreačných útvarov vo voľnej krajine, pričom využiť aj obnovu a revitalizáciu historických mestských a vidieckych celkov a objektov kultúrnych pamiatok.

- 3.10. Vytvárať podmienky pre rozvoj špecifickej vybavenosti centier cestovného ruchu nadregionálneho a regionálneho významu:
  - 3.10.1. **Ipeľský región** CR (12) - Krupina, Veľký Krtíš, Dolná Strehová, Filákov, Poltár, Kokava nad Rimavicou,
- 3.15. Vytvárať územno-technické podmienky pre realizáciu cykloturistických trás regionálneho, nadregionálneho a celoštátneho významu, pri súčasnom rešpektovaní zákona o ochrane prírody a krajiny.
- 3.16. Využiť bohatý kultúrno-poznávací potenciál územia na rozvoj poznávacieho a rekreačného turizmu.
- 3.17. Zabezpečiť podmienky pre vytvorenie komplexného informačného systému regiónu ako neoddeliteľnej súčasti rozvoja cestovného ruchu a informovanosti o atraktivitách Banskobystrického kraja, pri súčasnom rešpektovaní zákona o ochrane prírody a krajiny.
- 3.18. Podporovať rozvoj všetkých druhov turizmu v súlade s ochranou prírody a krajiny.
- 3.19. Vo všetkých existujúcich a navrhovaných strediskách cestovného ruchu zabezpečiť dobudovanie a projektovú prípravu a realizáciu kompletnej technickej infraštruktúry s osobitným zreteľom na zabezpečenie zásobovania pitnou vodou v dostatočnom množstve a zodpovedajúcej kvalite.
- 3.21. Pri rozvoji cestovného ruchu v Bystrianskej doline zohľadniť charakter územia a jeho obmedzenia z pohľadu ochrany prírody a krajiny, dopravu riešiť s minimálnym dopadom na životné prostredie.

4. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a pôdneho fondu

- 4.1. Rešpektovať územné vymedzenie a podmienky ochrany a využívanie všetkých vyhlásených chránených území v kategóriách chránená krajinná oblasť, národný park, národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka, prírodná pamiatka, chránený areál, chránený krajinný prvok a ich ochranných pásiem, chránené vtáčie územie, územie európskeho významu, navrhované územia európskeho významu a národného významu, biotopy chránených rastlín a živočíchov.
- 4.2. Rešpektovať pri organizácii, využívaní a rozvoji územia význam a hodnoty jeho prírodných daností. V chránených územiach (európska sústava chránených území NATURA 2000 vrátane navrhovaných, národná sústava chránených území, chránené územia vyhlásené v zmysle medzinárodných dohovorov), v prvkoch územného systému ekologickej stability, v NECONET, v biotopoch európskeho významu, národného významu, regionálneho významu a v biotopoch druhov európskeho, národného a regionálneho významu zosúladiť využívanie územia s funkciou ochrany prírody a krajiny s cieľom udržania resp. dosiahnutia priaznivého stavu druhov, biotopov a častí krajiny.
- 4.3. Rešpektovať návrhy na začlenenie územia Krupinskej planiny, Poiplia, Kremnických vrchov, Balockých vrchov a Drienčanskeho krasu do kategórie chránená krajinná oblasť a maloplošných chránených území v kategóriách národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka, prírodná pamiatka, chránený areál, chránený krajinný prvok a prírodný park.
- 4.4. Uplatňovať pri hospodárskom využívaní území chránených podľa zákona o ochrane prírody a krajiny diferencovaný spôsob hospodárenia a uprednostňovať biologické a integrované metódy ochrany územia,
  - 4.4.2. rešpektovať hlavnú biologickú, ekologickú a environmentálnu funkciu lesov s druhoradým, alebo podradným drevoprodukčným významom, ktoré sú v kategóriách ochranné lesy, lesy osobitného určenia mimo časti lesov pod vplyvom imisií zaradených do pásiem ohrozenia a lesy vo všetkých vyhlásených a navrhovaných chránených územiach kategórií chránený areál, národný park a v územiach vymedzených biocentier,
- 4.5. Rešpektovať platné územné systémy ekologickej stability, biocentrá, terestrické a hydrické migračné koridory, interakčné prvky, puľroviacie zóny, genofondové lokality, chránené nelesné a lesné biotopy.
- 4.6. Rešpektovať pri umiestňovaní činností do územia, hodnotovo-významové vlastnosti krajiny integrujúce v sebe prírodné a kultúrne dedičstvo, nerastné bohatstvo, vrátane energetických surovín, zohľadňovať ich predpokladané vplyvy na životné prostredie, na charakteristický vzhľad krajiny a realizáciou vhodných

opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov, ako aj elimináciu nežiaducich zmien v charakteristickom vzhľade krajiny.

- 4.7. Uplatňovať pri hospodárskom využívaní území začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky ustanovené platnou legislatívou:
  - 4.7.1. vylúčiť umiestňovanie veterných elektrární a technických prvkov s negatívnym (aj vizuálnym) vplyvom na krajinu v chránených územiach a na územiach sústavy NATURA 2000
- 4.8. Zosúlaďovať trasovanie dopravnej a technickej infraštruktúry s prvkami ekologickej siete tak, aby bola maximálne zabezpečená ich vodivosť a homogénnosť ich vhodným trasovaním, resp. budovaním funkčných ekoduktov.
- 4.9. Eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (znečisťovanie prostredia, eutrofizáciu, fragmentáciu krajiny, šírenie invázných druhov organizmov, bariérový efekt dopravných koridorov a priečných prekážok v tokoch...).
- 4.10. Rešpektovať najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu a mimo lesné pozemky mimo zastavaného územia obce ako limitujúci faktor urbanistického rozvoja územia, osobitne chrániť poľnohospodársku pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia a osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti (produkčné sady a vinice). Rozvoj smerovať najmä formou intenzifikácie zastavaného územia, rozvoj mimo už zastavaného územia je možný len v nevyhnutých prípadoch a v odôvodnenom rozsahu.
- 4.11. Zabezpečovať nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovu funkčného územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni regionálnej a lokálnej.
- 4.12. Zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehy vrátane brehových porastov a lemov, zvýšiť rôznorodosť príbrežnej zóny (napojenie odstavených ramien, zachovanie sprievodných brehových porastov) s cieľom obnoviť integritu a zabezpečiť priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov s prioritou udržiavania biodiverzity a vitality brehových porastov vodných tokov.
- 4.13. Zabezpečovať zvýšenie ekologickej stability a obnovu biologickej rozmanitosti v územiach a krajinných segmentoch a narušeným prírodným a životným prostredím.
- 4.15. Zabezpečiť ochranu všetkých vodných zdrojov v rozsahu ich vymedzených ochranných pásiem na území kraja využívaných na hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.
- 4.16. Chrániť nerastné a prírodné bohatstvo a racionálne ho využívať pri organizácii priestorového usporiadania a funkčného využívania územia v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja a s požiadavkami na ochranu prírody a krajiny, zachovania terénneho reliéfu, kultúrneho dedičstva a súčasnej krajinnej štruktúry.
- 4.17. V blízkosti chránených ložiskových území a dobývacích priestorov nerozširovať a nezakladať nové rekreačné alebo obytné územia.
- 4.18. Zabezpečovať trvalo ochranu krajiny v zmysle Európskeho dohovoru o krajine smerujúcu k zachovaniu a udržaniu významných alebo charakteristických črt krajiny vyplývajúcich z jej historického dedičstva a prírodného usporiadania alebo ľudskej aktivity.
- 4.19. Pri plánovaní a budovaní vodných stavieb používať riešenia, ktoré nezhoršujú stav vôd.

5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrneho dedičstva

- 5.1. Rešpektovať pamiatkový fond a kultúrne dedičstvo, vo všetkých okresoch Banskobystrického kraja predovšetkým chrániť najcennejšie objekty a súbory objektov zaradené, alebo navrhované na zaradenie do kategórie pamiatkových území pamiatkových rezervácií a pamiatkových zón, pamiatkových objektov a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, vrátane ich vyhlásených ochranných pásiem, chrániť ich a využívať v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

- 5.3. Utvárať podmienky na plnenie Dohovoru o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva a Európskeho dedičstva, najmä na zachovanie urbanizovaného priestoru historického jadra Banskej Štiavnice a okolia, zachovanie existujúcich architektonických, umelecko-historických a technických pamiatok v ich pôvodnom prírodnom prostredí, na zabezpečenie obnovy a oživenia stredovekého historického mesta Banská Štiavnica pri súčasnom zachovaní jeho pôvodnosti a celistvosti. Pri spracovaní ÚPD nižšieho stupňa vyhodnotiť vplyv navrhovaného rozvoja na zachovanie pôvodného prírodného prostredia v okolí technických pamiatok a charakteristický vzhľad.
- 5.5. Eliminovať negatívne dôsledky ťažby pod povrchom historických banských miest, ktoré najmä vo svojich vyšších ťažobných horizontoch ohrozujú stabilitu stavieb aj celých historických stavebných komplexov.
- 5.6. Zabezpečiť ochranu pamiatkového fondu a spolupracovať s orgánmi štátnej správy na úseku ochrany pamiatkového fondu pri záchrane, obnove a využívaní nehnuteľných kultúrnych pamiatok, pamiatkových území a ich ochranných pásiem v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov:
- 5.6.4. rešpektovať vyhlásené ochranné pásma nehnuteľných kultúrnych pamiatok:
- Filakovo - pamiatky v meste
- 5.6.5. podporovať iniciatívu obcí na vytváranie a odborné vedenie evidencie pamätihodností jednotlivých obcí ako významného dokumentu o kultúrnom dedičstve a histórii špecifických regiónov na území Banskobystrického kraja.
- 5.7. Zabezpečiť ochranu evidovaných a výskumom potvrdených archeologických nálezísk a lokalít, v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu.
- 5.8. Rešpektovať zásady ochrany pamiatkových území vedených v registri Pamiatkového úradu Slovenskej republiky (uvedené v bode 5.6.1. a 5.6.2.). Podporovať územnú ochranu hodnôt v územiach historických jadier miest a obcí nepodliehajúcich ochrane pamiatkového fondu zo zákona, ako aj v častiach územia so zachovanou historickou urbanistickou štruktúrou a historickým stavebným fondom.
- 5.10. Podporovať ochranu
- areálov a historických objektov liečebných kúpeľov v kúpeľných miestach Brusno, Dudince, Číž, Kováčová, Sliač, Sklené Teplice,
- hodnotných objektov a zachovaných urbanistických štruktúr miest a obcí z obdobia 19. a 20. storočia,
- hodnotných architektonicko-urbanistických celkov lokalizovaných mimo zastavaného územia sídiel z obdobia 19. a 20. storočia.
- 5.11. Zabezpečiť ochranu historických krajinných prvkov a komplexov (mestské parky, parky v areáloch kaštieľov a kúrií, kúpeľné parky, krajinné štruktúry vo voľnej krajine a pod.).
- 5.12. Zabezpečiť obnovu a zachovanie urbanisticky a architektonicky hodnotných areálov kalvárií, ako výrazného krajinnno-urbanistického prvku územia v súčasnej krajinnnej štruktúre.
- 5.13. Zabezpečiť ochranu a obnovu objektov pamiatkového fondu vo voľnej krajine (objektov hradov, kaštieľov a ich ruín) pri zachovaní ich pamiatkových hodnôt ako súhrnu významných historických, krajinných, spoločenských, urbanistických, architektonických, vedeckých, technických, výtvarných, alebo umelecko-remeselných hodnôt. Vytvárať podmienky pre obnovu pamätihodností miest a obcí vo voľnej krajine ako nenahraditeľných prvkov pre zachovanie cieľovej kvality krajiny a historických panorám v krajine v súlade s Európskym dohovorom o krajine,
- 5.14. Rešpektovať a zachovať typické formy a štruktúry osídlenia charakterizujúce jednotlivé špecifické regióny kraja vo vzťahu k staviteľstvu, ľudovému umeniu, typickým formám hospodárskych aktivít a väzbám s prírodným prostredím, v súlade so súčasnou krajinnou štruktúrou v jednotlivých regiónoch a s ustanoveniami Európskeho dohovoru o krajine.
- 5.15. Uplatňovať a rešpektovať typovú a funkčnú charakteristiku sídiel mestského, malomestského a rôznych foriem vidieckeho osídlenia vrátane typického rozptýleného osídlenia územia kraja.
- 5.16. Rešpektovať pri rozvoji územia význam a hodnoty jeho kultúrno-historických daností v nadväznosti na všetky zámery v sociálno-ekonomickom rozvoji.

- 5.17. Spracovať pasportizáciu historických krajinných štruktúr na území Banskobystrického kraja a vypracovanie manažmentu ich ochrany a využívania s cieľom ich ochrany a prezentácie.
- 5.18. V súlade s platnou legislatívou rešpektovať v podrobnejších dokumentáciách miest a obcí na území Banskobystrického kraja zásady ochrany pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón a ochranných pásiem pamiatkových území a areálov národných kultúrnych pamiatok a ich ochranných pásiem, na zachovanie, údržbu a regeneráciu:
- historického pôdorysu a parcelácie,
  - objektovej skladby,
  - výškového a priestorového usporiadania objektov,
  - charakteristických pohľadov, siluety a panorámy,
- morfologie terénu archeologických nálezísk a ďalších kultúrnych a prírodných hodnôt pamiatkového územia.
- 5.19. Nové trasy nadradenej dopravnej infraštruktúry (cesty R, cesty I. triedy) a nadradenej technickej infraštruktúry (celoštátneho a regionálneho významu) prioritne riešiť; mimo pamiatkového územia pamiatkových rezervácií a pamiatkových zón a ochranných pásiem pamiatkových území a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok.
- 5.20. Rekonštrukciu pôvodných trás ciest II. a III. triedy prechádzajúcich cez pamiatkové územia realizovať v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatok. Nové trasy ciest II. a III. triedy, prioritne riešiť mimo pamiatkových území a ochranných pásiem pamiatkových území a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok .

6. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry

6.1. V oblasti rozvoja cestnej infraštruktúry

- 6.1.8. vybudovať cestu I/71 v úseku Lučenec - Fiľakovo - hranica s Maďarskou republikou s obchvatmi obcí, v súlade s vydaným záverečným stanoviskom príslušného orgánu štátnej správy k procesu EIA, SEA,
- 6.1.16.5. vybudovať celú trasu cesty II/571 v úseku Fiľakovo - Abovce/Kráľ, rezervovať územie pre výhľadové obchvaty obcí ,
- 6.1.33. preferovať vedenie cestných trás zafarbených intenzívnou dopravou mimo zastavaného územia obcí, územia evidovaných vodných zdrojov a ich ochranných pásiem, pripravovaných vodných diel a chránených území, vytvárať podmienky pre postupnú realizáciu tunelových úsekov navrhovaných dopravných trás v horských úsekoch,
- 6.1.39. výstavbu rýchlostných ciest a preložiek cestných úsekov (obchvatov ciest I. - II. triedy) realizovať podľa naliehavosti najmä v závislosti od intenzity dopravy a požiadaviek ochrany prírody a životného prostredia v intravilánoch miest a obcí, prioritne riešiť preložky z pamiatkových území mimo nich,
- 6.1.40. zlepšovať nevyhovujúcu dopravnú dostupnosť územia Banskobystrického kraja dôsledným uplatňovaním územných a stavebno-technických parametrov (najmä normovej návrhovej kategórie); na plánovaných cestných ťahoch medzinárodných ciest E 58, E 77, E 571 – zásadne nepoužívať výnimočné kategórie a neznižovať návrhové rýchlosti,
- 6.1.46. rešpektovať ochranné pásma rýchlostných ciest a ciest I. až III. triedy v zmysle platnej legislatívy a siete TI prednostne umiestňovať mimo telesa ciest,
- 6.1.47. pri rekonštrukcii ciest II. a III. triedy rezervovať priestor pre realizáciu súbežných cyklistických trás,
- 6.1.53. zabezpečiť pre cesty I., II. a III. triedy územnú rezervu pre ich šírkové usporiadanie podľa STN a v zastavanom území miest a obcí rešpektovať a zachovať existujúce šírkové usporiadanie ciest I. triedy v príslušných kategóriách podľa STN.
- 6.1.54. Podporovať rozvoj nabíjacej infraštruktúry pre elektromobily a ostatné alternatívne palivá

- 6.2. V oblasti rozvoja železničnej infraštruktúry
- 6.2.3 elektrifikovať a modernizovať železničnú trať Zvolen – Fiľakovo – s pokračovaním do Hanisky pri Košiciach, s výhľadovým zdvojkotajnením úseku Zvolen – Banská Bystrica a revitalizáciou vybraných železničných staníc na úseku železničnej trate Zvolen - Banská Bystrica rezervovať
- 6.2.7. pri stavebnej činnosti v ochrannom pásme dráhy dodržiavať ustanovenia vyplývajúce z platnej legislatívy,
- 6.2.8. pri rozvoji územia rešpektovať všetky súčasné zariadenia v správe Železníc Slovenskej republiky (ŽSR) a ich ochranné pásma,
- 6.2.9. navrhované aj existujúce križovania dráhy s cestnými komunikáciami riešiť mimoúrovňovo
- 6.4. V oblasti rozvoja infraštruktúry kombinovanej dopravy
- 6.4.1. systematicky vytvárať územné a stavebno-technické predpoklady na výstavbu a prevádzku kombinovanej dopravy na železničnej trati ~~TINA~~ TEN-T - hranica Nitrianskeho kraja - Zvolen - Lučenec - Fiľakovo - hranica Košického kraja, a na trati - Fiľakovo - hranica s Maďarskom, v celej dĺžke ťahu na území Banskobystrického kraja,
- 6.5. Utvárať podmienky na ochranu územia v okolí dopravných trás s veľkou intenzitou dopravného zaťaženia pred negatívnymi dôsledkami dopravy, monitorovať dodržiavanie prípustných hladín hluku a určovať zásady ochrany dotknutého územia pred jeho účinkami s návrhom a následnou realizáciou opatrení na ochranu proti hluku.
- 6.6. Prednostne pripravovať a realizovať nevyhnutné úpravy dopravných trás v najzaťaženejších a najnebezpečnejších úsekoch a v priestoroch s najvyšším zaťažením životného prostredia negatívnymi dôsledkami dopravy.
- 6.8. Rekonštrukciu zariadení dopravnej infraštruktúry nachádzajúcich sa alebo prechádzajúcich cez pamiatkové územia realizovať v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatok. Návrh nových zariadení dopravnej infraštruktúry, pokiaľ je to priestorovo možné, realizovať prioritne mimo pamiatkových území a ochranných pásiem pamiatkových území a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok.
- 6.9. V oblasti rozvoja infraštruktúry cyklistickej dopravy.
- 6.9.1. podporovať rozvoj nemotorovej, predovšetkým cyklistickej dopravy,
- 6.9.2. podporovať tvorbu plánovacích a strategických dokumentov integrujúcich cyklistickú dopravu na regionálnej úrovni a rešpektovať koridory navrhovanej kostrovej siete cyklotrás na území BBK,
- 6.9.3. podporovať tvorbu projektových dokumentácií a generelov pre cyklistickú dopravu a realizáciu cyklistickej infraštruktúry,
- 6.9.4. podporovať využívanie pozemkov a lesných ciest vo vlastníctve štátu a samospráv na budovanie cyklistických ciest a cykloturistických trás.
- 6.9.5. Cyklistické trasy situovať mimo telesa diaľnic, rýchlostných ciest a ciest I. triedy v súlade s platnými STN a technickými predpismi. Cyklistickú dopravu, najmä polohy trás pre cykloturistickú dopravu v maximálnej možnej miere odčleniť od automobilovej cestnej dopravy a navrhnuť samostatné cyklistické komunikácie.
- 6.10 **V oblasti integrácie druhov dopravy na území kraja umiestňovať zastávky a prestupové body podľa jednotlivých kategórií**
- 6.10.2 **Do kategórie B sa zaraďujú prestupové body oblastného významu. Tie zaisťujú prestup z regionálnych autobusových liniek na regionálne a diaľkové vlaky. Zaraďujú sa sem hlavne prestupové body v okresných mestách kraja:**
- Fiľakovo**
- 6.10.6 **Pri jednotlivých prestupových uzloch umiestňovať zberné parkoviská, najmä v súvislosti s vylúčením resp. minimalizovaním individuálnej automobilovej dopravy v cieľoch intenzívnej dochádzky (napr. centrá miest, turistické a rekreačné areály),**

7. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry

7.1. Vodné hospodárstvo

- 7.1.1. rezervovať priestor pre výhľadový hlavný prívod pitnej vody a súvisiace stavby pre jednotlivé oblasťné a skupinovú vodovody Stredoslovenskej a Východoslovenskej vodárenskej sústavy,
- 7.1.6. rezervovať priestor na výhľadové vybudovanie skupinových kanalizačných systémov,
- 7.1.8. vytvárať územnotechnické predpoklady na úpravu a revitalizáciu vodných tokov v čiastkových povodiach Hrona, Ipľa a Slanej; úpravy na vodných tokoch realizovať tak, aby neboli dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny v súlade s platnou legislatívou,
- 7.1.9. rezervovať priestor pre výhľadové malé vodné nádrže, poldre a stavby súvisiace s ochranou pred povodňami a transformáciou povodňovej vlny podľa Plánov manažmentu povodí a schválených ÚPN obcí,
- 7.1.10. zabezpečiť vypúšťanie komunálnych odpadových vôd výstavbou verejnej kanalizácie s ČOV (prípadne iné vhodné spôsoby odvádzania komunálnych odpadových vôd), a to prioritne kanalizačné systémy, alebo ich časti prekrývajúce sa s aglomeráciami na plnenie záväzkov nad 10 000 EO a nad 2 000 EO, výstavbu čistiarní odpadových vôd (ČOV) v kanalizačných systémoch do 2 000 EO v prípadoch ak už je vybudovaná stoková sieť min. na 80 % a kanalizačné systémy do 2 000 EO nachádzajúcich sa v chránených vodohospodárskych oblastiach, v ktorých sú veľkokapacitné zdroje podzemných vôd. Ostatné kanalizačné systémy (obce) riešiť priebežne.,
- 7.1.12. v súlade s Vodným plánom Slovenska zabezpečiť ochranu pred povodňami realizáciou preventívnych opatrení v povodiach, ktoré spomalia odtok vôd z povodia do vodných tokov a zvýšia retenčnú kapacitu územia, výstavbu retenčných nádrží a poldrov, ochranných hrádzí, protipovodňových línii a zariadení na prečerpávanie vnútorných vôd, úpravu vodných tokov a ich nevyhnutnú opravu a údržbu, obnovu inundačných území, prednostne realizovať zmeny súčasnej krajiny štruktúry a krajiny pokrývky s cieľom zníženia povrchového odtoku z územia, identifikovať a eliminovať plochy, ktoré sú potenciálne najviac náchylné na povodne a najviac sústreďujú zvýšený povrchový odtok,
- 7.1.13. v zmysle platnej legislatívy zabezpečiť stanovenie rozsahu inundačných území tokov a pri ich využívaní rešpektovať ustanovenia platnej legislatívy o ochrane pred povodňami,
- 7.1.14. akceptovať pásma ochrany verejných vodovodov a verejných kanalizácií v súlade s platnou legislatívou o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, pásma ochrany vodárenských zdrojov v súlade s vodným zákonom, ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov v súlade so zákonom o prírodných liečivých vodách, prírodných liečivých kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o regulácii v sieťových odvetviach,
- 7.1.15. rešpektovať Vodný plán Slovenska, základných nástrojov na dosiahnutie cieľov vodného plánovania v správnych územiach povodí (čiastkových povodí Hron, Ipeľ, Slaná).V súlade s Vodným plánom Slovenska vytvárať územno-technické predpoklady na:
- ochranu pred povodňami realizáciou preventívnych technických a biotechnických opatrení,
  - úpravu odtokových pomerov, ktoré spomalia odtok vôd do vodných tokov, zvýšia retenčnú kapacitu územia,
  - úpravu vodných tokov, ich nevyhnutnú opravu a údržbu, prípadne ich revitalizáciu,
  - výstavbu zariadení na prečerpávanie vnútorných vôd,
  - zadržiavanie dažďových zrážok v urbanizovanom prostredí, znižovanie odtoku vody v urbanizovanej krajine t.j. zvýšenie infiltrácie - vsakovania do podlažia, zvýšenie výparu - napr. zelené strechy, parky a zelené plochy, vodné prvky (zelená a modrá infraštruktúra), regulovanie odtoku - akumulácia zrážkových vôd, ich sekundárne využitie, regulované vypúšťanie do stokovej siete a/alebo vodných tokov.,
  - spriechodnenie migračných bariér, laterálny vývoj korýt,
  - Udržateľné a efektívne využívanie povrchových a podzemných vôd bez ohrozenia ich množstva a kvality,
  - zlepšovanie stavu útvarov povrchovej a podzemnej vody vrátane vodných ekosystémov,

- zabránenie ďalšieho zhoršovania stavu vôd a zabezpečenie ich dobrého stavu,
- pri ochrane pred povodňami a na zabránenie škodlivých účinkov vôd.

7.1.17. pri zabezpečovaní zásobovania obyvateľstva pitnou vodou uprednostniť zásobovanie pitnou vodou z podzemných zdrojov pred vodárenskými nádržami a povrchovými zdrojmi pitnej vody,

7.1.18. odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd v rekreačných oblastiach, kde to terénny reliéf neumožňuje inak, zabezpečiť budovaním tlakových kanalizačných systémov.

7.2. Zásobovanie elektrickou energiou

7.2.6. rezervovať koridor pre výstavbu vedenia ZVN 2x400 kV v trase Rz Horná Žďána - Rz Bystričany, na území Banskobystrického kraja

7.2.8. rezervovať priestor pre nové transformačné stanice a koridory pre prírodné 110 kV vedenia v obciach Zvolen, Filákov, Lučenec, Detva, Nová Baňa, Poltár,

7.2.9. rezervovať priestor na výhľadové vybudovanie prevodovej transformačnej stanice s meniarňou 110/25 kV v Lovinobani spojené s realizáciou elektrifikácie železničnej trate - Zvolen - Lučenec - Filákov - Košice,

7.2.10. regulovať výstavbu veterných elektrární, pokiaľ nebude zabezpečený dostatok rezervných regulačných výkonov pre potreby ES SR.,

7.2.11. pri budovaní, plánovaní a rekonštruovaní nadzemného elektrického vedenia používať také technické riešenie, ktoré bráni usmrcovaniu vtákov podľa platnej legislatívy o ochrane prírody a krajiny,

7.2.12. v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných elektrických vedení a transformačných staníc v zmysle platnej legislatívy,

7.2.13. MVE umiestňovať len pri zohľadnení environmentálnych aspektov a iných oprávnených záujmov v území, vrátane zachovania podmienok plavby na vodných cestách,

7.2.14. MVE umiestňovať výlučne na existujúcich vodohospodárskych stavbách a bariérach vodných tokov s podmienkou ich spriechodnenia pre ryby a ostatné vodné organizmy.

7.3. Zásobovanie plynom a teplom

7.3.1. prednostne využívať zemný plyn na zásobovanie lokalít teplom, s cieľom znížiť miestnu záťaž znečistenia ovzdušia,

7.3.2. ekologizovať výrobu a spotrebu tepla a podľa možností využívať miestne zdroje energie,

7.3.3. v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných plynovodov, teplovodov a produktovodov,

7.3.4. rešpektovať ochranné pásmo ropovodných potrubí - 300 m na oboch stranách od krajného potrubia,

7.3.5. podporovať rozvoj využívania obnoviteľných zdrojov energie (biomasy, slnečnej, veternej a geotermálnej energie), ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike, s uprednostnením sídiel bez perspektívy zásobovania zemným plynom,

7.3.6. optimalizovať územné vedenie trás potrubných vedení strategických surovín v súlade s rozvojom ropného a plynárenského priemyslu s cieľom udržať a posilniť strategicky dôležité postavenie regiónu z pohľadu medzinárodných tranzitov a obchodu v Európe,

7.3.7. presadzovať uplatnením energetickej politiky SR, regionálnej energetickej politiky a využitím kompetencií miestnych orgánov samosprávy budovanie kogeneračných zdrojov na výrobu elektriny a tepla a tam kde je to ekonomicky a environmentálne zdôvodniteľné, udržať a inovovať už vybudované systémy s centralizovaným zásobovaním obyvateľstva teplom,

- 7.3.8. podporovať v oblastiach s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov pre potreby obyvateľov a služieb,
- 7.4. Pošta a telekomunikácie
  - 7.4.1. dokončiť výstavbu základnej siete informačného systému Slovenskej pošty Bratislava – Nitra – Košice a pripojenie okresných a poverených pôšt na túto sieť,
  - 7.4.3. v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných telekomunikačných vedení v zmysle platnej legislatívy.
- 7.5. Návrh nových zariadení technickej infraštruktúry pokiaľ je to priestorovo možné, realizovať mimo pamiatkových území a ochranných pásiem pamiatkových území a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, v súlade so zásadami ich ochrany v zmysle zákona o ochrane pamiatkového fondu.
- 7.6. Odpadové hospodárstvo
  - 7.6.1. budovať integrovaný systém nakladania s odpadmi vytvárať vhodné územno - technické predpoklady pre rozvoj a budovanie potrebnej kapacity zariadení na znehodnocovanie a zneškodňovanie odpadov,
  - 7.6.2. . v územných plánoch obcí, zabezpečiť lokality pre výstavbu zariadení súvisiacich s budovaním systému na triedenie, recykláciu, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov a na kompostovanie biologicky rozložiteľných odpadov,
  - 7.6.3. navrhnuť lokality pre výstavbu regionálnych zariadení na termické zhodnocovanie alebo zneškodňovanie nebezpečných odpadov a nie nebezpečných odpadov v rámci priemyselných zón alebo priemyselných parkov.
  - 7.6.4. Zariadenia na nakladanie so zdravotníckym odpadom vrátane spaľovní lokalizovať prednostne vo väzbe na zdravotnícke zariadenia.

8. V oblasti sociálnej infraštruktúry

- 8.1. Školstvo
  - 8.1.1. vytvárať územno-technické predpoklady na dostupnosť stredných škôl a ich zariadení, vysokých škôl so zreteľom na sociálne, hospodárske geografické špecifiká kraja,
  - 8.1.3. pri lokalizácii zariadení stredného školstva zohľadniť charakter demografickej, sociálnej a ekonomickej štruktúry územia a vytvárať optimálnu štruktúru stredných škôl a študijných a učebných odborov korešpondujúcu s trhom práce s prihliadnutím aj na občanov zo sociálne slabých alebo znevýhodnených skupín,
  - 8.1.5. podporovať rovnomerný rozvoj škôl, vzdelávacích, školiacich a preškolovacích zariadení na území regiónu, zabezpečiť efektívne prepojenie celoživotného vzdelávania obyvateľov kraja s potrebami miestneho a regionálneho trhu práce aktívnym zapojením škôl, vzdelávacích inštitúcií, zamestnávateľov, profesijných združení a komôr, samosprávy do implementácie a vytvorenia centier učenia sa,
  - 8.1.6. podporovať vznik vyšších odborných škôl poskytujúcich vyššie pomaturitné vzdelávanie v oblastiach vyžadujúcich podporu regionálneho rozvoja.
- 8.2. Zdravotníctvo
  - 8.2.1. vytvárať územno-technické predpoklady na rovnomerné pokrytie územia zariadeniami základnej zdravotnej starostlivosti, jej zameranie postupne preorientovať na prevenciu a na včasnú diagnostiku závažných ochorení,

- 8.2.3. podporovať malé a stredné podnikanie v oblasti zdravotníctva, predovšetkým v oblastiach vzdialenejších od sídelných centier,
- 8.2.4. rozširovať kapacity odborných liečebných ústavov a liečební v súlade s potrebami obyvateľstva regiónu.
- 8.3. Sociálna pomoc
  - 8.3.1. rozširovať sieť a štruktúru zariadení sociálnej starostlivosti a sociálnych služieb podľa potrieb okresov paralelne s narastaním podielu občanov odkázaných na sociálnu pomoc a občanov v dôchodkovom veku, ako aj občanov so zdravotným postihnutím, najmä občanov s ťažkým zdravotným postihnutím,
  - 8.3.2. vytvárať územno-technické predpoklady na zriaďovanie resocializačných stredísk na poskytovanie starostlivosti občanom po skončení liečby v zdravotníckom zariadení na liečbu drogových závislostí v okresoch so zvýšeným výskytom drogových závislostí,
  - 8.3.3. podporovať vybrané zariadenia sociálnej starostlivosti na regionálnej úrovni.
  - 8.3.4. podporovať vytvorenie siete domácej ošetrovateľskej starostlivosti a starostlivosti o dlhodobu chorých a zdravotne ťažko postihnutých.
- 8.4. Kultúra
  - 8.4.1. vytvárať územnotechnické podmienky na rovnomerné pokrytie územia zariadeniami kultúrnych služieb a tým zvýšiť ich dostupnosť vo všetkých lokalitách kraja,
  - 8.4.2. rozširovať sieť a štruktúru kultúrnych zariadení podľa potrieb okresov, ako neoddeliteľnej súčasti infraštruktúry a kultúrnych služieb obyvateľstvu,
  - 8.4.3. podporovať inštitucionálny rozvoj a aktivity mimovládnych organizácií a záujmových združení v oblasti kultúry,
  - 8.4.4. podporovať tvorivé a vzdelávacie aktivity obyvateľstva, prepojiť ponuky kultúrnych inštitúcií na výchovno - vzdelávací program škôl.

9. V oblasti ochrany a tvorby životného prostredia

- 9.1. Podpora realizácie národných, regionálnych a lokálnych programov zameraných na znižovanie produkcie emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia, ich podrobné rozpracovanie a realizácia v podmienkach Banskobystrického kraja, realizovať a implementovať všetky environmentálne programy a následne ich premietnuť do dokumentácii na nižších úrovniach.
- 9.2. Plniť opatrenia vyplývajúce zo schválených programov na zlepšenie kvality ovzdušia a akčných plánov na zlepšenie kvality ovzdušia v oblastiach riadenia kvality ovzdušia Banskobystrického kraja a opatrenia vyplývajúce zo strategických rozvojových dokumentov kraja..
- 9.3. Ochranu vôd realizovať v zmysle platnej legislatívy ako:
  - 9.3.2. ochranu vodárenských tokov a ich povodí,
  - 9.3.3. ochranu vodárenských zdrojov,
  - 9.3.7. ochranu pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov zabezpečením prijateľnej úrovne ochrany podľa Kódexu správnej poľnohospodárskej praxe,
  - 9.3.8. zabezpečiť minimálne dvojstupňové čistenie komunálnych odpadových organicky znečistených priemyselných odpadových vôd vypúšťaných do povrchových tokov v súlade s kvalitatívnymi cieľmi povrchových vôd a limitnými hodnotami ukazovateľov znečistenia v zmysle platnej legislatívy,

- 9.3.9 rešpektovať platnú legislatívu ktorou sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu a podrobnosti o požiadavkách na kvalitu vody kúpalísk, vody na kúpanie a jej kontrolu a na kúpaliská.
- 9.4. Vytvárať vhodné stimulačné nástroje na podporu separovania, recyklácie a celkového znižovania produkcie odpadu na území kraja, podporovať zavádzanie „BAT“ technológií v procese riadenie odpadového hospodárstva na úrovni kraja.
- 9.5. Zabezpečiť postupnú, k životnému prostrediu šetrnú sanáciu a rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadu a sanáciu resp. minimalizáciu dopadov starých environmentálnych záťaží, s uprednostnením lokalít s významom z hľadiska udržania kvality a ekologickej stability územia.
- 9.6. V rámci prípravy a spracovania novej územnoplánovacej dokumentácie regiónu zhodnotiť optimálnu lokalizáciu pre umiestnenie zariadenia, resp. zariadení na zneškodňovanie odpadu zo zdravotníckych zariadení umiestnených na území Banskobystrického kraja.
- 9.7. Pri posudzovaní územnotechnických podmienok a projektovej príprave nových trás a zariadení dopravnej infraštruktúry zhodnotiť kvalitu územia a zabezpečiť jeho trvalú ochranu v ich okolí pred hlukom, infrazvukom a vibráciami v zmysle platnej legislatívy.
- 9.8. V rámci spracovania nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie (ÚPN O, ÚPN Z) v jednotlivých oblastiach, podľa účelu ich využitia, určiť stupeň radónového rizika.
- 9.9. Pri spracovaní nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie rešpektovať ochranné pásma pohrebísk v súlade s platnou legislatívou.

11. V oblasti zariadení civilnej ochrany

- 11.1. V záujme plnenia úloh a opatrení civilnej ochrany obyvateľstva v oblastiach sídelného rozvoja a priemyselných parkov rešpektovať povinnosť výstavby ochranných stavieb pre ukrytie obyvateľstva, zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v súlade s platnou legislatívou,
- 11.2. Ochranné stavby pre ukrytie obyvateľstva, zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti navrhovať podľa Analýzy územia z hľadiska možných mimoriadnych udalostí a budovať ich v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov na úseku civilnej ochrany obyvateľstva.

II. Verejnoprospešné stavby

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sú:

1. Cestná infraštruktúra

- 1.10. cesta I/71 v úseku Lučenec - Fiľakovo - hranica s Maďarskou republikou, rekonštrukcia s obchvatmi sídiel, v súlade s vydaným záverečným stanoviskom MŽP k procesu EIA
- 1.16.5. cesta II/571 Fiľakovo - Abovce rekonštrukcia a dobudovanie celej trasy, vo výhľade s obchvatmi obcí,
- 1.28. Ipeľská cyklomagistrála, Zelená stuha Pohronia, Vrchárska cyklomagistrála, Lučenec – Kalonda/Ipolytarnóc (MR), vrátane rekonštrukcie ciest popri ktorých sú trasované.

2. Železničná infraštruktúra

- 2.5. železničná trať Fiľakovo - Vrútky v úseku Zvolen - Fiľakovo, elektrifikácia,

4. Letecká infraštruktúra

- 4.2. rekonštrukcia a výstavba objektov a zariadení pre civilnú prevádzku letiska Lučenec, ako verejného letiska hlavnej siete.

5. Zásobovanie pitnou vodou

- 5.32. Fiľakovo oprava a rekonštrukcia vodovodu,

6. Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

- 6.11. Fiľakovo rekonštrukcia kanalizácie,

7. Odtokové pomery

- 7.11. Fiľakovo ochranné opatrenia na Belinskom a Čamovskom potoku,

8. Zásobovanie elektrickou energiou

- 8.1. rezervovanie koridoru pre tretie medzištátne 400 kV prepojenie medzi elektrizačnou sústavou Slovenska a elektrizačnou sústavou Maďarska z Rimavskej Soboty, alebo z Moldavy nad Bodvou smerom na Sajóivánku v Maďarsku,
- 8.2. 2 x 400 kV prenosové vedenie pre Rz 400/110kV Medzibrod cez Hiadeľskú dolinu po Rz Medzibrod,
- 8.3. elektrifikácia železničnej trate Zvolen - Fiľakovo - Košice, vybudovaním prevodovej transformačnej stanice s meniarňou 110/25 kV v Lovinobani
- 8.5. realizácia rozvodní a transformovní 110/22 kV v mestách Zvolen, Fiľakovo, Detva, Nová Baňa, Lučenec, Poltár s prírodnými 110 kV vedeniami,

9. Zásobovanie plynom

- 9.13. plynifikácia obcí na území Banskobystrického samosprávneho kraja na základe rozhodnutia miestnej samosprávy, po preukázaní ekonomickej efektívnosti investičného zámeru v jednotlivých obciach,

10. Telekomunikácie

- 10.1. sieť digitálnych ústrední na všetkých úrovniach,
- 10.2. rezervovanie priestorov pre výhľadové trasy diaľkových optických káblov (DOK, DON)

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno podľa § 108 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zákona č. 262/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 199/1995 Z.z., zákona č. 229/1997 Z.z. a nálezú Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 286/1996 Z.z. pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť, v znení neskorších predpisov.

Zoznam skratiek :

SKV	Skupinový vodovod	MVE	Malá vodná elektrárň
VDJ	Vodojem	RZ	Rozvodňa
ČS	Čerpacia stanica	TR	Transformovňa
ČOV	Čistiareň odpadových vôd	DOK	Diaľkové optické káble
OH	Ochranná hrádza	DON	
POH	Pravostranná ochranná hrádza	PVE	Prečerpávacia vodná elektrárň
VN	Vodná nádrž	VTL	Vysokotlakový plynovod
		ŽSR	Železnice Slovenskej republiky

2.3 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce

Mesto Fiľakovo, s bohatou históriou a kultúrnym dedičstvom, sa v priebehu rokov stalo svedkom mnohých demografických zmien. Ako sa menil čas, Fiľakovo zažilo rôzne výzvy a príležitosti, ktoré ovplyvnili jeho obyvateľskú štruktúru. V tejto kapitole sú uvedené hlavné demografické

ukazovatele a hodnotíme, ako sa menili v priebehu posledného desaťročia. Od pomeru mužov a žien, cez vekovú štruktúru, až po vzdelávacie a náboženské trendy, tento segment ponúka komplexný pohľad na sociálnu krajinu Fiľakova. Skrze tieto údaje môžeme lepšie pochopiť dynamiku mesta, jeho potreby a budúce výzvy, ktorým môže čeliť.

2.3.1 Demografický potenciál

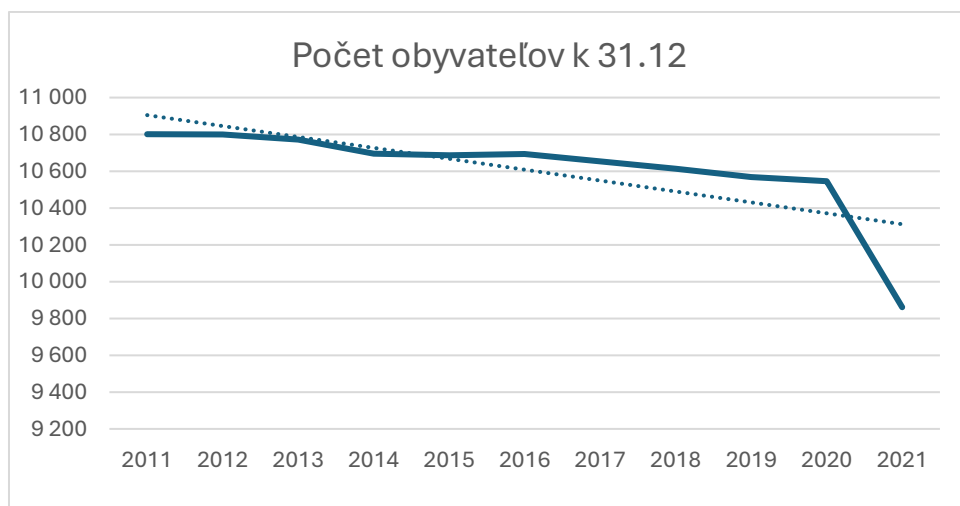
Súhrn ukazovateľov obyvateľstva podľa sčítania v r. 2021

- Údaje o obyvateľoch
  - Počet obyvateľov spolu: 9 949
    - muži: 4 759
    - ženy: 5 190
- Hustota obyvateľstva (ob./km²): 615,01
  - Štátni občania: 9 740
  - Cudzinci: 198
- Veková štruktúra
  - 0 – 14-roční: 1 566
  - 15 – 64-roční: 6 739
  - 65 a viac roční: 1 644
  - Priemerný vek (roky): 41,05
- Vzdelanie
  - základné: 2 873
  - stredoškolské: 4 528
  - vysokoškolské: 906
- Ekonomicky aktívni: 4 306
- Najpočetnejšie náboženské vyznania
  - Rímskokatolícka cirkev v Slovenskej republike (rímskokatolícke): 5 950
  - bez náboženského vyznania: 2 478
  - Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku (evanjelické): 157
- Najpočetnejšie národnosti
  - Maďarská   6256
  - Slovenská   2961
- Rodinný stav
  - slobodný, slobodná: 4 770

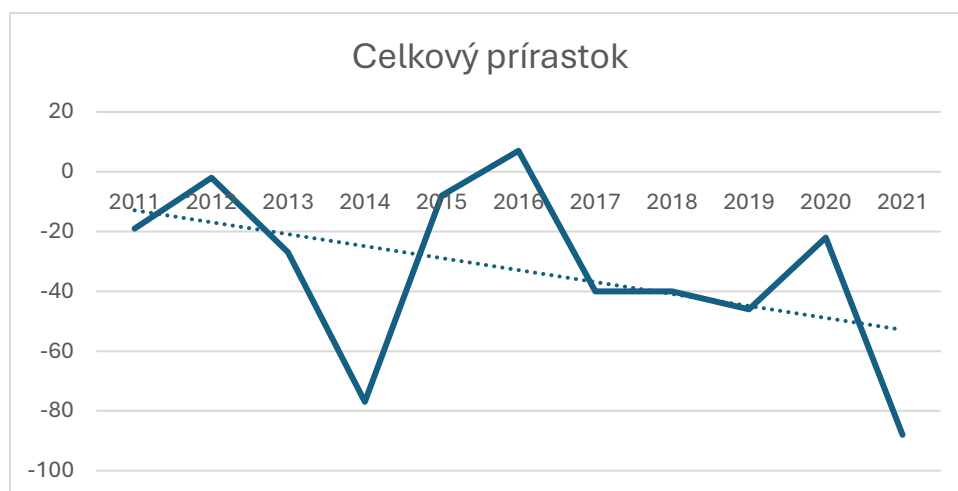
- ženatý, vydatá: 3 373
- rozvedený, rozvedená: 1 029
- vdovec, vdova: 753

Tabuľka 1 Prehľad o stave a pohybe obyvateľstva

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Priemerný vek	37,74	38,04	38,3	38,72	39,09	39,36	39,71	40,18	40,57	40,87	41,25
Narodení	108	94	97	95	88	106	92	75	77	77	96
Zomretí	114	111	131	112	102	102	111	91	121	124	149
Prírodný prírastok	-6	-17	-34	-17	-14	4	-20	-16	-45	-47	-55
Prisťahovaní	122	135	118	116	98	152	109	126	118	129	100
Vysťahovaní	135	120	111	176	92	149	129	150	119	104	133
migračné saldo	-13	15	7	-60	6	3	-20	-24	-1	25	-33
Celkový prírastok	-19	-2	-27	-77	-8	7	-40	-40	-46	-22	-88
Počet obyvateľov k 31.12	10 801	10 799	10 772	10 695	10 687	10 694	10 654	10 614	10 568	10 546	9 861

Obrázok 1 Graf vývoja počtu obyvateľov

Obrázok 2 Graf vývoja celkového prírastku

Prirodzený prírastok a migračné saldo sú dva kľúčové ukazovatele, ktoré ovplyvňujú demografický vývoj oblasti.

Prirodzený prírastok je rozdiel medzi počtom narodení a počtom úmrtí v určitom období. Jeho hodnota môže byť kladná (ak je viac narodení ako úmrtí) alebo záporná (ak je viac úmrtí ako narodení).

Migračné saldo je rozdiel medzi počtom prisťahovalcov a vysťahovalcov v určitom období. Jeho hodnota môže byť tiež kladná (ak prichádza viac ľudí, než odchádza) alebo záporná (ak odchádza viac ľudí, než prichádza).

Analyzujúc tieto hodnoty:

- Prirodzený prírastok je záporný počas celého sledovaného obdobia, čo znamená, že v každom roku zomrie viac ľudí, než sa narodí. Najväčší záporný hodnotový pokles bol v roku 2021 s hodnotou -55.
- Migračné saldo fluktuuje, ale má tiež viacero záporných hodnôt. Napríklad v roku 2021 migračné saldo bolo -33, čo znamená, že viac ľudí sa v tom roku vysťahovalo, než prisťahovalo.

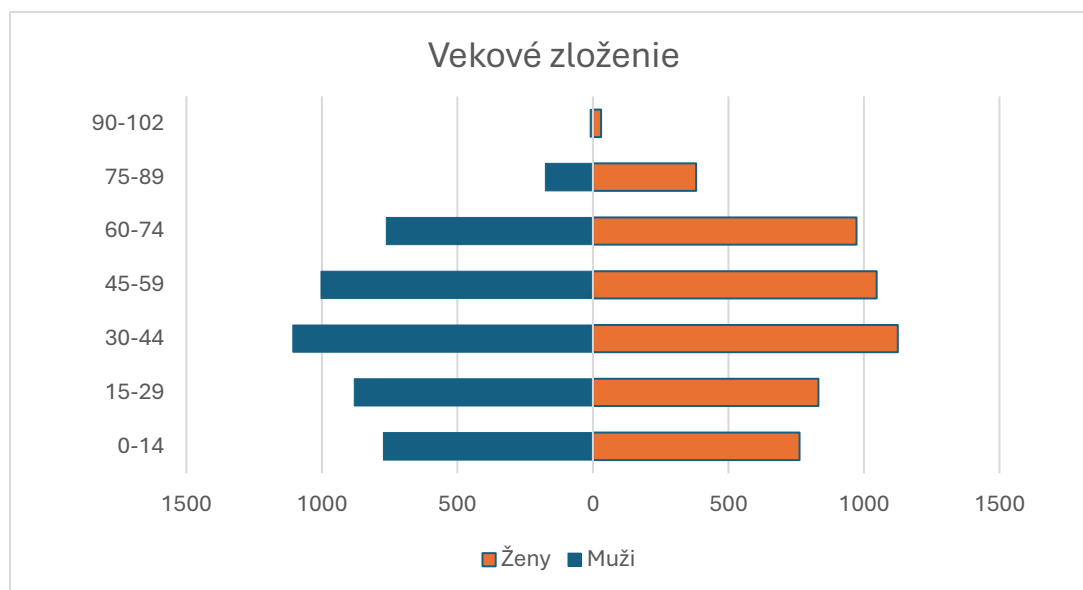
Ak porovnáme absolútne hodnoty, prirodzený prírastok má väčšie negatívne čísla v porovnaní s migračným saldom.

Záver: Na základe poskytnutých údajov má prirodzený prírastok zásadnejší vplyv na vývoj počtu obyvateľov mesta Filakovo v porovnaní s migračným saldom. To znamená, že demografický pokles je výraznejšie ovplyvnený vyšším počtom úmrtí oproti počtu narodení než migráciou obyvateľstva.

Tabuľka 2 Tabuľka ekonomickej aktivity obyvateľstva

	Spolu	Muži	Ženy
Podiel osôb v predproduktívnom veku [%]	15,57	16,41	14,8
Podiel osôb v produktívnom veku [%]	67,57	69,86	65,48
Podiel osôb v poproduktívnom veku [%]	16,86	13,73	19,73

Tabuľka 3 Graf vekového zloženia obyvateľstva

Vekové zloženie	Spolu	0-14	15-29	30-44	45-59	60-74	75-89	90-102
Spolu	9 861	1 535	1 713	2 232	2 050	1 735	556	40
Muži	4 711	773	881	1 107	1 003	762	175	10
Ženy	5 150	762	832	1 125	1 047	973	381	30

Predpokladaný trend vekového zloženia obyvateľstva Filákova v nasledujúcich 5 rokoch by mohol byť:

Mierne znižovanie počtu mladej populácie (0-14 roční), ak pôrodnosť ostane stabilná alebo poklesne.

Stále dominujúca produktívna skupina (15-64 roční), hoci jej podiel by sa mohol mierne znížiť v dôsledku starnutia obyvateľstva.

Mierne zvyšovanie podielu staršej generácie (65+ roční), hlavne kvôli starnutiu produktívnej populácie a potenciálne lepšej zdravotnej starostlivosti.

Z toho vyplýva, že v nasledujúcich 5 rokoch bude prevažovať produktívna veková skupina (15-64 roční), avšak môžeme očakávať postupný nárast počtu starších obyvateľov (65+ roční).

Tabuľka 4 Zloženie obyvateľstva podľa národnosti (2021)

Národnosť	Počet	Podiel
Slovenská	2961	29,76
Maďarská	6256	62,88

Rómska	137	1,38
Rusínska	0	0,00
Ukrajinská	5	0,05
Česká	29	0,29
Nemecká	8	0,08
Moravská	0	0,00
Poľská	5	0,05
Ruská	2	0,02
Ostatné	35	0,35
Nezistené	511	5,14

V meste Filákov žije podľa oficiálnej štatistiky cca. 1,38 % rómskej národnosti (ostatní obyvatelia sa hlásia k slovenskej národnosti) a 0,29 % obyvateľov českej národnosti. Pri 5,14 % obyvateľoch nebola zistená národnosť. V rámci okresu mierne narastá počet obyvateľov slovenskej národnosti. Vývoj obyvateľov maďarskej národnosti je stabilný.

Tabuľka 5 Vývoj počtu obyvateľov podľa podkladov k Programu rozvoja na roky 2022-2032

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Predproduktívny vek	1496	1475	1436	1408	1377	1346	1316	1285	1255	1224	1193
Produktívny vek	6699	6641	6580	6528	6469	6412	6355	6298	6240	6183	6126
Poproduktívny vek	1754	1798	1842	1885	1929	1973	2016	2060	2104	2147	2191

Zhrnutie demografického potenciálu

Toto sú demografické údaje z doby od roku 2011 do roku 2021. Podľa týchto údajov môžeme urobiť niekoľko záverov:

- Počet obyvateľov:** Počet obyvateľov v tejto lokalite postupne klesá, s najväčším poklesom medzi rokmi 2020 a 2021, keď sa počet obyvateľov znížil o 685 osôb.
- Pomer mužov a žien:** V roku 2021 je viac žien (5 190) ako mužov (4 759).
- Veková štruktúra:** Väčšina obyvateľov (67,57 %) je v produktívnom veku (15 – 64 rokov), zatiaľ čo 16,86 % obyvateľov je vo veku nad 65 rokov.
- Vzdelanie:** Väčšina obyvateľov má stredoškolské vzdelanie (4 528), nasledované základným (2 873) a vysokoškolským (906).

5. **Náboženstvo:** Rímskokatolícka cirkev je najpopulárnejším náboženským vyznaním, s počtom 5 950 členov, nasledované ľuďmi bez náboženského vyznania (2 478).

6. **Rodinný stav:** Najpočetnejšia skupina obyvateľov je slobodná (4 770), nasledované ženatými/vydatými (3 373), rozvedenými (1 029) a vdovcami/vdovami (753).

7. **Demografický vývoj:** Prírodný prírastok bol negatívny v drvivej väčšine rokov, čo znamená, že počet úmrtí prekročoval počet narodení. Migračné saldo bolo zmiešané, s niektorými rokmi pozitívnymi a inými negatívnymi.

Z týchto údajov môžeme vidieť, že spoločstvo postupne starne (zvyšujúci sa priemerný vek obyvateľov) a postupne klesá počet obyvateľov. Klesajúci počet obyvateľov môže byť spôsobený kombináciou negatívneho prírodného prírastku a negatívneho migračného salda v niektorých rokoch.

Počet obyvateľov postupne klesá, pričom migračné saldo má tiež klesajúcu tendenciu, pričom vývoj počtu obyvateľov je ovplyvnený viac negatívnym prírodným prírastkom ako migračným saldom.

Teda, na základe týchto údajov by "charakteristickým" obyvateľom mesta bola stredne veková ekonomicky aktívna žena so stredoškolským vzdelaním, ktorá je slobodná, je štátnou občiankou, a verí v rímskokatolícke náboženstvo a je maďarskej národnosti.

Je dôležité poznamenať, že takýto "charakteristický" profil je veľmi zjednodušený a založený na *móde* (najčastejšej hodnote) v každej kategórii, čo nemusí nutne odzrkadľovať skutočného individuálneho obyvateľa mesta.

2.3.2 Bytový fond

Údaje o domoch

- Domy: 1 541
  - Rodinné domy: 1 314
  - Bytové domy: 184
  - Domy vo vlastníctve fyzickej osoby: 1 288
  - Domy s vodovodnou prípojkou v dome z verejnej siete: 1 269
  - Domy s plynovou prípojkou: 1 123
  - Domy s prípojkou na kanalizačnú sieť: 1 275
  - Obnovené domy: 1 050

Údaje o bytoch

- Byty: 3 634
  - Byty v rodinných domoch: 1 319
  - Byty v bytových domoch: 2 272
  - Obecné byty: 24
  - Priemerná podlahová plocha bytu (m²): 79,2

- Byty s vodovodom zo spoločného zdroja: 3 318
- Byty vykurované plynom: 2 869

Zhrnutie bytového fondu

Priemerná obsadenosť bytu je 2,75 obyvateľa. Väčšina bytov je napojená na technickú infraštruktúru.

2.3.3 Vybavenosť

Sociálna starostlivosť

V meste sa nachádzajú nasledovné zariadenia sociálnej vybavenosti:

Tabuľka 6 Sociálna vybavenosť

Zariadenie	počet
Zariadenie pre seniorov	1
Zariadenie opatrovateľskej služby	1
Denný stacionár	1
Opatrovateľská služba	1
Jedáleň	1

Kapacita zariadení je postačujúca avšak vzhľadom na zvyšujúci sa vek obyvateľov a štandardy starostlivosti je potrebné zvážiť ďalšie zariadenia podľa minimálny štandardov pre obec nad 10000 obyvateľov.

Školstvo

Stav obyvateľstva k r. 2022

Tabuľka 7 Stav obyvateľstva podľa veku

Nula rokov	1 rok	2 roky	3 roky	4 roky	5 rokov	6 rokov	7 rokov	8 rokov	9 rokov	10 rokov	11 rokov	12 rokov	13 rokov	14 rokov	15 rokov	16 rokov	17 rokov	18 rokov
90	85	79	86	104	105	101	101	99	94	98	126	127	122	118	118	139	113	115

Materské školy

Mesto Filákov je zriaďovateľom 2 materských škôl.

Materská škola – Óvoda Štúrova 1, 986 01 Filákov

Materská škola - Óvoda Daxnerova 15, 986 01 Fiľakovo

Tabuľka 8 Školy

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Štátne	2	2	2	2	2	2
štátne – deti	305	305	301	312	311	315
štátne – triedy	16	16	16	17	17	17
štátne - učitelia	34	34	34	34	34	34

Základné školy

V samotnom meste sa nachádzajú 4 základné školy (ZŠ). V zriaďovateľskej pôsobnosti mesta sú všetky 4 ZŠ. Nenachádza sa tu žiadna súkromná ani cirkevná škola. Dve základné školy sú s vyučovacím jazykom maďarským.

V školách sa nachádza 68 tried, v ktorých sa vyučuje cca. 1427 detí. Počet detí v základných školách ostáva relatívne stabilný. V školách vyučuje 106 pedagogických zamestnancov.

Tabuľka 9 Základné školy

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ZŠ štátne	4	4	4	4	4	4
ZŠ - štátne - deti	1 420	1 420	1405	1414	1424	1427
ZŠ - štátne - triedy	70	70	69	72	68	68
ZŠ - štátne - učitelia	107	110	109	108	106	106

- Základná škola, Školská 1
- Základná škola Štefana Koháriho II. s VJM - II. Koháry István Alapiskola,
- Základná škola, Farská lúka 64/A, Fiľakovo
- Základná škola Lajosa Mocsáryho s vyučovacím jazykom maďarským - Mocsáry Lajos Alapiskola Farská lúka 64/B, 986 01 Fiľakovo
- Základná umelecká škola

Školské jedálne

V roku 2021 bolo v 6 školských jedálňach 1170 stravníkov. Celková kapacity jedální je 530 stolíčiek.

Špeciálne školy

V nachádza 1 špeciálna škola (ŠŠ). V škole vyučuje 16 učiteľov. Počet detí v špeciálnej škole postupne klesá. V škole sa učí 91 detí.

Stredné školstvo

Gymnázium

V roku 2021 bolo v meste Fiľakovo 1 gymnázium. Celkovo počet žiakov gymnáziu klesal do roku 2021. V roku 2021 bolo evidovaných cca. 157 žiakov.

Stredná odborná škola

V meste Fiľakovo bola v roku 2021 celkovo 1 stredná štátna odborná škola. Počet žiakov rovnako ako v prípade gymnázia klesá. Do roku 2021 klesol počet žiakov na cca. 210

Vysoké školstvo a výskum

V meste nie sú žiadne zariadenia.

Zhrnutie

V meste Fiľakovo bolo v roku 2021 celkovo 9 949 obyvateľov. Skupina veku 0-14 je tá, ktorá by mohla čoskoro vstúpiť do materskej alebo základnej školy. V tejto skupine je 1 566 detí.

Vývoj obyvateľstva:

Z údajov vyplýva, že počet obyvateľov v meste poklesol o 685 osôb od roku 2011 do 2021. Pokles počtu narodení a zvýšenie počtu úmrtí v roku 2021 naznačuje možný ďalší pokles v počte obyvateľov v nasledujúcich rokoch.

Národnostné zloženie:

Väčšina obyvateľov je maďarskej národnosti (62,88%), nasleduje slovenská národnosť (29,76%).

Materské školy:

V meste sú dve materské školy s kapacitou 315 detí. S ohľadom na počet detí vo vekovej kategórii 0-4 rokov (344 detí), aktuálna kapacita môže byť postačujúca.

Základné školy:

Existujú štyri základné školy s kapacitou 1 427 detí. Keďže v kategórii veku 5-14 rokov je celkovo 1 153 detí, aktuálna kapacita základných škôl vyhovuje.

Špeciálne školy:

Počet študentov v špeciálnych školách postupne klesá, čo by mohlo znamenať, že aktuálna kapacita je postačujúca alebo dokonca nadmerná.

Stredné školy:

Existujú dve stredné školy s celkovým počtom 367 študentov. Počet študentov stredných škôl sa mierne znižuje, čo môže naznačovať postačujúcu kapacitu.

Zdravotníctvo

V meste Fiľakovo pôsobia nasledovné zdravotnícke zariadenia: 4 ordinácie všeobecnej zdravotnej starostlivosti pre deti a dorast, 4 ordinácie praktického lekára pre dospelých, 2 gynekologické ambulancie, 1 diabetologická ambulancia, 1 chirurgická ambulancia, 1 očná ambulancia, 1 kožná ambulancia, 1 pediatrika + alergologická + imunologická ambulancia, 1 otorinolaryngológ, 1 urologická ambulancia, 1 reumatológ – ortopéd, 1 internista, 6 stomatologických ambulancií, 4 lekárne, 1 veterinárna ambulancia.

2.3.4 Hospodárske odvetvia a zamestnanosť

Rozvoj zamestnanosti v konkrétnom území je kľúčovým faktorom, ktorý ovplyvňuje ekonomickú vitalitu, životnú úroveň obyvateľov a celkovú prosperitu regiónu. Určenie sektorov, ktoré ponúkajú najväčší potenciál rastu, je esenciálne pre formuláciu stratégií rozvoja zamestnanosti a priťahovania investícií. Cieľom tejto analýzy je ponúknuť prehľad o tom, ktoré odvetvia významne prispeli k zamestnanosti v uplynulých rokoch a identifikovať tie, ktoré majú potenciál byť hnacím motorom rastu v budúcnosti. Na základe týchto poznatkov budeme schopní stanoviť vhodné podmienky pre optimálny rozvoj zamestnanosti v danom území.

Tabuľka 10 Štruktúra zamestnanosti podľa NACE (SODB 2021)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Poľnohosp., lesníctvo ...	3,6	2,7	2,2	1,6	2,1	2,1
Priemysel spolu	31,2	31,4	33,5	34,2	30,1	32,4
Priemyselná výroba	0,5	0,7	0,9	0,8	0,8	0,9
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	27,3	27,2	29,3	31,2	27,5	29,4
Dodávka vody; čistenie a odvádzanie vôd	1,3	0,9	0,8	0,8	0,7	0,7
Stavebníctvo	2,1	2,7	2,6	2,3	1,9	2,0
Veľkoobchod a maloobchod	3,2	3,2	5,1	1,9	3,7	3,8
Doprava a skladovanie	12,9	13,1	13,4	15,0	15,6	10,8
Ubytovacie a stravovacie služby	7,3	7,0	6,6	6,8	8,7	7,6
Informácie a komunikácia	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4
Finančné a poisťovacie činnosti	1,2	1,1	0,9	0,7	0,7	0,7
Činnosti v oblasti nehnuteľností	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	0,9
Odborné, vedecké a technické činnosti	0,7	2,0	0,9	0,6	1,1	0,7
Administratívne a podporné služby	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,4
Verejná správa a obrana; ...	10,0	9,7	8,8	10,5	11,3	12,3
Vzdelávanie	10,6	8,4	7,6	11,0	9,3	11,8
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	11,6	14,4	14,1	10,9	11,1	10,5
Umenie, zábava a rekreácia	0,6	0,6	0,7	0,6	0,5	1,3

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ostatné činnosti	1,2	0,2	0,2	0,6	0,6	0,6

Najväčší nárast:

1. **Dodávka elektriny, plynu...:** Zamestnanosť v tomto sektore zažila postupný nárast z 27,3% v roku 2015 na 31,2% v roku 2018, čo je celkový nárast o 3,9%.
2. **Priemysel spolu:** V zamestnanosti v tomto sektore bol zaznamenaný nárast z 31,2% v roku 2015 na 34,2% v roku 2018, čo je celkový nárast o 3%.
3. **Doprava a skladovanie:** Tento sektor zaznamenal postupný nárast zamestnanosti z 12,9% v roku 2015 na 15,6% v roku 2019, čo je celkový nárast o 2,7%.

Najväčší pokles:

1. **Doprava a skladovanie:** Aj keď tento sektor zažil nárast zamestnanosti medzi rokmi 2015 a 2019, v roku 2020 zaznamenal výrazný pokles z 15,6% na 10,8%, čo je celkový pokles o 4,8%.
2. **Vzdelávanie:** Zamestnanosť klesla z 10,6% v roku 2015 na 7,6% v roku 2017, čo je celkový pokles o 3%.
3. **Zdravotníctvo a sociálna pomoc:** Tento sektor zažil pokles z 14,4% v roku 2016 na 10,5% v roku 2020, čo je pokles o 3,9%.

Stabilita:

- **Informácie a komunikácia, Dodávka vody; čistenie a odvádzanie vôd, a Administratívne a podporné služby** mali pomerne konzistentné hodnoty bez výrazných výkyvov medzi rokmi 2015 a 2020, čo naznačuje stabilitu v týchto sektoroch.

Najperspektívnejšie odvetvie:

- **Dodávka elektriny, plynu, ...** je najperspektívnejšie na základe tabuľky, pretože zaznamenalo pomerne stály nárast zamestnanosti medzi rokmi 2015 a 2020.

Najmenej perspektívne odvetvie:

- **Doprava a skladovanie** môže byť považované za najmenej perspektívne vzhľadom na výrazný pokles v roku 2020, aj keď predtým zažilo nárast. Tento pokles by mohol byť spôsobený externými faktormi alebo zmenami v odvetví, ktoré by mohli mať dlhodobý vplyv na jeho perspektívu.

Samozrejme, hodnotenie perspektívy odvetvia by malo zohľadňovať aj ďalšie faktory, ako sú globálne ekonomické trendy, technologický vývoj alebo vládne politiky, ktoré nie sú zahrnuté v tejto tabuľke.

Aby sme určili perspektívne odvetvie na základe nárastu zamestnanosti a celkového podielu obyvateľstva, mali by sme porovnať relatívny nárast zamestnanosti s absolútnym podielom zamestnanosti v odvetví. Tým by sme mohli získať lepší prehľad o odvetviach, ktoré majú nielen vysoký nárast, ale sú aj významné z hľadiska zamestnanosti celkového obyvateľstva.

1. **Dodávka elektriny, plynu,...:** Nárast o 3,9% (z 27,3% v roku 2015 na 31,2% v roku 2018) pri celkovom podiele 29,4% v roku 2020.
2. **Priemysel spolu:** Nárast o 3% (z 31,2% v roku 2015 na 34,2% v roku 2018) pri celkovom podiele 32,4% v roku 2020.
3. **Doprava a skladovanie:** Nárast o 2,7% (z 12,9% v roku 2015 na 15,6% v roku 2019) pri celkovom podiele 10,8% v roku 2020.

Ak berieme do úvahy kombináciu nárastu a celkového podielu, odvetvie **Dodávka elektriny, plynu** sa zdá byť najperspektívnejšie. Má nielen slušný nárast, ale aj jeden z najvyšších celkových podielov zamestnanosti v roku 2020.

Avšak, odvetvie **Priemysel spolu** je blízko za ním s podobným nárastom a ešte vyšším celkovým podielom zamestnanosti v roku 2020.

Na základe týchto dát by sa dalo argumentovať, že **Priemysel spolu** je v skutočnosti najperspektívnejšie odvetvie, keď berieme do úvahy kombináciu nárastu a celkového podielu obyvateľstva.

Celková miera nezamestnanosti bola v r. 2021 9,6%, pričom má klesajúci trend.

Firmy podľa počtu zamestnancov:

Tabuľka 11 Počet firiem podľa počtu zamestnancov

Počet zamestnancov	Počet firiem
250 - 499	2
100 - 249	1
50 - 99	2
10-49	34
5 - 9	22
0 - 4	839

Najväčšie spoločnosti sa zaoberajú výrobou zariadení pre domácnosť. Najväčší podiel majú malé podniky (predovšetkým živnostníci).

2.3.5 Nerastné suroviny

V katastrálnom území mesta Fiľakovo (ďalej len „predmetné územie“) sa nachádza:

- ložisko nevyhradeného nerastu (LNN) „Fiľakovo – Chrastie I – stavebný kameň (4521)“, ktoré využíva BASALT STONE, s.r.o., Banská Bystrica,
- ložisko nevyhradeného nerastu (LNN) „Ratka – Chrastie I – stavebný kameň (4012)“, ktoré využíva Sillar, s.r.o., Lučenec.

2.4 Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie riešenej obce do systému osídlenia

Mesto Fiľakovo patrí do lučenecko-rimavskosobotského ťažiska osídlenia druhej úrovne na novohradskej rozvojovej osi druhého stupňa a cerovskej rozvojovej osi tretieho stupňa. Mesto je centrom tretej skupiny druhej podskupiny (3b).

Z hľadiska väzby na okolité obce sa navrhuje preloženie cesty I. triedy, pričom navrhovaná preložka obchádza aj obec Biskupice. Zo severnej strany preložka obchádza obec Fiľakovské Kováče.

Obec Biskupice je urbanisticky zrastená s mestom Fiľakovo. Návrhový rozvoj v južnej časti územia nadväzuje na rozvojové plochy obce Biskupice, pričom vo variante B sa ráta aj dopravným prepojením.

2.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania

Urbanistická koncepcia mesta Fiľakovo sa zameriava na vytvorenie kompaktného a multifunkčného mestského prostredia, ktoré podporuje sociálnu diverzitu a ekonomickú vitalitu. Kompaktné mesto predstavuje urbanistický model, ktorý sa sústreďuje na efektívne využitie priestoru a podporu udržateľného životného štýlu. Jeho štruktúra je navrhnutá tak, aby obyvatelia mali rýchly a jednoduchý prístup k širokému spektru služieb a vybavenosti v rámci krátkej pešej alebo cyklistickej vzdialenosti. Tento prístup znižuje závislosť na automobiloch, čím prispieva k zníženiu emisií a zlepšuje celkovú kvalitu životného prostredia. Zároveň podporuje sociálnu interakciu a vytvára príležitosti pre komunitné stretnutia a spoločenské aktivity.

V rámci kompaktného mesta sa stretávame s konceptom woonerf, ktorý pochádza z Holandska a predstavuje ulice navrhnuté pre ľudí, nie pre autá. Tieto ulice sú bezpečné, príjemné a multifunkčné, čo umožňuje obyvateľom bezpečne sa prechádzať, deti si môžu hrať a susedia sa môžu stretávať. Vozidlá sú povolené, ale ich rýchlosť je výrazne obmedzená a musia rešpektovať prvenstvo peších. Woonerf ulice sú často oživené zeleňou, umením a mestským nábytkom, čo vytvára esteticky príťažlivé a funkčné verejné priestory.

Takýto prístup k urbanizácii poskytuje obyvateľom zdravšie a šťastnejšie prostredie na život, zatiaľ čo zároveň podporuje ekonomickú prosperitu a udržateľný rozvoj mesta. Kompaktné mesto je teda nielen o efektívnom využívaní priestoru, ale aj o vytváraní silnej, životaschopnej a vzájomne prepojenej komunity.

Urbanistická štruktúra mesta preto vychádza z nasledovných princípov:

Kompaktné mesto so zmiešanými funkciami: Fiľakovo sa bude rozvíjať ako kompaktné mesto, kde všetky dôležité funkcie - obchody, školy, zdravotnícke zariadenia, pracovné príležitosti a voľnočasové aktivity - sú dostupné pešo alebo na bicykli do 5 - 10 minút. Tento prístup podporuje udržateľnú mobilitu, znižuje potrebu automobilovej dopravy a zvyšuje kvalitu života obyvateľov.

Rozvoj bývania v zmiešaných formách: Bývanie v Fiľakove bude zahŕňať rôznorodé formy od bytových domov po rodinné domy, čím sa podporí sociálna diverzita. Táto štruktúra umožní rôznym sociálnym skupinám žiť v harmonickom spoločenstve a podporí inkluzívne mesto.

Woonerf ulice a obytné prostredie: Woonerf je koncept ulice, kde má peší prednosť pred automobilmi, čo znamená, že vozidlá musia jazdiť pomaly a s ohľadom na peších. Tento prístup podporuje bezpečné a príjemné obytné prostredie, kde sa dá bez obáv hrať, prechádzať a stretávať.

Rozvoj priemyslu a tretieho sektora: Priemyselné zóny v Fiľakove budú integrovať výrobu, služby a občiansku vybavenosť. Rozvoj tretieho sektora, vrátane administratívy a business parkov, je kľúčový pre ekonomiku, pretože vytvára pracovné miesta s vyššou pridanou hodnotou a podporuje inovácie. Z ekonomického hľadiska viac koncentruje prostriedky a umožňuje

polyfunkčné využitie priemyselných areálov aj na iné účely, pričom koncept občianskej vybavenosti.

Centrum mesta orientované na pešiu dostupnosť: Centrum Fiľakova sa bude rozvíjať s dôrazom na pešiu dostupnosť, verejné priestranstvá a kombináciu bývania s občianskou vybavenosťou. Tento prístup zabezpečí, že mesto bude živé 24 hodín denne, na rozdiel od monofunkčných miest, ktoré ožívajú len v určitých časoch. Zmiešané územie a kvalitné verejné priestranstvo najmä vo väzbe na hrad je atraktívne aj z hľadiska návštevníkov mesta.

Rozvoj severnej časti mesta: Severná časť medzi hradom a sídliskom bude zahustená a skompaktnená zmiešaným územím bývania v bytových a rodinných domoch. Toto zabezpečí lepšiu integráciu rôznych funkcií mesta a podporí sociálnu interakciu.

Vylúčenie rozvoja izolovaných sídelných častí: Rozvoj izolovaných sídelných častí sa neodporúča kvôli ekonomickým nevýhodám, ako sú dlhé cesty, náročná technická vybavenosť a vysoké náklady na prevádzku. Kompaktné mesto s integrovanými funkciami je efektívnejšie a udržateľnejšie.

Variantné riešenie je oblasti dopravy, pričom vo variante A sa navrhuje preložka cesty II/571 v severnej časti mesta cez priemyselný obvod. Variant B uvažuje so súbežnou cestou popri železnici a napojením na cestu I/71 vo viacerých bodoch na hranici s obcou Biskupice a v Biskupiciach.

Tento návrh urbanistickej koncepcie zohľadňuje súčasné potreby obyvateľov Fiľakova a smeruje k vytvoreniu dynamického, inkluzívneho a udržateľného mestského prostredia.

2.6 Návrh funkčného využitia územia obce s určením prevládajúcich funkčných území

Návrh funkčného využívania mesta Fiľakovo je založený na rozdelení územia na funkčné plochy, ktoré sú navrhnuté tak, aby podporovali harmonický rozvoj mesta a zabezpečovali kvalitný život pre jeho obyvateľov. Bývanie je rozdelené na plochy pre rodinné domy, bytové domy, zmiešané plochy bývania a občianskej vybavenosti a kombinované plochy bývania v bytových a rodinných domoch. Tieto plochy sú navrhnuté s dôrazom na vytvorenie verejnej zelene a detských ihrísk, ktoré slúžia ako priestory pre sociálne kontakty a interakcie.

Občianska vybavenosť je koncentrovaná na plochách určených pre služby, ktoré sú umiestnené s ohľadom na jednoduchú dostupnosť a podporujú rozvoj polyfunkčných plôch v centre mesta. Výrobné plochy sú rozdelené na poľnohospodársku výrobu, drobnú výrobu a sklady, priemyselnú výrobu a zmiešané plochy výroby, výrobných služieb, skladov a občianskej vybavenosti. Pri umiestňovaní výroby je dôležité aplikovať opatrenia, ktoré minimalizujú jej dopad na okolité prostredie, najmä na zóny bývania.

Rozsah riešenia občianskej vybavenosti je určený na základe ukazovateľov základnej vybavenosti obcí a zohľadnení nárastu obyvateľstva. V rámci riešenia územia sú potom vymedzené plochy a regulácia stavieb, ktoré umožňujú túto vybavenosť umiestniť.

Rekreačné plochy zahŕňajú plochy pre rekreáciu a rekreačnú vybavenosť, športoviská a ihriská, ako aj záhradkárske osady.

Dopravná a technická infraštruktúra je navrhnutá tak, aby podporovala efektívnu a bezpečnú dopravu a zabezpečovala potrebné technické vybavenie pre mesto. Zelená a modrá

infraštruktúra zahŕňa lesy, nelesnú krajinnej vegetáciu, parky, sídelnú zeleň a pobrežné pozemky, ktoré sú dôležité pre ekologickú rovnováhu a estetiku mesta.

Všetky tieto zásady a regulatívy sú navrhnuté s cieľom vytvoriť vyvážené a funkčné mestské prostredie, ktoré podporuje udržateľný rozvoj, zvyšuje kvalitu života obyvateľov a zohľadňuje potreby budúcich generácií.

2.6.1 Návrh riešenia bývania

Rozvoj bývania v meste Fiľakovo je navrhnutý s ohľadom na demografické zmeny a potreby obyvateľstva. Zohľadňujúc pokles počtu obyvateľov a starnutie populácie, plán bývania sa sústreďuje na vytvorenie príjemného a funkčného prostredia, ktoré podporuje sociálnu diverzitu a zvyšuje kvalitu života.

Navrhnutý rozvoj zahŕňa:

- **Plochy bývania v bytových a rodinných domoch:** Tieto plochy sú navrhnuté tak, aby poskytovali flexibilné možnosti bývania, ktoré vyhovujú rôznym potrebám obyvateľov. Nová výstavba a prestavby sú zamerané na zlepšenie bývania a integráciu občianskej vybavenosti.
- **Plochy bývania v bytových domoch:** Sústreďenie sa na výstavbu bytových domov, ktoré poskytujú moderné bývanie a sú napojené na potrebnú infraštruktúru.
- **Plochy bývania v rodinných domoch:** Rozvoj rodinných domov je zameraný na poskytnutie komfortného bývania pre rodiny, s dôrazom na prístup k zelenej infraštruktúre a verejným priestorom.
- **Zmiešané plochy bývania a občianskej vybavenosti:** Tieto plochy sú navrhnuté tak, aby podporovali koncept kompaktného mesta, kde sú všetky dôležité služby dostupné pešo alebo na bicykli.

Princípy pre bývanie zahŕňajú:

- **Integrácia verejnej zelene:** Vytváranie zelených priestorov a detských ihrísk, ktoré slúžia ako miesta pre sociálne interakcie a odpočinok.
- **Priorita pešieho pohybu:** Dizajn obytných ulíc, ktorý uprednostňuje peších a znižuje závislosť od automobilovej dopravy.
- **Vizuálna príťažlivosť:** Umiestnenie pomocných a hospodárskych objektov tak, aby neovplyvňovali estetiku ulíc.
- **Zohľadnenie environmentálnych rizík:** Pri stavbách je potrebné preveriť mieru radónového žiarenia a navrhnuť opatrenia na jeho minimalizáciu.

Celkovo je rozvoj bývania v Fiľakove navrhnutý tak, aby reagoval na demografické zmeny, podporoval udržateľný rozvoj a zvyšoval kvalitu života obyvateľov. S dôrazom na integráciu bývania s občianskou vybavenosťou a zelenými priestormi, Fiľakovo sa snaží vytvoriť prostredie, ktoré je prívetivé pre všetky vekové skupiny a podporuje silnú komunitnú súdržnosť.

	intervencia	Celkom byty	Celkom obyvatelia

	nová výstavba		stabilizované		zmena funkcie, prestavba			
Funkčná plocha	byty	obyvatelia	byty	obyvatelia	byty	obyvatelia		
Plochy bývania v bytových a rodinných domoch	773	2125			144	396	917	2521
Plochy bývania v bytových domoch			2184	6006			2184	6006
Plochy bývania v rodinných domoch	154	423	1148	3165	10	28	1312	3616
Zmiešané plochy bývania a občianskej vybavenosti	453	1246	148	408	659	1815	1260	3469
Celkový súčet	1380	3794	3480	9579	813	2239	5673	15612

Navrhovaný počet obyvateľov mesta Filakovo vychádza z predpokladaného demografického vývoja a plánovaných intervencií v oblasti bývania. Podľa programu rozvoja na roky 2022-2032 sa očakáva pokles počtu obyvateľov v predproduktívnom veku a produktívnom veku, zatiaľ čo počet obyvateľov v poproduktívnom veku by mal narastať. Tento trend naznačuje potrebu adaptácie bývania a služieb na starnúcu populáciu. Predpoklad rozvoja počtu obyvateľov však uvažuje s možnou zmenou demografickej krivky, ktorá bude závisieť najmä od migrácie obyvateľstva. V návrhu sa uvažuje s postupným rozvojom služieb a transformácie výroby na terciárny sektor, čo môže v návrhom období spôsobiť záujem o bývanie v meste.

Návrhom a realizáciou kvalitných obytných prostredí môže mesto uspieť v regióne ako cieľová destinácia pre bývanie.

2.6.2 Návrh riešenia občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou

Na základe tabuľky môžeme zhodnotiť vybavenosť obce Filakovo v porovnaní s odporúčanými minimálnymi štandardmi pre obce s obyvateľmi v rozmedzí 5-10 tisíc:

• Analýza vybavenosti Filakovo pre kategóriu obcí 5-10 tis. obyvateľov:

1. Školstvo:

- Filakovo má materské a základné školy, čo je v súlade s odporúčanými minimálnymi štandardmi.
- Filakovo má stredné odborné školy a nadstavbové/pomaturitné štúdium, čo prekračuje minimálne štandardy pre túto veľkosť obce.
- Filakovo nemá niektoré špecializované zariadenia (napr. konzervatórium), ale to nie je povinný štandard pre túto veľkosť obce.

2. Šport:

- Filakovo má všetky odporúčané športové zariadenia pre obce tejto veľkosti (ihriská, telocvičňa).

3. Cestovný ruch:

- Fiľakovo spĺňa odporúčané štandardy pre cestovný ruch (hotely, penzióny, turistická informačná kancelária).

4. Zdravotníctvo:

- Fiľakovo má ambulancie a lekárne, čo je v súlade s odporúčanými štandardmi.

5. Sociálne služby:

- Fiľakovo má väčšinu odporúčaných sociálnych zariadení pre túto veľkosť obce.

6. Maloobchod:

- Fiľakovo má odporúčané obchodné zariadenia pre obce tejto veľkosti.

7. Verejné stravovanie:

- Fiľakovo má všetky odporúčané stravovacie zariadenia pre obce tejto veľkosti.

8. Kultúra:

- Fiľakovo má niektoré odporúčané kultúrne zariadenia, ale nie všetky.

Celkový záver: Fiľakovo spĺňa väčšinu odporúčaných minimálnych štandardov pre obce s obyvateľmi v rozmedzí 5-10 tisíc. V niektorých oblastiach dokonca prekračuje tieto štandardy.

Pre navrhovaný počet obyvateľov je potrebné doplniť vybavenosť mesta na základe štandardov nasledovne:

- **Školstvo:** Potrebné doplnenie škôl a tried pre deti a žiakov s nadaním. Pre tieto zariadenia sa navrhujú územia vrámci areálov škôl.
- **Šport:** Potrebné doplnenie športového štadióna, otvoreného plaveckého bazéna, krytého plaveckého bazéna, a otvoreného zimného štadióna. Pre účely rozvoja rekreačnej vybavenosti sa navrhujú plochy športového areálu pri nákupnom centre v južnej časti mesta.
- **Cestovný ruch:** Odporúča doplnenie hotelu 5* alebo 4*. Vzhľadom na charakter zariadenia a turistickej atraktivity mesta nie je pre tento účel špecificky vymedzená plocha. Uvažuje sa skôr s penziónovým ubytovaním v centre mesta.
- **Zdravotníctvo:** Potrebné doplnenie zariadenia na poskytovanie jednodňovej zdravotnej starostlivosti, stacionára, dialyzačného strediska, polikliniky a ďalších zdravotníckych zariadení. Pre tento účel je vymedzená plocha súčasného zdravotného strediska s možnosťou jej intenzifikácie.
- **Maloobchod:** Pre rozvoj maloobchodu sú určené územia v južnej časti mesta, kde sa v súčasnosti nachádzajú veľkoplošné predajne. V južnej časti sú vymedzené aj zmiešané plochy pre občiansku vybavenosť a bývanie, kde je možné umiestniť rozsiahlejšie nákupné centrum alebo hobbymarket.
- **Kultúra:** Potrebné doplnenie výstavných priestorov, múzea, galérie a ďalších kultúrnych zariadení. Pre tieto účely sa uvažuje zmiešané územie centra mesta.

Vzhľadom na blízkosť mesta Lučenec, ktoré plní úlohu regionálneho centra, mnohé z potrieb obyvateľov Filákova môžu byť efektívne saturované práve v Lučenci. Táto skutočnosť môže ovplyvniť strategické rozhodovanie týkajúce sa budúceho rozvoja Filákova a alokácie zdrojov, keďže niektoré služby a infraštruktúra môžu byť v regióne dostupné v dostatočnej miere vďaka Lučencu.

Tabuľka 12 Občianska vybavenosť podľa minimálnych štandardov vybavenosti obcí

Zariadenie	5-10 tis.	10 – 20 tis.	Súčasný stav
Školstvo			
Materská škola	x	x	x
Základná škola	x	x	x
gymnázium		x	x
Stredná odborná škola		X	x
Konzervatórium			
Školské hospodárstvo a stredisko odbornej praxe nadstavbové a pomaturitné štúdium		X	
Základná umelecká škola	x	X	X
MŠ pre deti so zdravotným postihnutím	x	X	
ZŠ pre žiakov so zdravotným znevýhodnením		X	x
Praktická škola	x	X	
Odborné učilište pre žiakov so zdravotným znevýhodnením		X	
Školy a triedy pre deti a žiakov s nadaním		X	
Školský klub	x	X	x
Školské stredisko záujmovej činnosti	x	X	
Centrum voľného času	x	X	
Školský internát	x	X	
Diagnostické centrum			
Reedukačné centrum			
Liečebno-výchovné sanatórium			
Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva		x	
Škola v prírode			
Vysoké školy			
šport			
Ihrisko pre deti	x	X	x
Ihrisko pre mládež a dospelých	x	X	x
Ihrisko maloplošné (do 2000 m ²)	x	X	x
Ihrisko veľkoplošné (nad 2000 m ²)	x	X	x
Telocvičňa	x	X	x
Športová hala	x	X	
Športový štadión		X	X
Otvorený plavecký bazén		X	
Krytý plavecký bazén		X	
Otvorená ľadová plocha	x		
Zimný štadión otvorený		X	
Zimný štadión krytý			
Relaxačné centrum	x	X	
Wellness			
centrum pohybových aktivít		O	
cestovný ruch			
Hotel 5*, 4*		O	
Hotel 2*, 3*	x	X	
penzióny	x	X	X
Hostely	x	X	
Horské apartmány			
turistická informačná kancelária	x	x	x

Zariadenie	5-10 tis.	10 – 20 tis.	Súčasný stav
zdravotníctvo			
Ambulancie	x	X	x
Zariadenia na poskytovanie jednodňovej zdravotnej starostlivosti		X	
Stacionár		X	
Dialyzačné stredisko		X	
Polikliniky		X	
Všeobecné nemocnice			
Liečebne		O	
Agentúry domácej ošetrovateľskej starostlivosti	x	X	
Dom ošetrovateľskej starostlivosti			
Hospic			
Mobilný hospic			
Ambulancia záchranej zdravotnej služby	x	X	
Špecializované nemocnice			
Prírodné kúpele			
Lekárne	x	x	x
sociálne služby			
Zariadenia podporovaného bývania			
Zariadenie pre seniorov	x	X	x
Zariadenie opatrovateľskej služby	x	X	x
Rehabilitačné stredisko	x	X	x
Domov sociálnych služieb	x	X	x
Denný stacionár	o	X	x
Opatrovateľská služba	x	X	
Nocľaháreň			
Útulok			x
Domov na polceste			
Nízkoprahové denné centrum	x	X	
Denné centrum	x	X	
Zariadenia núdzového bývania			
Integračné centrum	x	X	
Jedáleň	x	X	x
práčovňa	x	X	
Stredisko osobnej hygieny	x	x	
maloobchod			
Potraviny, miešaný tovar	x	X	x
Špecializovaný obchod	x	X	x
Malý supermarket (400-1000m2)	x	X	x
Veľký supermarket (1000-2500m2)	o	X	x
Malý hypermarket (2500-5000 m2)			
Veľký hypermarket (5000 a viac)			
Hobbymarket (1000 a viac m2)		O	
menší OD NS do 2500 m2	o	X	
Väčší OD (2500 m2 a viac)		O	
Diskontná predajňa (400 -1000 m2)		x	
verejné stravovanie			
reštaurácia I. a II. CS	o	X	x
reštaurácia III. a IV. CS	x	X	x
Vináreň, pivnica	x	X	x
Kaviareň	x	X	x
Pohostinstvo, hostinec	x	X	x
Cukráreň	x	X	x
Bar	x	x	x

Zariadenie	5-10 tis.	10 – 20 tis.	Súčasný stav
kultúra			
knižnica verejná	x	X	x
knižnica vedecká			
výstavné priestory		X	x
múzeum	o	O	x
galéria	o	X	x
divadlo			x
koncertná sála			x
polyfunkčné kultúrne zariadenie	o	16	x
Kultúrne a voľnočasové centrum			
Viacúčelová hala			
kino	o	O	
prírodné kino			
hvezdáreň, planetárium			
zhromažďovací priestor		X	x
zoologické, botanické záhrady			
kongresové centrá			
kultúrno-osvetové centrá, klubovne	x	x	
štátne archívy			
modlitebne, pastoračné centrá	x	X	X
účelové sakrálné priestory			
iné náboženské budovy			
rehoľné budovy			
cintoríny	x	x	x

X – nachádza sa, alebo je vhodné doplniť

O - odporúča sa

2.6.3 Návrh riešenia výroby

Pre účely rozvoja výroby sú vymedzené plochy predovšetkým v severnej časti mesta v priemyselnom obvode, kde sa navrhuje intenzifikácia územia a doplnenie možnosti umiestnenia občianskej vybavenosti. Táto zmiešaná funkcia umožní vznik prípadného obchodného (business) centra alebo umiestnenia väčšieho nákupného centra, aj keď tento smer nie je hlavnou rozvojovou osou mesta.

Za účelom rozvoja priemyslu sa vo variante A navrhuje preloženie cesty II/571, čo umožní priame napojenie priemyselnej zóny na cestu I/71.

2.6.4 Návrh riešenia rekreácie

Rozvoj rekreácie v meste sa navrhuje predovšetkým v oblasti lokálnej prímestskej rekreácie. Za týmto účelom sú v južnej časti mesta vymedzené plochy pre umiestnenie rekreačných a športových areálov (vo väzbe na pôvodnú polohu kúpaliska),

V meste sa nachádza futbalový štadión, ktorého poloha ostáva zachovaná.

2.7 Vymedzenie zastavaného územia obce

Súčasný vymedzený zastavaný územie obce k 1.1.1990 má rozlohu 340 ha. V územnom pláne je vyznačené zastavateľné územie pozostávajúce zo zastavaného územia k 1.1.1990 a ostatného územia určeného na zastavanie. V území určenom na zastavanie sú zahrnuté aj územia, ktoré sú už v súčasnosti zastavané, avšak nie sú zahrnuté vrámci hraníc k 1.1.1990. Zastavateľné územie sa navrhuje nasledovne:

	Návrh A	Návrh B
Zastavané územie k 1.1.1990	340 ha	340 ha
Zastavateľné územie navrhované celkom	481 ha	481 ha
Prírastok	141 ha	141 ha

Rozsah územia je vyznačený v grafickej časti.

2.8 Vymedzenie ochranných pásem a chránených území podľa osobitných predpisov

2.8.1 Kultúrno-historické dedičstvo

2.8.1.1 Pamiatkové rezervácie

Na území sa nenachádza pamiatková rezervácia.

2.8.1.2 Národné kultúrne pamiatky

V riešenom území sú evidované tieto národné kultúrne pamiatky:

Unifikovaný názov NKP: HRAD

Zaužívaný názov NKP: Fiľakovský hrad

č. ÚZPF: 440/1-22

Počet pamiatkových objektov: 22

Unifikovaný názov NKP: KLÁŠTOR FRANTIŠKÁNOV

Zaužívaný názov NKP: františkánsky kláštor

č. ÚZPF: 441/1-2

Počet pamiatkových objektov: 2

Unifikovaný názov NKP: BAŠTA

Zaužívaný názov NKP: Mestské opevnenie

č. ÚZPF: 442/1-1

Počet pamiatkových objektov: 1

Unifikovaný názov NKP: MIESTO PAMÄTNÉ S POMNÍKOM

Zaužívaný názov NKP: Vöröskö

č. ÚZPF: 507/1-1

Počet pamiatkových objektov: 1

Ochranné pásmo NKP je 10 m od pozemku NKP. Pre NKP Hrad je ochranné pásmo určené rozhodnutím.

2.8.2 Chránené časti prírody a krajiny

Z hľadiska územnej ochrany prírody sa na území katastra nachádza:

- Fiľakovský hradný vrch v celkovej výmere 19015 m² v druhom stupni ochrany podľa § 13 zákona č. 543/2002 Z.z.

Všetky parcely sa nachádzajú v zastavanom území mesta Fiľakovo, sú zahrnuté do územia ochranného pásma nehnuteľnej kultúrnej pamiatky, pamiatkovej rezervácie alebo pamiatkovej zóny a sú v bezpodielovom vlastníctve 1/1 Mesta Fiľakovo.

Ďalšie osobitne chránené územia vyhlásené v národnej sieti (maloplošné či veľkoplošné chránené územia alebo ich ochranné pásma), ani územia sústavy NATURA 2000 sa v území nenachádzajú.

Katastrálne územie Fiľakova patrí medzi jeden z 28 katastrálnych území na Slovenskej strane, ktoré sú zahrnuté do územia Novohrad-Nógrád Unesco Global geoparku.

Chránené rastliny a živočíchy

Výskyt biotopov európskeho a národného významu

Biotopy európskeho a národného významu sú určované podľa Vyhlášky MŽP SR č. 170/2021, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Podľa údajov Návrhu RÚSES okresu Lučenec (ESPRIT 2019), podkladov NLC a poznatkov z územia sa v k.ú. mesta Fiľakovo vyskytujú viacerých biotopov európskeho a národného významu. Zhrnuté sú v tabuľke – ich klasifikácia je uvedená podľa Katalógu biotopov Slovenska (Stanová, Valachovič, 2002).

Tabuľka 13 Biotopy

Kód biotopu	Názov biotopu (podľa Stanová, Valachovič 2002)	N2000	Význam	Opis a výskyt
Lk1	Nížinné a podhorské kosné lúky	6510	EV	Jedno- až dvojkosné lúky – ostrovčekovitý výskyt v poľnohospodársky využívanéj krajine, (v JZ a SZ časti katastra)
Tr1	Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápnitom substráte	6210	EV	Zachované maloplošné nezalesnené a nezastavané zvyšky biotopov (v územiach s južne orientovanými svahmi v JV časti katastra južne od kóty Šarkan)
Tr2	Subpanónske travinno-bylinné porasty	* 6240	EV	Zachované maloplošné nezalesnené a nezastavané zvyšky biotopov (v územiach s južne orientovanými svahmi v JV časti katastra južne od kóty Šarkan)
Pi5	Pionierske porasty zväzu <i>Alyso-Sedion albi</i> na plytkých karbonátových a bazických substrátoch	6110	EV	Vyskytujú sa v komplexe s biotopom Tr2 na svahu hradného kopca hradu Fiľakovo
Lk10	Vegetácia vysokých ostríc		NV	Vyskytujú sa v malej miere v komplexe podmäčianých biotopov lužných lesov,

Kód biotopu	Názov biotopu (podľa Stanová, Valachovič 2002)	N2000	Význam	Opis a výskyt
				v blízkosti železničnej stanice v alúviu potoka Belina
Lk6, Lk3	Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí Mezofilné pasienky a spásané lúky		NV	Vyskytujú sa v malej miere v komplexe podmáčaných biotopov lužných lesov a v terénnych depresiách v alúviu potoka Belina a prítokoch
Kr8	Vrbové kroviny stojatých vôd		NV	Vyskytujú sa v malej miere v komplexe podmáčaných biotopov lužných lesov a v terénnych depresiách v alúviu potoka Belina a prítokoch
Ls 3.4	Dubovo-cerové lesy	91M0	EV	Dubové teplomilné a suchomilné lesy s prevahou duba cerového. Vyskytujú sa v okrajových oblastiach katastra
Ls 1.1., Ls 1.3	Lužné vrbovo-topoľové a Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy	* 91E0, * 91E0	EV EV	Fragmenty brehových porastov vodných tokov - bezmenných ľavostranných prítokov Beliny
Ls2.1, Ls 2.2	Dubovo-hrabové lesy karpatské a Dubovo-hrabové lesy panónske	* 91G0	NV, EV	Dubovo-hrabové lesy, cenné sú najmä staré porasty. Vyskytujú sa vo fragmentoch v Z a S časti katastra

N2000 – kód biotopu NATURA 2000; Význam: * – prioritný, EV – európskeho významu, NV – národného významu.

2.8.3 Ochranné pásma technickej a dopravnej infraštruktúry

cestné ochranné pásmo podľa § 15 vyhlášky č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon), hranicu cestných ochranných pásiem mimo súvisle zastavaného územia určujú zvislé plochy vedené po oboch stranách komunikácie vo vzdialenosti

- 100 metrov od osi vozovky príslušného jazdného pásu diaľnice a cesty budovanej ako rýchlostná komunikácia,
- 50 metrov od osi vozovky cesty I. triedy,
- 25 metrov od osi vozovky cesty II. triedy a miestnej komunikácie, ak sa buduje ako rýchlostná komunikácia,
- 20 metrov od osi vozovky cesty III. triedy,
- 15 metrov od osi vozovky miestnej komunikácie I. a II. triedy.

ochranné pásmo dráhy podľa § 5 zákona 513/2009 Z. z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je priestor po oboch stranách obvodu dráhy vymedzený zvislými plochami vedenými v určenej vzdialenosti od hranice obvodu dráhy. Ak stavebné povolenie neurčuje inak, hranica ochranného pásma dráhy je:

- pre železničnú dráhu 60 metrov od osi krajnej koľaje, najmenej však 30 metrov od vonkajšej hranice obvodu dráhy,

ochranné pásmo verejného vodovodu a kanalizácie podľa § 19 zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov (vodný zákon) je vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja potrubia na obidve strany

- do priemeru 500 mm 1,5 m,
- nad priemer 500 mm 2,5 m
- a podľa STN 75 6101 a STN 73 6005 ochranné pásmo
- od osi vodovodnej prípojky obojstranne 2,0 m,
- od osi kanalizačnej prípojky obojstranne 0,75 m.

ochranné pásma elektrických vedení a zariadení podľa § 43 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:

- od 1 kV do 35 kV vrátane:
  - pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
  - pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m,
  - pre zavesené káblové vedenie 1 m,
- od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m,
- od 110 kV do 220 kV vrátane 20 m,
- od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m,
- nad 400 kV 35 m,
- stožiarová transformačná stanica 22/0.4 kV – 10 m od trafostanice,

ochranné pásmo plynovodu podľa § 79 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:

- 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm,
- 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm,
- 12 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 501 mm do 700 mm,
- 50 m pre plynovod s menovitou svetlosťou nad 700 mm,
- 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa,

- 8 m pre technologické objekty,

bezpečnostné pásmo plynovodu podľa § 80 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:

- 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území,
- 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm,
- 50 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou nad 350 mm,
- 50 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 150 mm,
- 100 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 300 mm,
- 150 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 500 mm,
- 300 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa a s menovitou svetlosťou nad 500 mm,
- 50 m pri regulačných staniciach, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch,
- pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe, určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľa distribučnej siete,

ochranné pásmo vedenia elektronickej komunikačnej siete podľa § 68 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov je široké 1, 5 m od osi jeho trasy po oboch stranách a prebieha po celej dĺžke jeho trasy. Hĺbka a výška ochranného pásma je 2 m od úrovne zeme, ak ide o podzemné vedenie a v okruhu 2 m, ak ide o nadzemné vedenie,

ochranné pásmo lesa podľa § 10, ods. 1 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov tvoria pozemky do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku.

ochranné pásmo kultúrnej pamiatky tvorí jej bezprostredné okolie, v ktorom nemožno vykonávať stavebnú ani inú činnosť ohrozujúcu pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky a ktorým je podľa § 27 ods. 2, zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky; desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok.

pobrežné pozemky, ktoré môže podľa § 49 zákona č. 364/2004 o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov užívať správca vodného toku pri výkone správy toku a správy vodných stavieb, v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri vodohospodársky významnom vodnom toku sú pozemky do 10 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary; pri ochrannej hrádzi vodného toku do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze.

bezpečnosť leteckej prevádzky vyžaduje podľa § 30 zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov súhlas Doprávného úradu na:

- stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom (§ 30 ods. 1 písm. a)
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§ 30 ods. 1 písm. b)
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice (§ 30 ods. 1 písm. c)
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§ 30 ods. 1, písmeno d)

Katastrálne územie Fiľakovo sa nachádza v plošnom priemete ochranných pásiem leteckého pozemného zariadenia - **Rádiolokačného bodu Veľký Bučeň**, ktoré sa nachádza k. ú. obce Bulhary a ktorého ochranné pásma boli určené rozhodnutím Štátnej leteckej inšpekcie zn. 1-452/94/OLPZ zo dňa 14.06.1994. Z ochranných pásiem uvedeného leteckého pozemného zariadenia vyplýva výškové obmedzenie stavieb, zariadení nestavebnej povahy, vrátane použitia stavebných mechanizmov a pod., určené konkrétne:

- Sektorom B, ktorý je tvorený zrezaným kužeľom vychádzajúcim z ohraničenia sektoru A (tento má tvar kružnice o polomere $r_1=100$ m a nadmorskú výšku 532,5 m n.m.Bpv) smerom hore pod uhlom 0,3 stupňa nad rovinu vymedzenú sektorom A až do vzdialenosti 5000 m od stanoviska antény radaru. Nadmorská výška vonkajšieho okraja sektoru B je 558,16 m n.m.Bpv,
- Sektorom C, ktorý je tvorený zrezaným kužeľom vychádzajúcim z ohraničenia sektoru B smerom hore pod uhlom 0,5 stupňa nad vodorovnou rovinou preloženou vzdialeným ohraničením sektoru B. Do diaľky nie je sektor C obmedzený.

Výškové obmedzenie určené ochrannými pásmami leteckého pozemného zariadenia - Rádiolokačného bodu Veľký Bučeň sa v katastrálnom území mesta Fiľakovo pohybuje v rozmedzí nadmorských výšok cca 549,7 – 589,5 m n.m.Bpv.

2.9 Návrh riešenia záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami

2.9.1 Záujmy obrany štátu

Na území mesta Fiľakovo sa nenachádzajú a ani sa nenavrhujú žiadne zariadenia záujmov obrany štátu.

2.9.2 Požiarna ochrana

V meste je založený dobrovoľný hasičský zbor. V prípade potreby zasahuje Hasičský a záchranný zbor z Lučenca. Zdrojom požiarnej vody je verejný vodovod v meste, voda sa čerpá vonkajšími hydrantami. Hydranty je potrebné umiestňovať vo verejne prístupných plochách.

Podrobnosti pre zabezpečenie požiarnej vody stanovuje STN 92 0400 a Vyhláška MV SR č. 699/2004 Z. z.

Za účelom požiarnej ochrany nie sú v meste navrhnuté špeciálne vodné nádrže alebo iné zariadenia.

Zoznam ohlasovní požiarov:

- Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Lučenci,
- Hasičská stanica Fiľakovo, Hollého 8, č. tel.: 150,
- Mestský úrad Fiľakovo, Radničná 25, č. tel.: 047/4381001,
- Mestská polícia Fiľakovo, Koháryho námestie č. 8, č. tel : 0918 270 852

2.9.3 Protipovodňová ochrana

Mesto Fiľakovo čelí rizikám spojeným s povodňami, vzhľadom na to, že časť hlavného toku potoka Belina je v neudržiavanej podobe a iné malé vodné toky majú zníženú prietoknú kapacitu. Napriek tomu mesto v minulosti spolupracovalo s rôznymi inštitúciami, ako je Slovenský vodohospodársky podnik a UPSVaR, na zabezpečení čistenia a udržiavania vodných tokov a melioračných kanálov. Mesto má tiež schválený Povodňový plán záchranných prác a plánuje vybudovať suché poldre na reguláciu vodných tokov v prípade extrémnych zrážok.

Povodňový plán mesta a plánované suché poldre sú dôležitými nástrojmi na zabezpečenie prevencie proti povodňovým situáciám. Neudržiavania niektorých častí vodných tokov môže predstavovať vážne riziko, ktoré by mohlo negatívne ovplyvniť úsilie mesta v oblasti ochrany pred povodňami. Je dôležité, aby mesto pokračovalo v investíciách do infraštruktúry a údržby vodných tokov, aby minimalizovalo potenciálne škody.

Popis vodných tokov:

1. **Belina (identif 4-24-01-1409):** Hlavný vodný tok, ktorý preteká významnou časťou katastrálneho územia mesta Fiľakovo. Je klasifikovaný ako vodohospodársky významný vodný tok podľa vyhlášky MŽP SR č. 211/2005.
2. **Suchá (identif 4-24-01-1399):** Vodohospodársky významný vodný tok, ktorý zasahuje do severného okraja katastrálneho územia Fiľakovo. Je v správe SVP, š. p.
3. **Odvodňovací kanál (identif 4-24-01-1441):** Tento kanál nie je v správe SVP, ale v správe Hydromeliorácií, š. p. Bratislava. Služi na odvodňovanie vody z povrchového odtoku z lokality Heroldovho poľa a pokračuje v intraviláne mesta až po ulici 1. mája. Následne sa zaústi do potoka Klatov.
4. **Klatov (identif 4-24-01-1437):** Jeden z tokov, ktorý bol identifikovaný ako potenciálne ohrozený povodňovým rizikom v súvislosti s európskou smernicou 2007/60/ES. Existujú ideové plány na protipovodňové opatrenia pre tento tok.

5. **Vyhliadka (identif 4-24-01-1410):** Rovnako ako Klatov, aj tento tok bol identifikovaný ako potenciálne ohrozený povodňovým rizikom. Plány na protipovodňové opatrenia sa tiež týkajú tohto toku.

Ostatné vodné toky, ktoré pretekajú územím, sú klasifikované ako drobné vodné toky a sú spravované SVP, š. p., Povodie Hrona - OZ B. Bystrica, s výnimkou spomenutého odvodňovacieho kanála.

Veľká časť mesta sa nachádza v záplavovej ploche Q100. Maximálna hĺbka je do 2 m. v mieste mestského parku.

Pre účely protipovodňovej ochrany sú na malých vodných tokoch navrhnuté poldre a budovy v záplavovom území je potrebné umiestňovať nad hladinu Q100 ročnej vody.

Navrhnuté poldre:

- Klátovský potok
- Vyhliadka
- Čarnovský potok

V súlade s plánmi manažmentu povodí sa navrhuje vytvárať územno-technické predpoklady na:

- ochranu pred povodňami realizáciou preventívnych technických a biotechnických opatrení,
- úpravu odtokových pomerov, ktoré spomalia odtok vôd do vodných tokov a zvýšia retenčnú kapacitu územia,
- úpravu vodných tokov, ich nevyhnutnú opravu a údržbu, prípadne ich revitalizáciu,
- výstavbu objektov na prečerpávanie vnútorných vôd,
- zadržiavanie dažďových zrážok v urbanizovanom prostredí,
- spriechodnenie migračných bariér a laterálny vývoj korýt vodných tokov.

2.10 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) je v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení aktuálnych predpisov taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu. Tieto pojmy sú v zákone č. 543/2002 definované nasledovne:

- **biocentrum** je ekosystém alebo skupina ekosystémov, ktorá vytvára trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev,
- **biokoridor** je priestorovo prepojený súbor ekosystémov, ktorý spája biocentrá a umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev, na ktorý priestorovo nadväzujú interakčné prvky,
- **interakčný prvok** je určitý ekosystém, jeho prvok alebo skupina ekosystémov, najmä trvalá trávna plocha, močiar, porast, jazero, prepojený na biocentrá a biokoridory,

ktorý zabezpečuje ich priaznivé pôsobenie na okolité časti krajiny pozmenenej alebo narušenej človekom.

Dôvod vymedzovania prvkov ÚSES je predovšetkým praktický. Podľa Izakovičovej a kol. (2000) je ÚSES najvýznamnejším prienikom krajinnno-ekologických princípov do reálnej ekologickej politiky a do priestorovej plánovacej praxe. Je súčasťou legislatívy, je všeobecným ekologickým regulatívom rôznych plánov a projektov a stáva sa povinnou súčasťou rozhodovacích procesov.

Dokumenty ÚSES sa spracovávajú na troch hierarchických úrovniach – národnej, regionálnej a miestnej. Východiskovým dokumentom pre zabezpečenie ekologickej stability a ochrany biodiverzity v Slovenskej republike je **Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability** (GNÚSES), spracovaný v r. 1992. V roku 2000 bol GNÚSES aktualizovaný a zapracovaný do Koncepcie územného rozvoja Slovenska. GNÚSES vyjadruje základný rámec priestorovej ekologickej stability územia Slovenska a je záväzným podkladom pre spracovanie nižších stupňov ÚSES.

Pre okres Lučenec bol spracovaný a schválený RÚSES okresu Lučenec v r. 1994 (APS – ECOS s.r.o.). Vymedzená kostra RÚSES bola prevzatá s určitou modifikáciou do Územného plánu regiónu Banskobystrického samosprávneho kraja. Komplexná aktualizácia dokumentu RÚSES bola spracovaná v r. 2019, návrh RÚSES (ESPRIT)I je v súčasnosti v štádiu pripomienkovania a schvaľovania.

V nasledovnom texte stručne opisujeme jednotlivé prvky ÚSES – prvky regionálneho významu boli doplnené o návrh prvkov miestneho významu. Pre jednotlivé biocentrá a biokoridory je však vhodné uskutočniť podrobný botanický a zoologický prieskum a spresniť tak ich význam, výskyt významných biotopov, chránených a ohrozených druhov a podmienky ich ochrany. Takýto prieskum bol nad rámec prieskumov a rozborov územného plánu mesta Fiľakovo.

Prvky ÚSES vyššieho významu

Podľa návrhu RÚSES okresu Lučenec (2019) do katastrálneho územia mesta Fiľakovo zasahujú nasledovné navrhované prvky RÚSES:

RBc3 Kamenná stráň – Bukovina (RÚSES okresu Lučenec/2019, str. 220- 221)

GL17 Návršie Fiľakovského hradu (RÚSES okresu Lučenec/2019, str.: 246)

GL40 Bukovina (RÚSES okresu Lučenec/2019, str. 252)

GL42 Belinský vrch (RÚSES okresu Lučenec/2019, str. 252)

GL44 Fiľakovo – tehelňa (RÚSES okresu Lučenec/2019, str. 253)

GL45 Šarkan (RÚSES okresu Lučenec/2019, str. 253)

RBc3 Kamenná stráň - Bukovina

Kategória: regionálne biocentrum

Výmera(existujúca/navrhovaná): 1 119 ha/1 119 ha

Lokalizácia: k. ú. Veľké Dravce, Buzitka, Šávoľ, Bulhary, Šíd – (pozn. malá časť aj v k.ú. mesta Filakovo).

Krátka charakteristika a opis biocentra: Zachovalejší ucelenejší komplex teplomilných dubových lesov rôznych typov a kvetnatých bučín, s typickou flórou a faunou, vrátane vzácných a chránených druhov. Stav biocentra: čiastočne vyhovujúci

Genofondové lokality: Súčasťou biocentra sú GL Kamenná stráň, Bukovina

Legislatívna ochrana: nie je.

Výskyt vzácných, ohrozených a chránených druhov a druhov európskeho významu flóry a fauny

V zozname chránených rastlín uvádzajú pre daný RBc: vstavač purpurový (*Orchis purpurea*).

V zozname chránených druhov živočíchov pre toto RBc uvádzajú nasledovné: roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), fúzač alpský (*Rosalia alpina*), ďateľ prostredný (*Dendrocopos medius*), muchárik bielokrký (*Ficedula albicollis*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), žlna sivá (*Picus canus*), tesár čierny (*Dryocopus martius*).

V zozname biotopov národného a európskeho významu pre toto RBc uvádzajú nasledovné:

Ls2.1 Dubovo-hrabové lesy karpatské, Ls3.4 Dubovo-cerové lesy 91M0, Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy 9130

Ohrozenia biocentra:

- intenzívne lesné hospodárstvo (zmena drevinového zloženia porastov, zmena porastovej štruktúry, zánik prirodzených štruktúr, intenzívna ťažba starých porastov nad 100 rokov, chemizácia, znečisťovania odpadmi rôzneho druhu, budovanie lesných ciest, erózia, úmyselné rozširovanie alebo spontánny prienik nepôvodných druhov ...),
- rozširovanie inváznych a expanzívnych druhov,
- nadmerné stavy kopytníkov, vrátane nepôvodných druhov,
- stavebná činnosť,
- ťažba nerastných surovín.

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia

- uplatňovať prírode blízke hospodárenie v lesoch – vylúčenie holorubov, na maximálnej ploche hospodáriť pri zachovaní trvalosti lesa (účelový výber, trvalo etážové porasty), pri rúbaňovom spôsobe hospodárenia minimalizovať veľkosť obnovovaných plôch a voliť nesymetrické tvary obnovných prvkov, optimalizovať výstavbu lesnej cestnej siete, maximálne využívať prirodzenú obnovu lesa, postupne obnoviť prirodzené drevinové zloženie porastov, v porastoch ponechávať stromy na dožitie, dutinové a hniezdne stromy, dostatok odumretého dreva, štruktúru porastov v maximálnej miere priblížiť prirodzenej štruktúre lesa, udržiavať stavy kopytníkov na úrovni neohrozujúcej obnovu žiadnej z drevín pôvodného zloženia, minimalizovať alebo vylúčiť použitie chemických látok, systematickou údržbou lesných ciest minimalizovať vodnú eróziu, využívať šetrné technológie ťažby a približovania dreva, využívať pôvodný genofond drevín na obnovu lesa,

- vyčleniť dostatočne veľké územia ponechané na samovývoj, prednostne chrániť prirodzené lesy,
- nepripustiť ťažbu nerastných surovín a vylúčiť umiestnenie objektov banskej infraštruktúry na území biocentra,
- nepripustiť urbanizáciu územia a výstavbu nadradenej infraštruktúry.

GL17 Návršie Fiľakovského hradu

Príslušnosť k ZUJ (k. ú.): Fiľakovo

Krátka charakteristika: xerothermné porasty, skaly

Výskyt biotopov európskeho a národného významu: -

Výskyt druhov európskeho významu, chránených a ohrozených druhov rastlín:

Xeranthemum annuum.

Výskyt druhov európskeho významu, chránených a ohrozených druhov živočíchov: *Podarcis muralis*.

Príslušnosť k VCHÚ a ich OP: -

Príslušnosť k MCHÚ: -

Príslušnosť k územiám sústavy NATURA 2000: -

Pozn: počas mapovania v roku 2023 boli tu vymapované biotopy:

fragmenty **Tr2 Subpanónskych travinno-bylinných porastov (6240)** v mozaike s **pionierskymi spoločenstvami Pi5 (6110)**.

GL40 Bukovina

Príslušnosť k ZUJ (k. ú.): Bulhary, Fiľakovo

Krátka charakteristika: lesy rôznych typov

Výskyt biotopov európskeho a národného významu: Dubovo-cerové lesy (Ls3.4 – 91M0), Dubovohrabové lesy karpatské (Ls2.1), Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (Ls5.1 – 9130)

Výskyt druhov európskeho významu, chránených a ohrozených druhov rastlín: *Orchis purpurea*

Výskyt druhov európskeho významu, chránených a ohrozených druhov živočíchov: *Lucanus cervus*, *Dendrocopos medius*, *Ficedula albicollis*, *Picus canus*.

Príslušnosť k VCHÚ a ich OP: -

Príslušnosť k MCHÚ: -

Príslušnosť k územiám sústavy NATURA 2000: -

GL42 Belinský vrch

Príslušnosť k ZUJ (k. ú.): Fiľakovo, Belina

Krátka charakteristika: xerothermné pasienky

Výskyt biotopov európskeho a národného významu: Suchomilné travinno-bylinné a krovinové porasty na vápnitom substráte (Tr1 – 6210)

Výskyt druhov európskeho významu, chránených a ohrozených druhov rastlín: *Pulsatilla grandis*, *Scorzonera purpurea*, *Linum austriacum*, *Linum hirsutum* subsp. *hirsutum*

Príslušnosť k VCHÚ a ich OP: -

Príslušnosť k MCHÚ: -

Príslušnosť k územiám sústavy NATURA 2000: -

GL44 Fiľakovo – tehelňa

Príslušnosť k ZUJ (k. ú.): Fiľakovo

Krátka charakteristika: lesostep

Výskyt biotopov európskeho a národného významu: Panónske travinno-bylinné porasty na spraši (Tr3 – 6250)

Výskyt druhov európskeho významu, chránených a ohrozených druhov rastlín: *Chamaeptytis chia*

Príslušnosť k VCHÚ a ich OP: -

Príslušnosť k MCHÚ: -

Príslušnosť k územiám sústavy NATURA 2000: -

GL45 Šarkan

Príslušnosť k ZUJ (k. ú.): Fiľakovo

Krátka charakteristika: lesostep

Výskyt biotopov európskeho a národného významu: Panónske travinno-bylinné porasty na spraši (Tr3 – 6250)

Výskyt druhov európskeho významu, chránených a ohrozených druhov rastlín: *Pulsatilla grandis*

Príslušnosť k VCHÚ a ich OP: -

Príslušnosť k MCHÚ: -

Príslušnosť k územiám sústavy NATURA 2000: -

Pozn. v mapovej časti RÚSES 2019 okresu Lučenec (M5 návrh) sú omylom vymenené lokality GL 44 a GL45

Vlastné pozorovania k vyššie uvedeným prvkom RÚSES:

GL 17: Návršie Fiľakovského hradu

Xerothermné biotopy na strmých západne až severozápadne orientovaných skalnatých svahoch hradného kopca - vyskytujú sa tu biotopy Tr2 v komplexe s pionierskymi porastmi Pi4. Druhovú zloženie: kostrava valeská (*Festuca valesiaca*), sesel sivý (*Seseli osseum*), lucerna kosákovitá (*Medicago falcata*), lucerna najmenšia (*Medicago minima*), mednička sedmohradská (*Melica transsilvanica*), hadinec obyčajný (*Echium vulgare*). Pionierske porasty na miestach s plytkou kamenistou pôdou a skalné štrbiny osídľujú najmä drobné jednoročné rastliny, napr. lipnica cibulkatá (*Poa bulbosa*), peniažtek prerastenolistý (*Thlaspi perfoliatum*), nezábudka kopcová (*Myosotis ramosissima*), kamienka roľná (*Lithospermum arvense*), bocianik rozpučovitý (*Erodium cicutarium*) a tiež sukulentný rozchodník prudký (*Sedum acre*), z papradí slezinník červený (*Asplenium trichomanes*).

Z ekosozologicky významných chránených druhov živočíchov v tomto území sa vyskytuje napr.: jašterica múrová (*Podarcis muralis*).

Uvedená genofondová lokalita – je aj významnou geologickou lokalitou. Opis geologickej lokality je v kapitole 2.2.3. **Významné geologické lokality.**

Ohrozenia prvku MÚSES sú najmä:

- výrub drevín najmä severnej strane hradného vrchu,
- znečisťovanie odpadmi rôzneho druhu (napr. ilegálne skládky odpadu a pod.),
- úmyselné rozširovanie alebo spontánny prienik nepôvodných a inváznych druhov,

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- zamedziť/brzdiť šírenie inváznych druhov rastlín mimo lokalít výskytu,
- eliminovať invázne druhy resp. znižovať ich pokryvnosť a vitalitu podľa schválených postupov,
- funkciu hradného vrchu je vhodné v budúcnosti trvalo smerovať v prospech turizmu, rekreácie a edukácie (napr. náučné chodníky, náučné lokality a pod.).

GL40 Bukovina

Táto genofondová lokalita na malej výmere zaberá aj lesné pozemky v k.ú. mesta Fiľakovo. Okolie vrchu Kohútí vrch – „Fiľakovské skaly“ sú lesné pozemky v užívaní Lesy SR, OZ Poľana. Biotopy sú tu: najmä: Dubovo-cerové lesy (Ls3.4 – 91M0), Dubovohrabové lesy karpatské (Ls2.1). Ich stavy sú značne antropicky zmenené prítomnosťou nepôvodných drevín a nevhodnou štruktúrou, avšak plánovanými menežmentovými prácami je možné ich stavy zmeniť do priaznivejšieho. Lesohospodárske činnosti odporúčame smerovať podľa stratégií PBLH. Je možné určité časti lesa vyznačiť aj ako bez zásahovú zónu. Funkciu týchto lesov v blízkosti intravilánu mesta je vhodné v budúcnosti smerovať v prospech turizmu, rekreácie a edukácie (napr. náučné chodníky, náučné lokality a pod.) Z ekosozologicky významných chránených druhov živočíchov v tomto území sa vyskytujú napr.: myšiak lesný (*Buteo buteo*), tesár čierny (*Dryocopus martius*), ďateľ malý (*Dendrocopos minor*), žlna zelená (*Picus viridis*), holub plúžik (*Columba oenas*), sova lesná (*Strix aluco*), a iné.

Lokalita „Filákovské skaly“ je aj významnou geologickou lokalitou. Opis geologickej lokality je v kapitole 2.2.3. Významné geologické lokality.

Ohrozenia prvku MÚSES sú najmä:

- intenzívne lesohospodárske činnosti,
- znečisťovanie odpadmi rôzneho druhu (napr. ilegálne skládky odpadu a pod.),
- (potenciálna) výstavba rekreačných chát v území,
- úmyselné rozširovanie alebo spontánny prienik nepôvodných a inváznych druhov,

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- lesohospodárske činnosti odporúčame smerovať podľa stratégií PBLH,
- určité časti lesa je vhodné/možné „menežovať“ aj ako bez zásahovú zónu,
- zamedziť/brzdiť šírenie inváznych druhov rastlín mimo lokalít výskytu,
- eliminovať invázne druhy resp. znižovať ich pokryvnosť a vitalitu podľa schválených postupov,
- funkciu týchto lesov v blízkosti intravilánu mesta je vhodné v budúcnosti smerovať aj v prospech turizmu, rekreácie a edukácie (napr. náučné chodníky, náučné lokality a pod.).

GL 42: Belinský vrch

Xerotermné porasty biotopu Tr1 so stoklasom vzpriameným (*Bromus erectus*) s mezofilnými lúkami biotopu Lk1. Druhovú zloženie tvoria druhy: mliečnik chvojkový (*Euphorbia cyparissias*), kotúč poľný (*Eryngium campestre*), ďatelinovec bylinný (*Dorycnium herbaceum*), dúška panónska (*Thymus pannonicus*), podkovka chochlatá (*Hippocrepis comosa*), kozinec vičencolistý (*Astragalus onobrychis*), hrdobarka obyčajná (*Teucrium chamaedrys*), vičenec vikolistý (*Onobrychis viciifolia*), fúzatka prstnatá (*Botriochloa ischaemum*), palina poľná (*Artemisia campestris*), lucerna najmenšia (*Medicago minima*), nevädza hlaváčovitá (*Centaurea scabiosa*). V časti územia GL 42 v katastrálnom území Filákova mapovaním v roku 2023 nebol dokázaný výskyt ponikleca veľkokvetého (*Pulsatilla grandis*). Do porastov sa šíri invázny agát. Lokalita vyžaduje manažmentové opatrenia na odstránenie inváznych rastlín a ideálne aj pravidelnú extenzívnu pastvu.

Z ekosozologicky významných chránených druhov živočíchov v tomto území sa vyskytujú napr.: jašterica zelená (*Lacerta viridis*), jašterica krátkohavá (*Lacerta agilis*), strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*), penica jarabá (*Sylvia nisoria*), krutihlav hnedý (*Jynx torquilla*), škovránik stromový (*Lullula arborea*), dudok chochlatý (*Upupa epops*) a iné.

Ohrozenia prvku MÚSES sú najmä:

- sekundárna sukcesia,
- z hľadiska zachovania vyskytujúcich sa biotopov v priaznivom stave aplikácia nevhodného agromenežmentu na lokalite,

- znečisťovanie odpadmi rôzneho druhu (napr. ilegálne skládky odpadu a pod.),
- úmyselné rozširovanie alebo spontánny prienik nepôvodných a inváznych druhov,

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- extenzívne, ale pravidelné pasenie vhodné na zabezpečenie priaznivých stavov biotopov a biotopov taxónov,
- selektívne odstránenie nelesnej drevinovej vegetácie v mimovegetačnom období s možnosťou mozaikovitého ponechania časti/solitárov nelesnej drevinovej vegetácie na ploche,

GL44 Filákov – tehelňa

Xerothermné biotopy Tr1 nad areálom bývalej tehelne na vysychavých stanovištích s nápadným masovým výskytom chráneného kavyľu Ivanovho (*Stipa pennata*). Vyskytujú sa tu ďalšie teplo a suchomilné druhy rastlín, napr. vika panónska (*Vicia pannonica*), šalvia hájna (*Salvia nemorosa*), ľan tenkolistý (*Linum tenuifolium*), fúzatka prstnatá (*Botriochloa ischaemum*), čistec rovný (*Stachys recta*), oman vrboľistý (*Inula salicina*), oman mečolistý (*Inula ensifolia*), ruman farbiarsky (*Cota tinctoria*), dúška holá (*Thymus glabrescens*). Do porastov sa šíri invázny agát. Lokalita vyžaduje manažmentové opatrenia na odstránenie inváznych rastlín a ideálne aj pravidelnú extenzívnu pastvu.

Z ekozozologicky významných chránených druhov živočíchov v tomto území sa vyskytujú napr.: jašterica zelená (*Lacerta viridis*), jašterica krátkohalvá (*Lacerta agilis*), strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*), penica jarabá (*Sylvia nisoria*), prhlavia čiernohlavý (*Saxicola rubicola*), krutihlav hnedý (*Jynx torquilla*), škovránik stromový (*Lullula arborea*), dudok chochlatý (*Upupa epops*) a iné. V súčasnosti sporadicky a málopočetne tu hniezdi aj včelárik zlatý (*Merops apiaster*), ktorý druh tu v minulosti hniezdil koloniálne. Zachovanie resp. obnova hniezdneho výskytu druhu na lokalite však vyžaduje v budúcnosti aktívny manažment najmä na tvorbu a obnovenie hniezdných pieskovcových stien.

Ohrozenia prvku MÚSES sú najmä:

- sekundárna sukcesia,
- z hľadiska zachovania vyskytujúcich sa biotopov v priaznivom stave aplikácia nevhodného agromanažmentu na lokalite,
- znečisťovanie odpadmi rôzneho druhu (napr. ilegálne skládky odpadu a pod.),
- úmyselné rozširovanie alebo spontánny prienik nepôvodných a inváznych druhov,

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- extenzívne, ale pravidelné pasenie pohybom stáda na lokalite vhodné na zabezpečenie priaznivých stavov biotopov a biotopov taxónov,
- odstránenie náletových drevín a ponechaním vzrastlejších solitérnych stromov alebo skupiniek krovín,
-

- selektívne odstránenie nelesnej drevinovej vegetácie v mimovegetačnom období s možnosťou mozaikovitého ponechania časti/solitárov nelesnej drevinovej vegetácie,
- manažmentové opatrenia na zlepšenie hniezdných podmienok včelárika zlatého na lokalite (zakolmenie pieskovcových stien, tvorba nových hniezdných stien bagrovaním a pod.).

GL45 Šarkan

Malá plocha xerothermného biotopu Tr1 s pestrým druhovým zložením na západnom úpätí vrchu Šarkan na okraji záhradkárskej oblasti. Vyskytuje sa tu chránený európsky významný druh poniklec veľkokvetý (*Pulsatilla grandis*) v počte niekoľko desiatok jedincov, ďalej tiež kavyľ Ivanov (*Stipa pennata*), veternica lesná (*Anemone sylvestris*), oman mečolistý (*Inula ensifolia*), oman vírbolistý (*Inula salicina*), porasty prechádzajú do biotopu teplomilných lemov Tr6 s charakteristickými druhmi pakost krvavý (*Geranium sanguineum*), smldník jelení (*Peucedanum cervaria*). Xerothermné porasty sú negatívne ovplyvnené umelo vysadenými borovicami čiernymi (*Pinus nigra*). Stav genofondovej lokality je v súčasnosti čiastočne vyhovujúci. Parcela je v evidencii C KN ostatná plocha, (E KN 1006) vo vlastníctve Slovenská republika. Genofondová lokalita je v súčasnosti bez legislatívnej ochrany.

Z ekoszologicky významných chránených druhov živočíchov v tomto území sa vyskytujú napr.: jašterica zelená (*Lacerta viridis*), jašterica krátkohalvá (*Lacerta agilis*), krutihlav hnedý (*Jynx torquilla*) a iné.

Ohrozenia prvku MÚSES sú najmä:

- sekundárna sukcesia,
- znečisťovanie odpadmi rôzneho druhu (napr. ilegálne skládky odpadu a pod.),
- úmyselné rozširovanie alebo spontánny prienik nepôvodných a inváznych druhov,
- ilegálny zber rastlín.

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- občasný manažment na posilnenie vitality jedincov, posilnenie populácie druhu ponikleca veľkokvetého,
- zamedziť/brzdiť šírenie inváznych druhov rastlín mimo lokalít výskytu,
- eliminovať invázne druhy resp. znižovať ich pokryvnosť a vitalitu podľa schválených postupov,
- selektívne odstránenie nelesnej drevinovej vegetácie v mimovegetačnom období s možnosťou mozaikovitého ponechania časti/solitárov nelesnej drevinovej vegetácie na ploche,
- vyčistenie lokality od odpadkov.

Prvky ÚSES miestneho významu

Genofondová lokalita miestneho významu GL (GL M1) Šarkan – Zátíšie („Árnyék“) - lesné biotopy

Výmera: celá GL cca. 50-55 ha, z toho v k.ú. mesta Fiľakovo cca. 21 ha

Stav GL: čiastočne vyhovujúci

Lokalizácia: k.ú. Fiľakovo (C KN 4187/1, lesný pozemok), Šíd

Stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z.: prvý.

Význam: lokálny

Krátka charakteristika a opis GL: Okolie vrchu Šarkan (341 m n.m.) sú to lesné pozemky vo vlastníctve Slovenská republika, v užívaní Lesy SR, OZ Poľana. Biotopy sú tu: najmä: dubovo-cerové lesy (Ls3.4 – 91M0), dubovohrabové lesy karpatské (Ls2.1), Ls5.1 bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy 9130. Ich stavy sú značne antropicky zmenené prítomnosťou nepôvodných drevín a nevhodnou štruktúrou, avšak plánovanými manažmentovými prácami je možné ich stavy zmeniť do priaznivejšieho. Lesohospodárske činnosti odporúčame smerovať podľa stratégií PBLH. Je možné určité časti lesa vyznačiť aj ako bez zásahovú zónu. Funkciu týchto lesov v blízkosti intravilánu mesta je vhodné v budúcnosti smerovať aj v prospech turizmu, rekreácie a edukácie (napr. náučné chodníky, náučné lokality a pod.)

Z ekosozologicky významných chránených druhov živočíchov v tomto území sa vyskytujú napr.: včelár lesný (*Pernis apivorus*), myšiak lesný (*Buteo buteo*), tesár čierny (*Dryocopus martius*), ďateľ prostredný (*Dendrocopos medius*), žlna zelená (*Picus viridis*), žlna sivá (*Picus canus*), muchárik bielokrký (*Ficedula albicollis*) a iné.

Ohrozenia prvku MÚSES sú najmä:

- intenzívne lesohospodárske činnosti,
- znečisťovanie odpadmi rôzneho druhu (napr. ilegálne skládky odpadu a pod.),
- (potenciálna) výstavba rekreačných chát v území,
- úmyselné rozširovanie alebo spontánny prienik nepôvodných a inváznych druhov.

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- lesohospodárske činnosti odporúčame smerovať podľa stratégií PBLH,
- určité časti lesa je vhodné/možné „manažovať“ aj ako bez zásahovú zónu,
- zamedziť/brzdiť šírenie inváznych druhov rastlín mimo lokalít výskytu,
- eliminovať invázne druhy resp. znižovať ich pokryvnosť a vitalitu podľa schválených postupov,
- funkciu týchto lesov v blízkosti intravilánu mesta je vhodné v budúcnosti smerovať aj v prospech turizmu, rekreácie a edukácie (napr. náučné chodníky, náučné lokality a pod.).

Genofondová lokalita miestneho významu GL „Filákovský les“ (GL M2) - lesné biotopy

Výmera: cca. 27 ha

Stav biocentra: čiastočne vyhovujúci

Lokalizácia: k.ú. Filákov (C KN 4158/1, lesný pozemok),

Stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z.: prvý.

Význam: lokálny

Krátka charakteristika a opis GL:

Dubovo-hrabový les (Ls2.1) zachovalej štruktúry so starými stromami, vek 75 – 100 rokov, v stromovom poschodí sú dominantné dreviny - dub zimný (*Quercus petraea*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), javor poľný (*Acer campestre*), vtrúsene čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), brest hrabolitý (*Ulmus carpinifolia*). V bylinnom podraсте sa vyskytujú druhy: fialka lesná (*Viola reichenbachiana*), zimozelen menšia (*Vinca minor*), cesnačka lekárska (*Alliaria petiolata*), krkoška mámivá (*Chaerophyllum temulum*), blyskáč cibulkonosný (*Ficaria bulbifera*).

Lesohospodárske činnosti odporúčame smerovať podľa stratégií PBLH. Je možné určité časti lesa vyznačiť aj ako bez zásahovú zónu. Funkciu týchto lesov je vhodné v budúcnosti smerovať aj v prospech turizmu, rekreácie a edukácie (napr. náučné chodníky, náučné lokality a pod.)

Z ekozozologicky významných chránených druhov živočíchov v tomto území sa vyskytujú napr.: tesár čierny (*Dryocopus martius*), muchárik bieločrý (*Ficedula albicollis*), myšiak lesný (*Buteo buteo*), ďateľ prostredný (*Dendrocopos medius*) a iné.

Ohrozenia prvku MÚSES sú najmä:

- intenzívne lesohospodárske činnosti,
- znečisťovanie odpadmi rôzneho druhu (napr. ilegálne skládky odpadu a pod.),
- (potenciálna) ťažba nerastných surovín (čadiča) a umiestnenie objektov banskej infraštruktúry do územia,
- úmyselné rozširovanie alebo spontánny prienik nepôvodných a invázných druhov.

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- lesohospodárske činnosti odporúčame smerovať podľa stratégií PBLH,
- určité časti lesa je vhodné/možné „manažovať“ aj ako bez zásahovú zónu,
- zamedziť/brzdiť šírenie invázných druhov rastlín mimo lokalít výskytu,
- eliminovať invázne druhy resp. znižovať ich pokryvnosť a vitalitu podľa schválených postupov,
- funkciu týchto lesov je vhodné v budúcnosti smerovať aj v prospech turizmu, rekreácie a edukácie (napr. náučné chodníky, náučné lokality a pod.).

Genofondová lokalita Lesné biotopy Strážneho vrchu (GL M3) - lesné biotopy

Výmera: cca. 2,51 ha

Stav biocentra: čiastočne vyhovujúci

Lokalizácia: k.ú. Filákov (C KN 4152/3, 4152/5, lesné pozemky)

Stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z.: prvý.

Význam: lokálny

Krátka charakteristika a opis biocentra: Dubovo-hrabový les zachovalej štruktúry so starými stromami, vek 55 rokov, v stromovom poschodí sú dominantné dreviny - dub zimný (*Quercus petraea*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), lipa veľkolistá (*Tilia platyphyllos*). Významný je tu vysoký podiel líp v poraste.

Okolie Strážneho vrchu sú lesné pozemky vo vlastníctve Slovenská republika, v užívaní Lesy SR, OZ Poľana. Biotopy sú tu: najmä: dubovohrabové lesy karpatské (Ls2.1). Ich stavy sú značne antropicky zmenené prítomnosťou nepôvodných drevín a nevhodnou štruktúrou, avšak plánovanými manažmentovými prácami je možné ich stavy zmeniť do priaznivejšieho. Lesohospodárske činnosti odporúčame smerovať podľa stratégií PBLH. Je možné určité časti lesa vyznačiť aj ako bez zásahovú zónu.

Z ekosozologicky významných chránených druhov živočíchov v tomto území sa vyskytujú napr.: tesár čierny (*Dryocopus martius*), žlna zelená (*Picus viridis*), myšiak lesný (*Buteo buteo*), ďateľ prostredný (*Dendrocopos medius*), vlha hájová (*Oriolus oriolus*) a iné.

Ohrozenia prvku MÚSES sú najmä:

- intenzívne lesohospodárske činnosti,
- znečisťovanie odpadmi rôzneho druhu (napr. ilegálne skládky odpadu a pod.),
- úmyselné rozširovanie alebo spontánny prienik nepôvodných a invázných druhov.

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- lesohospodárske činnosti odporúčame smerovať podľa stratégií PBLH,
- určité časti lesa je vhodné/možné „manažovať“ aj ako bez zásahovú zónu,
- zamedziť/brzdiť šírenie invázných druhov rastlín mimo lokalít výskytu,
- eliminovať invázne druhy resp. znižovať ich pokryvnosť a vitalitu podľa schválených postupov,
- funkciu týchto lesov je vhodné v budúcnosti smerovať aj v prospech turizmu, rekreácie a edukácie (napr. náučné chodníky, náučné lokality a pod.).

Genofondová lokalita Červená skala (GL M4) - lesné a skalné biotopy

Výmera: cca. 9,2 ha

Stav GL: nevyhovujúci

Lokalizácia: k.ú. Filákov (C KN 3468/1, 3468/3, 4188/3)

Stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z.: prvý.

Význam: lokálny z geologického hľadiska regionálny až medzinárodný

Krátka charakteristika a opis biocentra: Okolie vrchu Červená skala (249 m n.m.) C KN 4188/3 (lesný pozemok): je to lesný pozemok v užívaní Lesy SR, OZ Poľana. Biotopy sú tu: najmä: dubovo-cerové lesy (Ls3.4 – 91M0), dubovohrabové lesy karpatské (Ls2.1). Ich stavy sú značne antropicky zmenené prítomnosťou nepôvodných drevín a nevhodnou štruktúrou, avšak plánovanými manažmentovými prácami je možné ich stavy zmeniť do priaznivejšieho.

Lesohospodárske činnosti odporúčame smerovať podľa stratégií PBLH. Je možné určité časti lesa vyznačiť aj ako bez zásahovú zónu. Funkciu týchto lesov v blízkosti intravilánu mesta je vhodné v budúcnosti smerovať aj v prospech turizmu, rekreácie a edukácie (napr. náučné chodníky, náučné lokality a pod.)

Z ekosozologicky významných chránených druhov živočíchov v tomto území sa vyskytujú napr.: tesár čierny (*Dryocopus martius*), žlna zelená (*Picus viridis*), myšiak lesný (*Buteo buteo*), ďateľ prostredný (*Dendrocopos medius*), vlha hájová (*Oriolus oriolus*) a iné.

Červená skala – je aj významnou geologickou lokalitou. Opis geologickej lokality je v kapitole **2.2.3. Významné geologické lokality.**

Ohrozenia prvku MÚSES sú najmä:

- intenzívne lesohospodárske činnosti,
- znečisťovanie odpadmi rôzneho druhu (napr. ilegálne skládky odpadu a pod.),
- (potenciálna) výstavba rodinných domov a rekreačných chát v území,
- (potenciálna) ťažba nerastných surovín (pieskovca) a umiestnenie objektov banskej infraštruktúry do územia,
- úmyselné rozširovanie alebo spontánny prienik nepôvodných a invázných druhov.

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- lesohospodárske činnosti odporúčame smerovať podľa stratégií PBLH,
- určité časti lesa je vhodné/možné „manažovať“ aj ako bez zásahovú zónu,
- zamedziť/brzdiť šírenie invázných druhov rastlín mimo lokalít výskytu,
- eliminovať invázne druhy resp. znižovať ich pokryvnosť a vitalitu podľa schválených postupov,
- funkciu týchto lesov a časti lokalít geologicky významných výtvorov je vhodné v budúcnosti smerovať aj v prospech turizmu, rekreácie a edukácie (napr. náučné chodníky, náučné lokality a pod.).

Genofondová lokalita hygrofilné lúky v blízkosti „Veľkej stanice“ a bývalého uhoľného skladu (GL M5) - nelesné biotopy

Výmera: cca. 1,9 ha

Stav GL: nevyhovujúci

Lokalizácia: k.ú. Fiľakovo (C KN 5548, 5550 - 5577)

Stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z.: prvý.

Význam: lokálny

Krátka charakteristika a opis GL:

Mokrad' južne od železničnej stanice s porastmi vysokých ostríc biotopu Lk10 a Kr8. Porast vytvára monodominantná ostrica ostrá (*Carex acutiformis*). Lokalita zarastá náletovými drevinami, vrbou popolavou (*Salix cinerea*), vrbou krehkou (*Salix fragilis*), ale tiež inváznymi drevinami ako je javorovec jaseňolistý (*Negundo aceroides*), alebo sumach pálkový (*Rhus typhina*). Šíria sa tu tiež bylinné invázne druhy, ako zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*) a astra kopijovitolistá (*Aster lanceolatus*). Stavy biotopov sú značne antropicky zmenené najmä prítomnosťou nepôvodných rastlín a nedostatočným manažmentom (nedostatočná miera kosenia). Lokalita vyžaduje manažmentové opatrenia na odstránenie invázných rastlín. Plánovanými manažmentovými prácami je možné ich stavy zmeniť do priaznivejšieho. Na lokalite sa vyskytuje populácia okrem iného aj kuny červenobruchej (*Bombina bombina*), mloka škvrnitého (*Lissotriton vulgaris*) ako aj iných obojživelníkov (Amphibia).

Ohrozenia prvku MÚSES sú najmä:

- sekundárna sukcesia,
- z hľadiska zachovania vyskytujúcich sa biotopov v priaznivom stave aplikácia nevhodného agromanažmentu na lokalite,
- znečisťovanie odpadmi rôzneho druhu (napr. ilegálne skládky odpadu a pod.),
- chemické znečistenie tokov, atď.
- úmyselné rozširovanie alebo spontánny prienik nepôvodných a invázných druhov,
- (potenciálna) výstavba rodinných domov (napr. rozširovanie výstavby napr. od ul. Športovej) do územia.

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- extenzívne, ale pravidelné kosenie vhodné na zabezpečenie priaznivých stavov biotopov a biotopov taxónov,
- zamedziť/brzdiť šírenie invázných druhov rastlín mimo lokalít výskytu,
- eliminovať invázne druhy resp. znižovať ich pokryvnosť a vitalitu podľa schválených postupov,
- selektívne odstránenie nelesnej drevinovej vegetácie v mimovegetačnom období s možnosťou mozaikovitého ponechania časti/solitárov nelesnej drevinovej vegetácie na ploche.

Genofondová lokalita - mezofilné lúčne biotopy Lk1, „západne od Pisárovej pustatiny“ LPIS – 3405/1 (GLM6)

Výmera: cca. 2,6 ha

Stav GL: vyhovujúci

Lokalizácia: k.ú. Filákov (C KN 5548, 5550 - 5577)

Stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z.: prvý.

Krátka charakteristika a opis GL:

Kosené mezofilné lúčne porasty biotopu Lk1. Dominuje ovsík najvyšší (*Arrhenatherum elatius*), lipnica lúčna (*Poa pratensis*), psiarka lúčna (*Alopecurus pratensis*), tomka voňavá (*Anthoxanthum odoratum*), psinček tenučký (*Agrostis capillaris*), kostrava lúčna (*Festuca pratensis*), reznáčka laločnatá (*Dactylis glomerata*), z ostatných kvitnúcich druhov šalvia lúčna (*Salvia pratensis*), jahoda trávnicová (*Fragaria viridis*), mliečnik chvojkový (*Euphorbia cyparissias*), nátržník strieborný (*Potentilla argentea*), chlpaník Bauhinov (*Pilosella bauhinii*), iskerník mnohokvetý (*Ranunculus polyanthemus*), ďatelina lúčna (*Trifolium pratense*), ďatelina plazivá (*Trifolium repens*), ďatelina poľná (*Trifolium campestre*), kukučka lúčna (*Lychnis flos-cuculi*), zvonček konáriský (*Campanula patula*), králik biely (*Leucanthemum vulgare*), nevädza lúčna (*Jacea pratensis*), vika siata (*Vicia sativa*), trebuška lesná (*Anthriscus sylvestris*), lipkavec mäkký (*Galium mollugo*), vika vtáčia (*Vicia cracca*), iskerník prudký (*Ranunculus acris*), lipkavec pravý (*Galium verum*), veronicka obyčajná (*Veronica chamaedrys*), kozobrada východná (*Tragopogon orientalis*), repík lekárske (*Agrimonia eupatoria*), hrachor hlúznatý (*Lathyrus tuberosus*), klinček kartuziánsky (*Dianthus carthusianorum*), rebríček obyčajný (*Achillea millefolium*), fialka psia (*Viola canina*), ľadenec rožkatý (*Lotus corniculatus*), ľubovník bodkovaný (*Hypericum perforatum*), valeriánka poľná (*Valerianaella locusta*), vika chlpatá (*Vicia hirsuta*). Na lokalite sa vyskytujú chránené druhy národného významu vstavač obyčajný (*Anacamptis morio*) a nezábudka pestrá (*Myosotis discolor*) v počte iba niekoľko jedincov.

Ohrozenia prvku MÚSES sú najmä:

- sekundárna sukcesia,
- z hľadiska zachovania vyskytujúcich sa biotopov v priaznivom stave aplikácia nevhodného agromanažmentu na lokalite,
- znečisťovanie odpadmi rôzneho druhu (napr. ilegálne skládky odpadu a pod.),
- úmyselné rozširovanie alebo spontánny prienik nepôvodných a invázných druhov,

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- pravidelné kosenie vhodné na zabezpečenie priaznivých stavov biotopov a biotopov taxónov,
- zamedziť/brzdiť šírenie invázných druhov rastlín mimo lokalít výskytu,
- eliminovať invázne druhy resp. znižovať ich pokryvnosť a vitalitu podľa schválených postupov,
- selektívne odstránenie nelesnej drevinovej vegetácie v mimovegetačnom období s možnosťou mozaikovitého ponechania časti/solitárov nelesnej drevinovej vegetácie na ploche.

Biokoridor miestneho významu MBk 1 tok Belina – Čamovský potok a ich brehové porasty

Lokalizácia: k.ú. Filákov (C KN 3882/1-5, 13, 14, 3883/1, 4134/1, 4142, 5448)

Krátka charakteristika a opis biokoridoru: tok Belina má koryto a brehy upravené, napriek tomu, predstavuje hydrický biokoridor živočíchov, najmä rýb mrenového pásma. Brehové porasty tvoria najmä jedince vrb a jelší, v značnom pomere aj jedince javorovca jaseňolistého (*Negundo aceroides*). Na obidvoch tokoch boli zaregistrované pobytové znaky vydry riečnej (*Lutra lutra*). Na toku Belina je od roku 2022 zaznamenaný výskyt bobra európskeho (*Castor fiber*).

Ohrozenia prvku MÚSES sú najmä:

- výrub drevín brehového porastu,
- z hľadiska ochrany prírody významné negatívne zásahy do koryt, brehov a prirodzenej dynamiky toku,
- (potenciálna) výstavba migračných bariér na toku,
- znečisťovanie odpadmi rôzneho druhu (napr. ilegálne skládky odpadu a pod.),
- chemické znečistenie tokov, atď.,
- aktivity/činnosti v neprospech výskytu bobra na lokalite,
- úmyselné rozširovanie alebo spontánny prienik nepôvodných a inváznych druhov,

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- manažmentové opatrenia v prospech vytvárania prirodzenejších stavov tokov,
- zamedziť/brzdiť šírenie inváznych druhov rastlín mimo lokalít výskytu,
- selektívna eliminácia inváznych druhov a manažmentové opatrenia smerujúce k zlepšeniu druhovej skladby a vhodnej štruktúry brehovej vegetácie.

Interakčný prvok – Kállaiová/Kalajová dolina (Ip1)

Nachádza sa tu brehová vegetácia a nelesná drevinová vegetácia, hygrofilná brehová vegetácia, občasný tok. Vegetácia je antropicky zmenená, má však význam lokálny ako prufrovacia zóna občasného toku aj ako lokálny biokoridor, z krajinárskeho hľadiska ako aj z dôvodu zachovania biodiverzity územia.

Interakčný prvok – Begov cintorín - Turingrova pustatina (Ip2)

Nachádza sa tu brehová vegetácia a nelesná drevinová vegetácia, hygrofilná brehová vegetácia, občasný tok. Vegetácia je antropicky zmenená, má však význam lokálny ako prufrovacia zóna občasného toku, aj ako lokálny biokoridor, z krajinárskeho hľadiska ako aj z dôvodu zachovania biodiverzity územia.

Interakčný prvok - Vyhliadka (dolina východne od Lieskovej studni) (Ip3)

Nachádza sa tu brehová vegetácia a nelesná drevinová vegetácia, hygrofilná brehová vegetácia, občasný tok. Vegetácia je antropicky zmenená, má však význam lokálny ako prufrovacia zóna občasného toku aj ako lokálny biokoridor, z krajinárskeho hľadiska ako aj z dôvodu zachovania biodiverzity územia.

Ohrozenia interakčných prvkov sú najmä:

- výrub drevín interakčného prvku a brehového porastu,

- výmoľová erózia,
- znečisťovanie odpadmi rôzneho druhu (napr. ilegálne skládky odpadu a pod.),
- chemické znečistenie tokov, atď.
- úmyselné rozširovanie alebo spontánny prienik nepôvodných a invázných druhov,

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- manažmentové opatrenia v prospech vytvárania prirodzenejších stavov biotopov interakčných prvkov,
- zamedziť/brzdiť šírenie invázných druhov rastlín mimo lokalít výskytu,
- selektívna eliminácia invázných druhov a manažmentové opatrenia smerujúce k zlepšeniu druhovej skladby a vhodnej štruktúry (najmä brehovej) vegetácie,
- pri zapracovaní ekologických pravidiel do plánov v dostatočnej miere je možnosť využívania interakčných prvkov k riešeniu problematiky vodnej erózie a zadržania vody v krajine.

Migračný koridor miestneho významu MMk Chrasť – MMk1

Navrhovaný migračný koridor veľkých suchozemských cicavcov, vrátane veľkých šeliem odporúčame vyčleniť na hrebeni v okolo kóty Chrasť (350 m n.m.) v smere sever-juh na Mazu (355 m n.m.) a Babský vrch (330 m n.m.) na hranici katastrov Filákov a Ratka v šírke min. 500 m. V tomto priestore neodporúčame povoľovať ďalšie stavby a neurobiť trvalé oplôtky. Návrh migračného koridoru RMk Chrasť je potenciálnym riešením spojenia a prepájania ďalších migračných koridorov Connectgreen **Projektová webstránka:** <http://www.interreg-danube.eu/approved-projects/connectgreen>, KM Maza – Radzovce, KM Nitra nad Ipľom – Filákovské Kováče, KM Horná Bába – Ratka.

Migračný koridor je v súčasnosti bez legislatívnej ochrany.

Ohrozenia prvku MÚSES sú najmä:

- intenzívne lesohospodárske činnosti,
- (potenciálna) výstavba rodinných domov a rekreačných chát v dotknutom území,
- (potenciálna) ťažba nerastných surovín (pieskovca) a umiestnenie objektov banskej infraštruktúry v dotknutom území,
- oplocovanie pozemkov.

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- zachovanie funkcie migračného koridoru veľkých suchozemských cicavcov v šírke min. 500 m bez výstavby, banských činností a oplocovania pozemkov.
- manažmentové opatrenia smerované k zvyšovaniu atraktivity migračného koridoru pre vybrané živočíšne taxóny (vytváranie bahnísk, vysádzanie ovocných stromov a plodotvorných drevín pod.)

Ostatné ekologicky významné segmenty krajiny

Mestský park - OEVSK 1

Priestor mestského parku Filákov v blízkosti toku Belina, významná plocha rekreácie pre miestnych obyvateľov a zároveň ekologicky významný. Mestský park má v súčasnosti charakter lesoparku, bol budovaný ako anglický park. Okrem druhov drevín typického pre tvrdý lužný les, sa tu nachádzajú cudzokrajné dreviny, z ktorých medzi najvýznamnejší patrí ginko dvojlaločný (*Ginkgo biloba*). Mestský park má význam ekostabilizačný, ale aj ako miestny ekologický prvok zachovania biodiverzity (napr. pre hniezdiace druhy vtákov, netopiere, hmyz a pod.)

Z ekosozologicky významných chránených druhov živočíchov v tomto území sa vyskytujú napr.: sova lesná (*Strix aluco*), vlha hájová (*Oriolus oriolus*), muchár sivý (*Muscicapa striata*), veverica obyčajná (*Sciurus vulgaris*) a iné.

Ohrozenia prvku MÚSES sú najmä:

- výrub starých jedincov drevín, dutinových stromov a mŕtveho dreva,
- kosenie travinných plôch mestskej zelene v hniezdnom období (možné úhyny juvenilných jedincov nachádzajúcich sa na zemi),
- vandalizmus, poškodzovanie drevín.

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- ponechanie časti mŕtveho dreva, minimálne v území ďalej od chodníkov, kde nepredstavujú významné bezpečnostné riziko na zdravie návštevníkov parku,
- vytváranie plôch kvetnatých lúčnych biotopov významných pre opeľovače,
- kosenie zohľadňujúce podmienky vhodnej druhovej ochrany živočíchov a zdravotného stavu drevín,
- zamedziť/brzdiť šírenie invázných druhov rastlín mimo lokalít výskytu,
- eliminovať invázne druhy resp. znižovať ich pokryvnosť a vitalitu podľa schválených postupov,
- zachovanie jazierka a zlepšenie stavu jeho biotopov.

Činnosti a faktory, ktoré vo všeobecnosti negatívne vplyvajú na biotopy a taxóny vyskytujúce sa v katastrálnom území mesta:

Lesná pôda

Ohrozujúce aktivity/faktory:

- zmena drevinového zloženia porastov (invázne, nepôvodné a stanovištne nevhodné dreviny),
- zhoršujúca sa odolnosť a stabilita lesných porastov v dôsledku klimatickej zmeny,
- zmena porastovej štruktúry a zánik prirodzených štruktúr,
- intenzívna ťažba starých porastov nad 100 rokov,

- ťažba v porastoch v blízkosti lesných tokov, poškodzovanie korýt toku približovaním drevnej hmoty (vodná erózia),
- odstránenie mŕtveho dreva,
- chemizácia v lesníctve,
- znečisťovanie odpadmi rôzneho druhu (napr. ilegálne skládky odpadu a pod.),
- budovanie lesných ciest (príp. stavebná činnosť na lesnej pôde),
- úmyselné rozširovanie alebo spontánny prienik nepôvodných druhov,
- ústup vzácnych a ohrozených druhov flóry a fauny (napr. z dôvodu nevhodného užívania plochy/biotopu a pod.),
- nadmerná návštevnosť niektorých častí územia spojená s vyrušovaním citlivých druhov fauny a synantropizáciou,
- nevhodne nastavený masový cestovného ruchu, výstavba objektov nevhodných z krajinárskeho aj architektonického hľadiska a s negatívnym vplyvom na ekologický stav a stabilitu širokého okolitého územia,

atď.

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- uplatňovať čo možno najviac prírode blízke hospodárenie v lesoch (vylúčenie holorubov),
- na maximálnej ploche hospodáriť pri zachovaní trvalosti lesa (účelový výber, trvalo etážové porasty),
- štruktúru porastov v maximálne možnej miere priblížiť prirodzenej štruktúre lesa,
- rúbaňový spôsob hospodárenia minimalizovať, pri rúbaňovom spôsobe hospodárenia minimalizovať veľkosť obnovovaných plôch a voliť nesymetrické tvary obnovných prvkov,
- podľa možnosti zvýšiť rubnú a obnovnú dobu,
- maximálne využívať prirodzenú obnovu lesa,
- postupne obnoviť prirodzené drevinové zloženie porastov,
- vyčleniť dostatočne veľké územia ponechané na samovývoj, prednostne chrániť prirodzené lesy, územia v blízkosti prameňov a korýt tokov (napr. v zóne s polomerom kruhu min. 25 m od prameňa, pri tokoch: 30 m na obidve strany toku a pod.),
- nevyužívať korytá tokov na približovanie drevnej hmoty (zvýšená vodná erózia),
- v porastoch ponechávať stromy na dožitie, dutinové/hniezdne a habitatové stromy, dostatok odumretého dreva,

- podľa potreby realizovať druhovú ochranu podľa § 34 a § 35 zákona č. 543/2002 Z.z., (napr. hniezdne stromy zriedkavých druhov dravcov a sov, bociana čierneho a pod., habitatové stromy a pod.)
- minimalizovať alebo vylúčiť ťažbu v lesoch v hniezdnom období (od 1.3. do 31.7.),
- cielene odstraňovať nepôvodné, predovšetkým invázne druhy,
- rešpektovať prirodzené biokoridory údolí tokov a lesných okrajov (ekotón, pufrovia zóna) – chrániť ich, nenarúšať ich ťažbou, výstavbou ani inými aktivitami – s cieľom podpory ich funkcie ako migračných koridorov a pufrovacích zón,
- minimalizovať alebo vylúčiť použitie chemických látok,
- optimalizovať výstavbu lesnej cestnej siete a jej systematickou údržbou minimalizovať vodnú eróziu,
- nepripustiť nadmernú urbanizáciu a výstavbu nadradenej infraštruktúry do lesného prostredia,
- využívať šetrné technológie ťažby a približovania dreva,
- nepripustiť ťažbu nerastných surovín a vylúčiť umiestnenie objektov banskej infraštruktúry najmä do prirodzených lesov (najmä do biotopov národného a európskeho významu podľa Vyhlášky MŽP SR č. 170/2021 Z.z.),
- vytvárať podmienky pre usmernené turistické a rekreačné využívanie územia, regulované rozširovanie turistických a náučných chodníkov, cyklotrás, konských jazdeckých trás a pod.
- podporovať prírodné a „mäkké“ formy rekreácie – rozvoj rekreácie a cestovného ruchu založiť na poznávaní prírodných a kultúrno-historických hodnôt regiónu Filákova, Novohrad-Nógrád Geoparku, Chránenej krajinskej oblasti Cerovej vrchoviny. Tradičné lesné hospodárstvo doplniť o prezentáciu ekologických, rekreačných a edukačných funkcií lesného prostredia, za týmto účelom zlepšiť infraštruktúru peších trás a cyklotrás.
- atď.

Trvalé trávne porasty

Ohrozujúce aktivity/faktory:

- v časti katastrálneho územia nízka intenzita poľnohospodárskeho využívania travinno-bylinných biotopov a zánik jeho tradičných foriem (kosenie, pasenie),
- postupný zánik nelesných biotopov – sekundárna sukcesia,
- zmena druhového zloženia a štruktúry travinno-bylinných biotopov (pasienkov a lúk),
- degradácia mokradových biotopov z hľadiska biodiverzity vysoko významných (napr. zameňovaním, sekundárnou sukcesiou, vysievaním, homogénnymi zárasťami porastov trste, nekosením mokrých lúk, zameňovaním otvorenej vodnej plochy, druhovou inváziou),

- degradácia travinno-bylinných biotopov dlhodobou aplikáciou nevhodného agrotechnického postupu (napr. mulčovanie viac rokov po sebe),
- z hľadiska zachovania biodiverzity aplikácia nevhodných agrotechnických postupov resp. nevhodne nastavené povinné poľnohospodárske opatrenia/postupy (napr. povinnosť odstraňovania nedopaskov/burín na pasienkoch, ktoré tvoria hlavnú zimnú potravu pinkovitých spevavcov, termínované kosby, do termínu, kedy ešte nie je dokončený ontogenetický vývin viacerých taxónov hmyzu a pod.),
- úplná eliminácia nelesnej drevinovej vegetácie, resp. nevhodné (časovo a priestorovo) zásahy do nelesnej drevinovej vegetácie na TTP,
- ústup vzácnych a ohrozených druhov flóry a fauny (napr. z dôvodu nevhodného užívania plochy/biotopu a pod.),
- šírenie inváznych druhov,
- znečisťovanie odpadmi rôzneho druhu (napr. ilegálne skládky odpadu a pod.),
- nadmerné a/alebo nevhodné (napr. pri zlých poveternostných podmienkach, v blízkosti tokov, zle nastavené a zvolené agrotechnické postupy a pod.) používanie chemikálií, atď.

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- zvyšovať plochy s tradičným spôsobom obhospodarovania travinno-bylinných biotopov (kosenie, pasenie),
- podľa vyskytujúcich sa biotopov a druhov akceptovať netradičné časové termíny obhospodarovaní (neskoršie kosenia z dôvodu ochrany na zemi hniezdiaceho vtáctva, z dôvodu ochrany hmyzu a pod.),
- na travinno-bylinných biotopoch ponechávať dostatočné množstvo nelesnej drevinovej vegetácie (solitérov, stromoradií, alejí, remízok a pod.) ako ekostabilizačných prvkov a prvkov zvyšovania biodiverzity,
- minimalizovať alebo vylúčiť použitie chemických látok,
- minimalizovať dosievanie a hnojenie travinno-bylinných biotopov,
- je vhodné vytvárať menšie umelé jazierka, sekundárne mokradňové biotopy (napr. do 50 m²),
- zamedziť/brzdiť šírenie inváznych druhov rastlín mimo lokalít výskytu,
- eliminovať invázne druhy resp. znižovať ich pokrývnosť a vitalitu podľa schválených postupov,

atď.

Orná pôda

Ohrozujúce aktivity/faktory:

- pestovanie (z hľadiska biodiverzity, erózie a pod.) nevhodných poľnohospodárskych kultúr na ornej pôde,
- pestovanie poľnohospodárskych kultúr homogénne a veľkoblokovo, (napr. bez biopásov, bez vsakovacích pásov, bez prvkov nelesnej drevinovej vegetácie a pod.),
- eliminácia nelesnej drevinovej vegetácie resp. nevhodné (časovo a priestorovo) zásahy do nelesnej drevinovej vegetácie na ornej pôde,
- znečisťovanie odpadmi rôzneho druhu (napr. ilegálne skládky odpadu a pod.),
- nadmerné a/alebo nevhodné (napr. pri zlých poveternostných podmienkach, v blízkosti tokov, zle nastavené a zvolené agrotechnické postupy a pod.) používanie chemikálií,
- degradácia pôdy z dôvodu absencie aplikácie maštalného hnoja/zeleného hnojiva,
- používanie len priemyselných syntetických hnojív,

atď.

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- vo väčšom pomere zakladať biopásky, vsakovacie pásky, terasy na ornej pôde, z dôvodu zmiernenia vodnej erózie a lepšieho *vsakovania* vody z prívalových dažďov do *pôdy*,
- zakladať biopásky, vsakovacie pásky, terasy na ornej pôde najmä na parcelách C KN 3922/1, 3922/9, 3929, 3931, 3934, 3938, 3957/1, 3958/1, 3978/1, 3990/1, 3990/2, 3991, 3992, 3993/5, 3994, 3997, 4004 z dôvodu zmiernenia vodnej erózie a lepšieho vsakovania vody z prívalových dažďov do pôdy,
- vo väčšom pomere vysádzať nelesnú drevinovú vegetáciu (aleje, stromoradia, krovinové formácie a pod.) na okrajoch poľnohospodárskych blokov resp. poľných ciest,
- vo väčšom pomere pestovať poľnohospodárske plodiny pestrej druhovej skladby vo vhodnom osevnom postupe,
- vo väčšom pomere pestovať krycie plodiny z dôvodu ochrany pôdy proti erózii,
- v blízkosti potokov min. do 10 m minimalizovať alebo vylúčiť použitie chemických látok,
- vo väčšom pomere pestovať travinno-bylinné porasty v blízkosti tokov (napr. 10 m na obidvoch stranách toku a pod.),
- zamedziť/brzdiť šírenie invázných druhov rastlín mimo lokalít výskytu,
- eliminovať invázne druhy resp. znižovať ich pokryvnosť a vitalitu podľa schválených postupov,

- minimalizovať nevhodné agrotechnické postupy s významným negatívnym dopadom na pôdu,
- znižovať množstvo chemických prípravkov, ich aplikáciou vo vhodnom termíne a pri vhodných poveternostných podmienkach, resp. cielene na miestach potrebného zásahu, atď.

Vodné plochy (najmä toky)

Ohrozujúce aktivity/faktory:

- zásahy do nelesnej drevinovej brehovej vegetácie (nelegálne výruby a pod.),
- šírenie inváznych druhov,
- nadmerné a/alebo nevhodné (napr. pri zlých poveternostných podmienkach, v blízkosti tokov, zle nastavené a zvolené agrotechnické postupy a pod.) používanie chemikálií,
- lokalizácia stavieb v blízkosti tokov,
- vytváranie migračných bariér na tokoch,
- znečisťovanie odpadmi rôzneho druhu (napr. ilegálne skládky odpadu a pod.),
- chemické znečistenie tokov, atď.

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- minimalizovať lokalizáciu stavieb do inundačného územia tokov,
- zvýšiť pomer zatrávnených plôch v blízkosti vodných tokov (napr. min. 10 m na obidvoch stranách toku),
- nevytvárať ďalšie migračné bariéry na tokoch,
- postupne odstraňovať migračné bariéry na tokoch resp. obnoviť funkčnosť toku ako vodného biokoridoru najmä z dôvodu umožnenia migrácie rýb (mrenové pásmo),
- zachovať a vytvárať nelesnú drevinovú vegetáciu vo vhodnej druhovej skladbe a štruktúre na obidvoch brehoch tokov,
- zamedziť/brzdiť šírenie inváznych druhov rastlín mimo lokalít výskytu,
- eliminovať invázne druhy resp. znižovať ich pokryvnosť a vitalitu podľa schválených postupov,
- monitorovať kvalitu vody, znižovať množstvo odpadu vo vodách,
- pri mostných objektoch tieto stavby projektovať tak, aby mostné objekty mali nepretržitú brehovú lavicu aj pod mostným objektom,
- čistenie korýt tokov z dôvodu protipovodňových úprav plánovať na obdobie sucha, od 1.8. do 30.11., podľa možnosti len z jednej strany toku. Potrebné zásahy/výruby do

nelesnej drevinovej vegetácie plánovať len minimalizovane a usmerniť do obdobia mimo vegetačného od 1.10. do 28.2. kalendárneho roka,

- podľa možnosti bobrie hrádze tolerovať, v prípade potreby odstránenia bobrích hrádží z dôvodu protipovodňových opatrení tieto manažmentové práce je potrebné vykonať v spolupráci príslušnej Správy ŠOP SR, atď.

Urbánne prostredie/Intravilán

Ohrozujúce aktivity/faktory:

- šírenie inváznych druhov,
- nevhodné výruby mestskej drevinovej zelene (dutinových stromov, krovín a pod.),
- stavebné činnosti bez posúdenia/usmernenia odborne spôsobilej osoby na druhovú ochranu (napr. zateplenie bytových domov vs. výskyt živočíchov na takýchto stavbách/netopiere, dážďovníky, belorítky a pod.),
- kosenie travinných plôch mestskej zelene v hniezdnom období (možné úhyny juvenilných jedincov nachádzajúcich sa na zemi),
- cestná sieť, ako migračná bariéra živočíchov, atď.

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- zamedziť/brzdiť šírenie inváznych druhov rastlín mimo lokalít výskytu,
- eliminovať invázne druhy resp. znižovať ich pokryvnosť a vitalitu podľa schválených postupov,
- minimalizovať výruby nelesnej drevinovej vegetácie v intravilánoch,
- vysádzať druhovo vhodné dreviny,
- na vhodných lokalitách vytvárať lúčne biotopy pre hmyz/opeľovače,
- zachovať existujúce mokrade: jazierko v mestskom parku, vodné toky v intraviláne,
- zachovať skalné biotopy v intraviláne mesta: lokalita Červená skala, hradný vrch,
- pri stavebných činnostiach aplikovať návrhy odborného posudku spôsobilej osoby /stanoviska na druhovú ochranu (napr. zateplenie bytových domov vs. výskyt živočíchov na takýchto stavbách/netopiere, dážďovníky, belorítky a pod.),
- minimalizovať výstavbu nových nadzemných elektrických vedení v intraviláne aj extraviláne, pri ich výstavbe v extraviláne použiť také technické riešenie, ktoré bráni zraňovaniu a usmrčovaniu vtákov,
- znižovať množstvo chemických prípravkov, ich aplikáciou vo vhodnom termíne a pri vhodných poveternostných podmienkach resp. cielene na miestach potrebného zásahu, atď.

2.11 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia

2.11.1 Dopravné vybavenie

Dopravné vzťahy mesta Fiľakovo (1246 Filek, Füleky) v okrese Lučenec sú dané polohou infraštruktúry cestnej a železničnej dopravy regiónu/okresu v tesnej blízkosti štátnej hranice s Maďarskom, podporované jestvujúcimi cyklistickými a pešími trasami, ktoré prechádzajú, alebo sú v dotyku s katastrom susediacich obcí.

Jedným z dôvodov návrhu dopravy v ÚPN-O je aj úplne nové koncepčné poňatie pôvodnej normy Projektovanie miestnych komunikácií, 1976 a Zmeny, v ktorej sa premenúvajú miestne komunikácie MK na miestne cesty **MC**. Nová norma znie: **STN 73 6110 Projektovanie miestnych ciest**, ÚNMS ´2024 [6], v nadväznosti na aktualizovaný a zjednotený terminológiu urbanizmu a dopravného plánovania, v STN 73 6100 Terminológia diaľnic a ciest.

2.11.1.1 ŠIRŠIE DOPRAVNÉ VZŤAHY – NADRADENÁ DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Koncepty rozvoja dopravy mesta Fiľakovo vychádzajú z analýz širších dopravných vzťahov priestoru Lučenec/Fiľakovo/Maďarsko/Rimavská Sobota, zhrnuté do Zadania pre nový ÚPN mesta Fiľakovo, v nadväznosti na ÚPN-VÚC-R Banskobystrického samosprávneho kraja, ako aj na rezortné požiadavky dopravy v Zadaní, Časť 10.1

Napojenie sídelného útvaru na nadradenú dopravnú sieť, zámery dopravy

REGIONÁLNE DOPRAVNÉ VZŤAHY

Geografická poloha mesta Fiľakovo (192 m.n.m.) v JZ časti Banskobystrického kraja a v centre okresu Lučenec, prihraničné regionálne susedstvo s Maďarskom (Šalgótarján), ako aj krajinné útvary Juhoslovenskej vrchoviny a ChKO Cerová vrchovina významne poznačenej riekou Ipeľ s prítokmi, určovali vývoj a rozvoj obce aj z pohľadu kvality dopravných vzťahov a väzieb na širšie územie Gemera a priemyslu Novohradu na oboch stranách hranice.

Regionálna komunikačná sieť okresu Lučenec je predpokladom kvalitných väzieb obce na hospodársku základňu kraja koncentrovanú najmä v mestách: Lučenec 13 km, Rimavská Sobota – 44 km, Poltár 24 km, Detva 36 km a Šalgótarján 20 km. Rast rekreačného významu Poiplia a Gemeru, ako aj vzťahy na hospodársku základňu severného Maďarska vytvárajú vhodné podmienky pre rozvoj a zamestnanosť aj v subregióne Fiľakovo.

Dopravno-kompozičnú os rozvoja mesta (II/571) bude aj v budúcnosti významne ovplyvňovať hlavne **nadregionálna cesta I/71** na západnom okraji v smere I/16 Zvolen-Detva – Lučenec – Fiľakovo – SR/Šiatorská Bukovinka – MR/Šalgótarján (21) vo väzbe na ťah E571=I/16 Zvolen – Rimavská Sobota – Košice.

Zámery preloženia cesty I/71 v úseku Fiľakovo/západ – Buzitka – I/16, vytvorí priamu väzbu na rýchlostný ťah R2 s efektom odľahčenia miest Lučenec a Fiľakovo o tranzitnú dopravu. Rozvoj dopravy predpokladá elektrifikácia a výhľadovo zdvoj-koľajnenie magistralnej **železničnej trate M.160** (115 A) Zvolen – Fiľakovo – Tornaľa – Plešivec – Košice, aj nadregionálna železničná trať 164 Fiľakovo – SR/Šiatorská Bukovinka – hranica MR/Šalgótarján.

Do výhľadu sa predpokladá, že mesto Fiľakovo využije výhodnú dopravnú polohu, ktorú určuje blízkosť významných **dopravných ťahov** južného Slovenska:

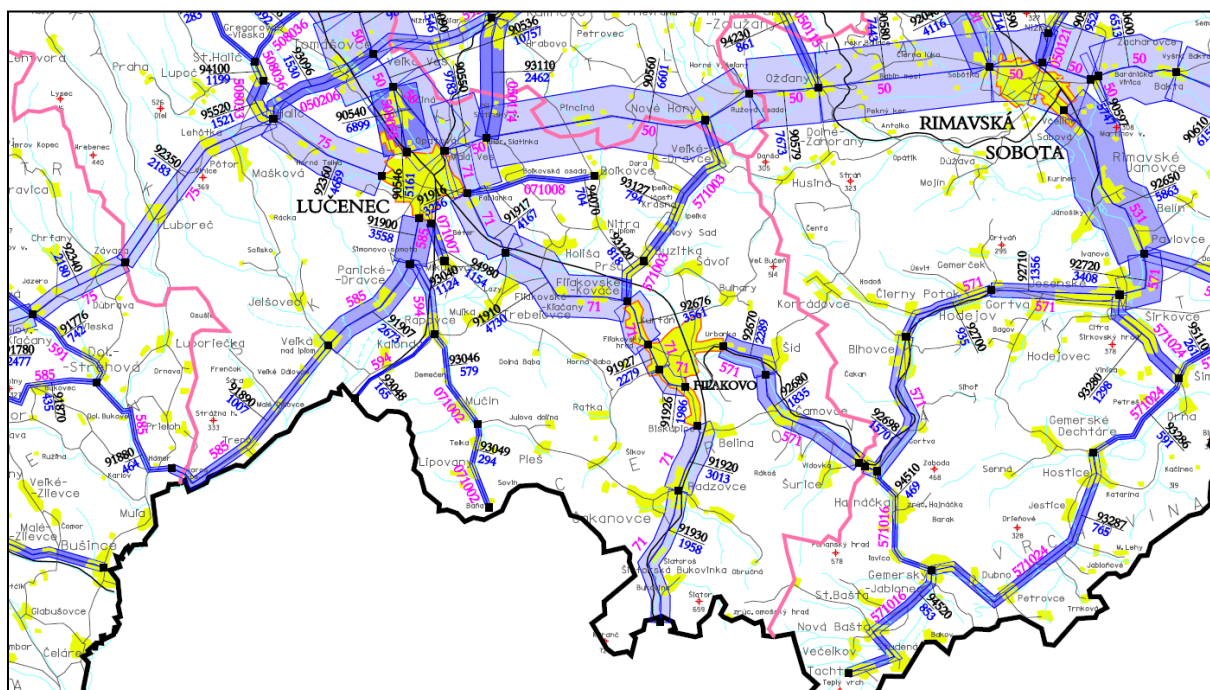
- Cesta E571= I/16=R2: Banská Bystrica/Zvolen – Rimavská Sobota – Tornaľa – Košice prevažne hospodárskeho a rekreačného významu, dostupná z križovatky Lučenec po ceste I/71 na 12 km,
- cesta I/75 „Južný cestný ťah“: Galanta – Šaľa – Nové Zámky – križ. Levice/Šarovce – Veľký Krtíš – Lučenec, na ktorú je mesto pripojené tiež v Lučenci,
- Cesta I/71: Lučenec – Filákov – Šiatorská Bukovinka – Salgótarján/Maďarsko/21 medzinárodného významu, západná tangenta katastra mesta,
- Cesta II/595 Lučenec/Veľká Ves – Poltár – Kokava nad Rimavicou, na 15 km,
- Železničná trať Z.160 (115A) Zvolen – Košice s križovat. zastávkou Filákov,
- železničná stanica v Lučenci s križovatkou tratí 161 Lučenec – Ipolytarnóc/HU s peážou trate 78 v Maďarsku/Szécsény a odbočkou do žst. Malý Krtíš v SR,
- železničná trať 164 Filákov – SR/Šiatorská Bukovinka – MR/Šalgótarján,
- železničná trať 162 Lučenec – Poltár – Kokava nad Rimavicou – Utekáč,
- autobusová stanica Filákov pre osobnú regionálnu a diaľkovú dopravu.

Cestná sieť spolu so železničnými ťahmi vytvárajú kvalitné podmienky rozvoja obce aj pomocou regionálnej autobusovej dopravy, ktorú zabezpečuje dopravca SAD Lučenec, prevádzkareň Filákov.

2.11.1.2 DOPRAVNÉ PODMIENKY ROZVOJA ÚZEMIA MESTA FILÁKOVO

Kvalita dopravnej infraštruktúry sídla je daná charakteristikami dopravnými, územnými a environmentálnymi.

Dopravné charakteristiky v priestore mesta Filákov odvíjame najmä od intenzity a skladby dopravného prúdu na cestných ťahoch SR (SSC 2005/mapa).

Objemy cestnej dopravy v regióne (Tab. D1), zodpovedajú hospodárskej aj turistickej situácii na hranici s Maďarskom, mimo hlavných ťahov smerom sever-juh. Výrazne prevláda vzťah Z-V na hlavnom ťahu R2, v koridore cesty I/16 v trase ČR – Trenčín – Prievidza – Zvolen – Lučenec – Košice. Vzťahy na okresné mesto Lučenec dominujú vo všetkých smeroch, ale hodnoty do 6 tis. voz/deň nepredstavujú významnú záťaž pre územie subregiónu ani do výhľadu.

Vývoj na cestnej sieti regiónu Lučenec-Fiľakovo, vzhľadom na sčítania dopravy [1] (SSC 2005, 2010, 2015) odhadujeme výhľad r. 2040 nasledovne:

Tab. D1

ÚPN Fiľakovo Koncept					výhľad na cestnej sieti mesta podľa Celoštátnych sčítaní cestnej dopravy, SSC, GR Bratisla				
cesty v meste	T -ťažké	O osobné	M moto	S spolu	profil / cesta	T -ťažké	O osobné	M moto	S spolu
92673 - II/571 Lučenecká					92671 - Námestie padlých hrdinov				
Rok 2005	388	3494	21	3903	Rok 2005	581	3888	23	4492
Rok 2010	458	3071	14	3543	Rok 2010	705	4450	37	5192
Rok 2015	388	3494	21	3903	Rok 2015	581	3888	23	4492
rok 2040 - var A- prietah	500	4499	27	5025	rok 2040: var A prietah	748	5006	30	5783
rok 2040: var B - obchvat	400	4455	31	4886	rok 2040: var B: obchvat	580	4957	41	5578

V návrhu odhadu rastu intenzít cestnej dopravy pre rok 2040 (platnosť ÚPN), boli použité koeficienty pre vývoj za 25 rokov:

Variant A – prietah cesty II/571 mestom .... nákladná: 1,15% ročne, osobná: +1,15%

Variant B – obchvat cesty severne ..... nákladná: A – 50%, osobná: +1,5% rast;

Tranzit cesty I/71 na západnom okraji mesta Fiľakovo **v meranom období** vykazoval cca polovičné hodnoty v porovnaní s prietahom cesty 2.triedy II/571 mestom. To dokumentuje výraznú Z+C dopravu v interakcii s lokálnym centrom, ktoré bolo v období do r. 1990 významným ťažiskom priemyslu (tehelne, Kovosmalt a zariadenia gastronómie).

Maximálne intenzity a predpoklad ich nárastu v nedokumentovanom období 2020-2023 (sčítania sa celoplošne nerealizovali), sú v profiloch mestských ulíc Námestie padlých hrdinov 5192 sk.voz, paradoxne najzaťaženejšia je Biskupická 5574 sk.voz/24h v roku 2010. Návrh konceptov je založený na predpokladanom impulze zmeny myslenia, na podpore alternatívnych druhov, najmä železničnej dopravy.

Územné charakteristiky

Na rozvoj dopravy vplývajú najmä funkčné požiadavky regiónu/okresu Lučenec a mesta Fiľakovo. Severným a západným okrajom bude aj v budúcnosti tranzitovať nákladná /NAD), individuálna automobilová doprava (IAD) hospodárskeho a rekreačného významu. Táto doprava bude vzhľadom na polohu komunikácií I/16 a I/71 v odstupe od mesta, aj v priamom dotyku (koncept A) prínosom pre ďalší rozvoj. Priestorové podmienky katastra obce v dotyku s rekreačnými aktivitami CHKO Cerová vrchovina a Maďarsko sú podnetom pre viacero pripojení jestvujúcej miestnej komunikačnej siete na regionálne cesty so zámerom rozdelenia očakávaných dopravných prúdov do rôznych druhov (cestná, cyklistická, autobusová doprava, železnice), ako **predpoklad trvalej udržateľnosti**. Pre zastavenie rastu nákladnej dopravy (NAD v oboch konceptoch A, B) sa návrhom vytvoria podmienky obsluhy areálov len zvonka z ciest I/71 – Lučenec a II/751 Rimavská Sobota (priemyselné areály východne za železničnou traťou).

Regionálne územné vzťahy vytvárajú tlak aj na zvýšenie kvality jestvujúcich prepojení susediacich obcí Šiatorská Bukovinka/MR, Biskupice/Radzovce, Čamovce, Ratka, Šávoľ, Prša/Buzitka, Bulhary. Paradoxne najzaťaženejšia je Biskupická ulica s 5574 sk.voz/24h v roku 2010, čo je v kolízii s jej funkciou bulvára mestských funkcií situovaných v centrálnom sídlisku, kde sú sústredené zariadenia OV služieb mesta.

Priestorové podmienky uličnej siete obce sú obmedzené, preto sa v konceptoch navrhujú nižšie kategórie MC, ktoré vyhovujú pobytovej funkcii a pribrzďujú predpokladaný rast mobility obyvateľov (3 a viac ciest denne/obyvateľa).

Environmentálne charakteristiky mesta Filákov budú významne ovplyvňované koridormi regionálnych ciest a železníc s väzbami na severné priemyselné Maďarsko, ako aj prírodnými priestormi CHKO Cerová vrchovina s rekreačným zázemím medzinárodného a vnútroštátneho významu.

Koncipovanie návrhu dopravy sa sústreďuje na zvýšenie bezpečnosti cestnej dopravy a pobytu ľudí vo verejnom priestore ulíc doplnením cyklistických cestičiek a chodníkov pri hlavných cestách, zmenami kategórií MC na **obytné ulice** a pripojením obce na regionálne a nadregionálne cyklistické ťahy spojené s krajinou štruktúrou.

Koncepty rozvoja obce tiež predpokladajú, že relatívne nízke intenzity cestnej dopravy mestského a lokálneho významu sa dajú regulovať a môžu výrazne prispieť k zvýšeniu udržateľného prostredia pre bývanie a pokojný život obyvateľov, bez nadmerného obťažovania cestnou dopravou.

2.11.1.3 VÍZIA a SCENÁRE ROZVOJA DOPRAVY pre koncepty ÚPN mesta FILÁKOVO

Poloha mesta Filákov v JZ časti Banskobystrického kraja a v centre okresu Lučenec, prihraničné regionálne susedstvo s Maďarskom (Šalgótarján), krajinné útvary Juhoslovenskej vrchoviny a CHKO Cerová vrchovina významne poznačenej riekou Ipeľ s prítokmi a väzby na širšie územie Gemera a priemyslu Novohradu na oboch stranách hranice, potvrdená historickým vývojom a ďalším smerovaním rozvoja podľa Zásad ÚPN-VÚC-BSK (Zadanie), sú

východiskami vízie:

Využiť urbánne a geografické podmienky pre **zachovanie kvalitného bývania v meste s priamym kontaktom na krajinné prostredie** územia s vlastným priemyslom a primeranou OV aj zamestnanosťou, ale zároveň s dostupnou a všestrannou koncentráciou mestských funkcií OV škôl, obchodu, služieb a kultúry v okresnom meste Lučenec.

Dostupnosť 13 km do mesta Lučenec individuálnou dopravou IAD aj hromadnou autobusovou dopravou HD-bus za cieľmi dennej/týždennej potreby obyvateľov obce priamo: práca, školy, nákupy, služby, nepriamo pomocou nadradenej AD, ŽD, BUS. Cesty do vzdialenejších miest Rimavská Sobota, Zvolen, Banská Bystrica, Maďarsko za VOV škôl, úradov, kultúrou aj prácou sa sústreďia aj v návrhovom období na využívanie kvalitnej cestnej siete SR, na väčšie vzdialenosti aj železničnými spojmi.

Scenáre rozvoja mesta, podporovaného vhodnou dopravnou infraštruktúrou interpretujeme ako **trajektórie dosiahnutia cieľov vízie v čase a priestore**.

Vlastné územie poskytne obyvateľom a návštevníkom Filákova pokrytie denných potrieb (práca), zásobovanie z vlastných zdrojov v dostupnosti pešej a IAD na krátke vzdialenosti: potraviny, základná škola, potreby dennej spotreby, gastronómia, služby kultúry, zdravia a športu

v objektoch súčasného a navrhovaného bývania. Voľnočasové aktivity vlastných obyvateľov sa navrhnu vo väzbe na jestvujúce a nové pešie a cyklistické chodníky. Podpora návštevnosti v katastri obce sa navrhuje regulovať novými parkoviskami IAD, ale aj zachytením mobility mimo kritických lokalít možných stretov a kolízií. Požiadavky návštevnosti zvonka (chatári, turisti, návštevníci, bikeri) budú podporené väzbami na kvalitné pešie a cyklistické cestičky, ale aj službami a informatikou v jestvujúcich aj nových plochách obce.

Uvedené východiská rezultujú dôvody, prečo sa **scenáre pre koncepty rozvoja dopravy** v rámci možností aj nárokov nových rozvojových zámerov orientuje na **kvalitu jestvujúcej dopravnej infraštruktúry** a možnosti **neinvazívnych zásahov** do územia mesta Filákov, vyjadrené cieľmi, v heslách takto:

Variant rozvoja A:

prieťah cesty II/571 rast dopravy v meste, železničná doprava stagnuje, bez obchvatu funkcie MC ako dnes, **mesto krátkych ciest** k cieľom OV **pešo a bicyklom**, lokálne centrá vybavenosti,

Variant rozvoja B:

severná preložka cesty II/571 odľahčí centrum, rast IAD menší, rast podielu železnice, MC možno funkčne redukovať - **regulovanie IAD**, zvoz cestujúcich z odľahlejších zón k staniciam Taxi/VAN-busy a Cyklotrasy.

2.11.1.4 ÚZEMNÝ PRIEMET KONCEPTOV DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Cestná a železničná sieť mesta Filákov vo funkčnej hierarchii viacnásobného rastra medzi lineárnymi útvarmi železnice 160-164, cesty I/71 a Biskupickej v smere S-J, priečne v smere Z-V cesty II/571 a potoka Belina, je výrazom funkčno-prevádzkových vzťahov osídlenia obcí v údolí Cerovej vrchoviny, ako aj pod vplyvom sídelnej štruktúry vyššieho rádu: Lučenec, Rimavská Sobota, Salgótarján v pohraničí s Maďarskom.

Na úrovni spracovania konceptov rozvoja dopravy sa dá konštatovať, že pre rezidenčné sídlo Filákov s križovatkovou železničnou stanicou (Zvolen, Jesenské, Salgótarján) s relatívne malým počtom obyvateľov, sú údaje Celoštátneho sčítania dopravy (SSC-GR) v pravidelných 5-ročných intervaloch, aj bez známych výsledkov zo sčítania v r. 2020, postačujúce aj do výhľadu platnosti ÚPN-O, r. 2040.

Doprava železničná

Zadanie: Invariantné koncepty A a B.

Význam zariadení železničnej infraštruktúry a jej vplyv na rozvoj mesta:

Železničný uzol Filákov má celoštátny význam. Leží na železničnej trati II. kategórie

Nové Zámky - Palárikovo – Šurany – Levice – Kozárovce – trať 115A Zvolen – Lučenec - Filákov – Lenartovce – Rožňava – Košice (Južný ťah).

Rezort dopravy uvažuje dobudovať južný ťah postupnou elektrifikáciou:

Železničnú trať 115 A Plešivec – Zvolen osobná stanica na trakčnú sústavu ~25kV, 50 Hz a optimalizáciu na rýchlosť 120 km/hod, zdvojkolažňovaním úsekov vrátane železničnej zastávky Filákov zastávka (v obmedzujúcich úsekoch 80 km/h.), výhľadovo s parametrami trate pre medzinárodnú kombinovanú dopravu (podľa dohody AGTC);

Železničná trať 164 Fiľakovo – Šiatorská Bukovinka – Maďarská republika má medzinárodný charakter a je navrhovaná na elektrifikáciu;

Železničná trať 111 B Výhybňa Urbánka Stavadlo 3: elektrifikácia na trakčnú sústavu ~25kV, 50 Hz a optimalizáciu z rýchlosti 70 km/h na rýchlosť 120 km/hod, zdvojkolažnenie trate;

Pre zámer rozvoja kombinovanej dopravy na železničnej trati TINA 160-115A sa navrhujú plochy pre prekladanie nákladov ŽEL/NAD a parkoviská IAD P&R pendlerov, parkoviská CYK B&R pre cyklistov vlakom.

Doprava letecká

Severne od mesta Fiľakovo na k.ú. obce Boľkovce je umiestnené letisko, ktorého správcom v súčasnosti je Letecké športové centrum Lučenec. Užívateľom letiska je Aeroklub Lučenec, Letecké športové centrum AERO Slovakia. Letisko je v zmysle KURS 2001 potenciálnym letiskom hlavnej siete letísk SR. ÚPN VÚC Banskobystrického kraja navrhuje vybudovať letisko Boľkovce na úroveň verejného letiska hlavnej siete letísk SR.

Zadanie: Letisko Lučenec/Boľkovce je potenciálnym prvkom v hlavnej sieti letísk SR.

Výškové obmedzenia letiska podľa rozhodnutia Štátnej leteckej inšpekcie zn. 1-452/94/OLPZ zo dňa 14.06.1994 sú zakreslené vo výkresoch Konceptu Dopravy.

Výškové obmedzenie určené OP leteckého pozemného zariadenia – Rádiolokačného bodu Veľký Bučeň sa v katastrálnom území mesta Fiľakovo pohybuje v rozmedzí nadmorských výšok cca 549,7 – 589,5 m n.m.Bpv.;

Vnútromestská doprava cestná

Cestná komunikačná sieť v súčasnej funkčnej hierarchii je aj do výhľadu výrazom funkčno-prevádzkových vzťahov územia mesta Fiľakovo, ležiacou medzi obcami vyššieho rádu: okresné mestá Lučenec a Rimavská Sobota, Veľký Krtíš.

Poznámka 1: v priebehu spracovania prieskumov a rozborov ÚPN-O Fiľakovo bolo v r.2023 ukončené pripomienkovanie úplnej prestavby 50 rokov používanej normy Projektovanie miestnych komunikácií, 1986, 2004 a Zmeny Z1, Z2 a v r. 2024 je nahradená novou **STN 73 6110 Projektovanie miestnych ciest**¹ [6], aj **TP 6110**, kde sa mení názov MK na **MC – miestne cesty**, ako aj označenie funkcií A, B, C a D sú nahradené novými funkčnými úrovňami - f.ú. takto:

A – nahradené pojmom a označené ako D – diaľnice, spolu s rýchlostnými cestami,

B – nahrádza MZ – miestna zberná cesta: MZ1, MZ2, MZ3 (miesto B1, B2, B3),

C – nahrádza MO – miestna obslužná cesta: MO1, MO2, MO3 (miesto C1, C2, C3),

D – nahrádza MN – miestna nemotoristická cesta: MN1, MN2, MN3 (D1, D2, D3),

UC – zostávajú v platnosti ako účelové cesty verejné, neverejné, poľné, lesné.

V texte tejto správy sú pôvodné f.ú. v zátvorkách pred novými označeniami, vo výkrese návrhu dopravy sú odkazy na nové značenie miestnych ciest a ulíc **v legende javov**.

Poznámka 2: V koncepte dopravy sa projektant orientuje okrem povinnej funkčnej úrovne a kategórie miestnych komunikácií/ciest aj na kvalitu a možnosti verejných priestorov nových

---

¹ ÚNMS SR, 2023, Úrad pre normalizáciu a skúšobníctvo SR, SSC, MD SR,

ulíc, **návrhom** ich **celého uličného priestoru** (HDP + PP), daného celou šírkou ulice v rámci možností predpísanej mierky zobrazenia ÚPN sídla. Tento **tretí navrhovaný údaj**, už v súlade s prepracovanou STN 73 6110 „Projektovanie miestnych ciest k r.2024“ [6], porovnaj nižšie, je uvádzaný za kategóriou takto:

(B3) – MZ 8/40/12, kde je B3-MZ3 = funkčná úroveň – zberno-obslužná MK/MC,

8/40 = kategória s označením HDP 8,0 m a návrhovou rýchlosťou 40 km/h a

PP = 2x2m po stranách, potom spolu bude šírka ulice = 12 metrov.

Koncept A Základného komunikačného systému ZAKOS mesta Fiľakovo

Vychádza zo zámeru rezortu dopravy, vybudovať severo-západnú preložku cesty I/71 a ponecháva trasu cesty II/571 v pôvodnom koridore ako prietah mestom Fiľakovo.

Ciele vízie „**zachovanie kvalitného bývania v meste s priamym kontaktom na krajinné prostredie – mesto krátkych peších ciest**“ sa budú presadzovať scenárom krokov homogenizácie HDP (hlavný dopravný priestor cesty), ale aj vytváraním bezpečných podmienok pre peších užívateľov verejných priestorov ulíc mesta.

V rámci potvrdenia stavu bez preložky cesty II/571 sa v koncepte A navrhujú MC:

Cesta I/71 – západný odklon, f.t. MZ1 okruh v dotyku so zástavbou, nové križovatky;

Cesta II/571 – prietah, f.t. MZ2 hlavná zberná ulica, homogenizácia celého prietahu;

Cesta III/2674 – prietah mestom, f.t. MZ3 bulvár dopravno-spoločenských funkcií;

Pôvodná MK C2 – f.t. MO2 prepojovacia cesta, dopravno-obslužná s parkovaním;

Pôvodná MK C1 – f.t. MO1 obchodná a obytná ulica s regulovaným parkovaním;

Ostatné ulice sú predmetom DOKOS, nižších funkčných tr.: MO3, MN s upokojením.

Prietah cesty II/571 – návrh hlavnej dopravnej a Z-V kompozičnej osi mesta s ťažiskovou zbernou dopravnou funkciou (B2) = MZ2 prietah cesty 2.triedy:

- Koridor Z-V prietahu cesty II/571 – úsek Lučenecká v kat. šírke MZ 8,5/50, v nezastavanej časti širšieho PP návrh **MZ 8,5/50/16m** uličná rezerva pre chodníky;
- Úsek od centrálného parkoviska (Radničná), ulice Hlavná – SNP – AS Fiľakovo v kat. **MZ12/40/18m**, pozdĺžne parkovanie vozidiel krátkodobého striedania, kolmé parkovanie OA (Námestie padlých hrdinov) mimo DP, segregované parkoviská a bezpečné priechody pre chodcov;
- Úsek Mlynská ulica od úrovňového priecestia žel. trate (žst. Zastávka Fiľakovo) HDP profil cesty **C9,5** s priekopou a jednostranným chodníkom, potvrdenie kat. **MZ9/50/14m**, pre **CYK** na opačnej strane cesty;
- Návrh prestavby železničného priecestia – nadjazd cesty nad železnicou;

Druhou, **S-J zberno-obslužnou kompozičnou osou** mesta sa navrhuje na priemyselnom severe **Šavolská** cesta, pokračujúca v meste ako **Biskupická cesta**, prečíslovaná na III/2670, peáž SNP – III/2674.

Usporiadanie hlavného dopravného priestoru Šavolská, HDP dvoj-pruhy, s jednostranným chodníkom, sa navrhuje homogenizovať v kat. **MZ3** – mestská trieda v priemyselnej zóne:

- Sever od obce Buzitka – cesta III/2670 ako **C7,5/60**, v obci ako **MC** Šavolská cesta s priekopou a jedným chodníkom extravilánové usporiadanie, v zastavanom území Filákov návrh **MZ 8,5/50/14m**, jeden chodník a CYK;

- od železničného priecestia (Továrenská cesta) peáž po ceste II/571 – po SNP,
- od Námestia Padlých hrdinov – **Biskupická ako pôvodný prietah** III/2674 po Koháryho námestie **navrh homogenizácie f.ú. MZ3, kat. MZ8,5/40/14m**, chodníky, prístupy k centrálnym parkoviskám OV (Billa, Odťahová služba);
- **Biskupická – sídlisko** po OD Lidl x MC Železničná: bulvár dopravno-spoločenských funkcií **MZ3**, kat. **MZ12/40/26m** so striedavými kolmými parkoviskami a zelenými pásmi hĺbky do 6,0 m, zastávky BUS, priechody pre chodcov, stav: zelené pásy stromov, mobiliár služieb „na ulici, zálivy MHD-bus;
- **Biskupická/Železničná – Obrancov mieru**: homogenizácia mestského bulvára **MZ3**, kat. **MZ12/40/22m** bez parkovania v DP, obojstranné chodníky šírky 1,5-2,0 m, oddelené zelenými pásmi š=3-4 m, zálivy MHD-bus;
- **Biskupická juh-TESCO**: vidiecky koridor prietahu III/2674, f.t. **MZ3** zberno-obslužná trieda kat. **MZ8,5/40/18m** s obojstrannými chodníkmi š=1,5 m, striedavé kolmé parkoviská pred objektami OV, súčasť zelených deliacich pásov, pred areálom športu FTC pozdĺžne parkovanie, záliv MHD-bus;
- **Výpadovka Biskupická**: zástavba RD južne pod križovatkou Športová/Tesco je dôvodom pokračovania prietahu III/2674 s cestným profilom **C7,5/60**, návrh homogenizácie HDP f.t. **MZ3** kat. **MZ8/50/22m**, chodníky odsadené k radovej zástavbe 6 – 12 m, jednostranný pás CYK 3,5m, oddelený zeleným prúžkom.

Prietah cesty III/2673 (III/571011) Družstevná ulica od križovatky Hlavná/Kpt. Nálepku v zástavbe RD a je dôležitou spojnicou areálov Poľnodružstva na západnom okraji mesta, návrh homogenizovať na f.t. **MZ3** diferencovaných kategórií:

- **Obytná ulica** – funkcia **MZ3** v intraviláne kat. **MZ8/40/16m**, charakter cesty C6,5/60 s jednostranným chodníkom š=1,5 m, pri plotoch záhrad jeden zelený pás premennej šírky 1,0 – 4,5m. CYK v zdieľanom páse s AD, vstupy vozidiel priamo na pozemky RD, zastávky na zálivoch BUS mimo HDP;
- **Križovatka Družstevná/cesta I/71** priesečná, nástup do západnej časti mesta. **Návrh prestavby** s dôrazom na bezpečnosť všetkých

účastníkov dopravy (rozhľadové pomery, SSZ, priechody aj CYK), záliv MHD-BUS;

- Úsek cesty od križovatky k PD ponechať extravilánový **C7,5/60**, dobudovať chodníky a CYK, obojstranné priekopy na odvedenie prívalovej dažďovej vody.

ZAKOS mesta Filákov dopĺňajú **hlavné obslužné ulice MO1 spoločenského** významu/obytné a obchodné ulice, a **MO2** s významom **doplnkovej dopravnej** prepojovacej ulice s ponukou verejného dopravného priestoru obce:

Železničná ulica od železničnej stanice v pokračovaní Mládežníckej: návrh na f.t. **MO2 prepojovacia cesta**, dopravno-obslužná s parkovaním ako centrálna rozvodnica mestských vzťahov k nosnému systému dopravy s funkciami **bulvára** spoločenských, pobytových (sídlišká), aj dopravných potrieb alternatívnymi druhmi v úsekoch:

- **Železničná úsek Žst. Filákov – Obrancov mieru – Biskupická/Nám. Slobody:** kat. **MO12/40/22m** dvojpruh 2x3,25m s pozdĺžnym parkovaním 2x2,0m, miestami parkovanie kolmé, chodníky 2x1,5m oddelené obojstranným zeleným pásom šírky 2,5-3,0 m, vystriedané parkoviskami pred objektami OV, CYK v zdieľanom páse s IAD;
- Úsek **Nám. Slobody/Mládežnícka – 1. mája:** kat. **MO12/40/18m** 2-pruh 2x3,25m, s pozdĺžnym parkovaním 2x2,0m, pri sídlisku chodník 1,5m, pri OV zjazdový chodník 3,0m pre CYK, kolmé parkovanie pre MKS oddelené od HDP zeleným pásom 2,5m aleje stromov obojstranné;

– Úsek **Mládežnícka v IBV – Čsl. Armády, vyústenie MC Družstevná:** návrh homogenizácie v kat. **MO8/40/16m** 2-pruh krajnicového typu (obrubníky splývajú do zelených pásov 2x2,5 m - odvodnenie vsakováním), chodníky 2x1,5m, CYK v zdieľanom dopravnom páse s IAD, zálivy pre MHD-bus;

Ulica 1. mája: prevláda spoločenská funkcia (obchodná ulica) v integrácii mestskej - obytnej zástavby sídliska s OV a požiadavkami dopravného pripojenia (C2=MO2) a pásu RD (obytná ulica) v rozvojovom priestore mesta na jeho západnom okraji, navrhuje sa zaradiť do **f.t. MO1** v úsekoch:

- úsek **Družstevná-Vajanského:** dvoj-pruh kat. **MO8/40/14m**, j.p. 2x3,0 m, východný zelený pás pri plotoch pozemkov RD š=3m bez chodníka, na západnej strane zelený pás 2,5m prerušovaný vstupmi na pozemky a pozdĺžne P, jednostranný chodník 1,5m pri oplotených predzáhradkách RD, nízke obrubníky umožňujú čiastočné vsakovanie prívalovej dažďovej vody do zelených pásov;
- úsek **Vajanského-sídlisko Mládežnícka po Mocsáryho:** f.t MO1 kat. **MO8/40/15m** 2-pruh 2x3m, obojstranný chodník š=1,5m oddelený

od HDP zelenými pásmi 2m, odtok dažďovej vody do kanalizácie, parkovanie na j.p., pri OV samostatné plochy P (HaZZ);

- úsek **Mocsáryho** – vyústenie na **Biskupickú** ulicu: návrh kat.**MOK7/40/13m** 2-pruh 2x2,75m, obojstranný chodník š=1,5m oddelený od HDP zelenými pásmi 1,5m, odtok dažďovej vody vsakovaním do zelených pásov, pred vyústením P20;

Centrum/sídlisko – Námestie padlých hrdinov/ Sládkovičova: integruje centrálny priestor mesta Filákov s dominantou kaštieľa Berchtoldovcov a mestským parkom so športoviskami a OC, pôsobí vo funkcii nástupného bodu do sídliska viacerými obslužnými ulicami a je tiež priestorom zachytenia IAD na parkoviskách, poprepájaných krátkymi spojnicami, množstvom križovatiek a vstupov pre vozidlá a chodcov s dostatkom chodníkov a cestičiek, mobiliárom, zeleňou a vodnými prvkami. To sú dôvody pre regulovanie dynamickej dopravy metódou Tempo30 (prípadne T20km/h), zaradením do f.t. hlavná obslužná **MC f.t. MO1**:

- úsek **Sládkovičova-Železničná**: návrh kat. **MO7/30/14m** 2-pruh 2x2,75m s nízkymi obrubníkmi do 5 cm, v úseku sídliska kolmé a pozdĺžne P môže účinne regulovať prejazdnú rýchlosť IAD, chodníkmi 2x1,5m. medzi DP a stavebnou čiarou bytových domov je ďalší pás vzrastlej zelene šírky 3-4 m so stromami, odvodnenie dažďových vôd je do vpustov kanalizácie. V celom úseku nemusí byť priechod pre chodcov, CYK - cyklisti zdieľajú dopravný pás;
- úsek **Malocintorínska**: pokračovanie Sládkovičovej v subtílnom koridore pôvodnej miestnej ulice s 1-2 podlažnou zástavbou „na ulici“, kat. **MO7/30/9m** j.p. 2x2,75, chodci v HDP, miesto krajníc trávnaté pásy 1,0 a 0,75 m so zapustenými obrubníkmi, odvodnenie do kanalizácie, návrh vylúčiť parkovanie v HDP;
- ulica **Obrancov mieru**: sekundárna spojnica Biskupická-železničná. stanica f.t. **MO1** kat.**MO7/30/12m**, obytná ulica, 2-pruh s j.p. 2x2,75m a 2x0,25 vodiace pružky, 2 chodníky 2x1,5m oddelené zelenými pásmi cca 1,0m, návrh vylúčiť pozdĺžne parkovanie na ulici, odvodnenie do verejnej kanalizácie;

Hlavné obslužné MC v Starom meste f.t. MO1:

ulica Baštová: vo väzbe na SNO-prieťah cesty II/571 v centre tvorí historický okruh pod Filákovským hradom, navrhuje sa ponechať historizujúci vzhľad s pôvodnými prvkami zdieľaného pásu pre vozy, peších a kone, neskôr bicykle.

- **Baštová** v stiesnených podmienkach pôvodnej, schátratej uličnej zástavby kat. **MO6,5/20/8m** dvoj-pruh s 2x2,75 m, bez vodiacich pružkov, s 2 chodníkmi 2x1,5m, vstupy do dvorov aj s OV-služby, odvodnenie do verejnej kanalizácie, P v HDP. Pri rotunde/bašte na križovatke s MK Švermova je vybudovaný nástupný priestor k hradu vybavený P informatikou a záchytným parkoviskom P50 + 3BUS,

prepojenie na C3- prístupovú MK Podhradskú, MOU s preferenciou chodcov;

- úsek **Mestský úrad** - Továrenská v kat. **MO8/30/10m**, 2 j.p.3,0, chodník 1,5m;

Miestne komunikácie funkcie MO2 dopĺňajú ZAKOS MZ a MO1, ktorým priradujeme **prípojnú, prepojovaciu a spojovaciu funkciu**. Pre koncepty rozvoja dopravy z prieskumov a rozborov do tejto f.t. navrhujeme zaradiť MC:

Centrum mesta MO2 Záhradnícka ulica:

- úsek **pri Mestskom parku** kat. **MO6,5/30** jednosmerná 2,75m + parkovací pruh 2,25m, pri BD chodník 1,5m oddelený zeleným trávnatým prúžkom 1,0m, odvodnenie do kanalizácie;
- **úsek Záhradnícka-ZUŠ-sídlisko:** pri pokračujúcom parku kat. **MO6,5/30** jednosmerná 2,75m + parkovací pruh 2,25m, pri BD chodník 1,5m oddelený pásom zelene š=5m – dodatočne využívaný na parkovisko s kolmým radením, aj pri budove ZUŠ, vyústenie k ulici J. Bottu pri teplárenskom komíne a garážovej kolónii bez chodníka, zdieľaný pás po MC Železničiaru (HG), odvodnenie do uličnej kanalizácie;

Sídlisko sever – Farská lúka:

Moyzesova ulica: priečna prepojovacia MC na rozhraní Z-RD V-sídlisko Farská lúka - nezastavaný úsek: v kat. **MO8/40/11m** j.p. 2x3,0m, 1 chodník 1,5m, zelený pás 1m;

- zastavaný úseku: kat **MO8/40/12m**, chodník a zelený pás 1,5m, od križovatky s Kalinčiakovou obojstranná zástavba RD: 1 chodník 1,5m, zelený pás 2,5m po ploty pozemkov RD, parkovanie v HDP vylúčiť;

Ulica Farská lúka – pol-okruh za hradom Filákov:

- úsek križovatka Lučenecká/Moyzesova kat. **MO8/40/12m** 2-pruh j.p. 2x3,0m s jednostranným chodníkom 1,25+deliacim zeleným prúžkom;
- úsek MC Farská lúka pod sídliskom BD ako **hlavná prípojná ulica** s jednostranným chodníkom š=1,5m pri vozovke, od BD v odstupe 3-4m zelený pás, na strane voľnej lúky kolmé súvislé parkoviská, nedostatočnú kapacitu sa navrhuje nahradiť parkovacím domom zapusteným do terénu zelenej lúky. Odvodnenie po spáde k mestu, priečne do verejnej kanalizácie, vyústenie do MK Daxnerovej s pôvodnou voľnou zástavbou RD;

Daxnerova ulica: pokračovanie pol-okruhu späť do mesta (AS) súbežne, v odstupe so žel. traťou 160 pozdĺž pôvodnej zástavby RD, potvrdiť kat. **MO8/50/12m**, j.p. 2x3,0m, jednostranný chodník šírky 1,5m pri RD, na opačnej strane pozdĺžne parkovanie pred RD na zelenom vyvýšenom páse 2,0m pri plotoch. Pred prevádzkami obchodov (stavebniny), odvodnenie do kanalizácie;

- Úsek Predĺženie severne k ČOV má parametre cesty **C6,5/60**;

C2 Jána Kalinčiaka: koncept potvrdzuje MC typu záhradnej ulice (zelená cesta) **ZC**

- úsek od križovatky Lučenecká/Timravy-peáž v kat. **MOK7/30/10m**, 2-pruhová obojsmerná s krajinami j.p. 2x2,75m + 2x0,75m, chodník 1,5m + zelený pás 1,5m;
- Úsek ZC bez chodníkov, kat. **MOK5,5/30/7m**, odvodnenie vsakovaním;
- Úsek od križ. s Moyzesovou otvorená krajina – severné vymedzenie a pripojenie sídliska Farská lúka s návrhom MC kat. **MOK7/30/10m**, chodníky 2x1,5m pri plotoch RD, pri záhradách zelený pás 2-3m, vsakovanie dažďovej vody do terénu, odvedenie po spáde k Moyzesovej ulici, parkovanie vylúčiť;

Zóny Západ IBV:

MC Československej armády: paralelná ulica s MC 1. mája pripája zástavbu RD - obytné uličky a ZOV-školu, na nadradenú sieť: MC Družstevná, Biskupická, cez MC Partizánsku nepriamo na cestu I/71.

- Úsek Družstevná – Mládežnícka koncept potvrdzuje súčasnú kat. **MO7/30/11m** j.p. 2x2,75, odvodňovací prúžok 0,50m – voda steká do kanalizácie, obojstranný chodník 2x1,50m, pásiky zelene 0,75m a 2,0m. Cyklisti zdieľajú jazdný pás, parkovanie vylúčiť.
- Úsek od Mládežníckej ulice smerom Juh_ návrh kat. **MO7/30/12m** 2 chodníky a deliaci pás š=1,5m s alejou stromov, vyústenie k potoku, do súbežnej uličky, obojstranne zastavanej radovými garážami;

Nová štvrť Juh:

Partizánska: pripojenie štvrte RD-Juh na cestu I/71 sa navrhuje riešiť f.t. MO2 kat.

MO8/40/11m, j.p. 2x3,0m, jednostranný chodník š=1,5m oddelený od HDP pásmi zelene š=2x1,5m. Odvodnenie do mestskej kanalizácie;

Kálajova: spojnica (C2) kostrových ciest I/71 a III/2674-Biskupická pre novú štvrť RD, od Hviezdoslavovej MO2 v kat. **MO8/40/10m**, j.p. 2x3,0m + 2x0,5m odvodňovací prúžok, jednostranný chodník š=1,5 s deliacim prúžkom zelene, parkovanie v HDP, odvodnenie do kanalizácie. Od Gorkého ulice rozšírenie pásu zelene na 2 m;

(C3) prístupové MK tvoria doplnkovú dopravnú obsluhu, funkciu **MO3** sprístupnenia lokalít radovej zástavby rodinných domov, kde sa nepredpokladá parkovanie na verejných plochách, ale vo dvoroch pozemkov. **Nie sú predmetom riešenia v ÚPN.**

Poznámka 1: Doplnková sieť MK prístupových (C3) = **MO3** obsluhuje a sprístupňuje všetky bytové a rodinné domy (pobytová funkcia), má minimálne parametre šírkového usporiadania, s možnosťou návrhu na upokojenie. Trasy miestnych komunikácií v okrajových polohách zástavby mesta prechádzajú do poľných ciest, bez odvodnenia.

Poznámka 2: Na MC všetkých funkcií po rozkopávkach pre osadenie inžinierskych sietí je potrebné zabezpečiť nové povrchové úpravy, vymedziť šírkové usporiadanie a jednotné riešenie verejného osvetlenia, v priestore voľnej šírky ulice, **podľa návrhu v koncepte**.

Koncept B Základného komunikačného systému ZAKOS mesta Fiľakovo

Vychádza zo zámeru rezortu dopravy, vybudovať severo-západnú preložku cesty I/71 aj odklon trasy cesty II/571 do koridoru severne nad mestom Fiľakovo. Takéto investície umožnia priame pripojenie priemyselných areálov na nadradené komunikácie a odľahčenie mestského prostredia od vonkajšej NAD.

Ciele vízie „**zachovanie kvalitného bývania v meste s priamym kontaktom na mestskú krajinu parkov**“, **regulovaním** prejazdovej funkcie **MC**. Pripojenie odľahlejších rozvojových zón sa počíta riešiť zvozom cestujúcich k staniciam lokálnou malokapacitnou HD Taxi/VAN a prioritizáciou CYK- cyklotrás. Navrhuje sa presadzovať **scenár krokov homogenizácie** HDP (hlavný dopravný priestor cesty), ale aj vytváraním **bezpečných** podmienok pre pohyb peších užívateľov a cyklistov vo verejných priestoroch ulíc mesta.

V rámci realizácie veľkých zásahov do ZAKOS mesta sa v koncepte B navrhujú MC:

Cesta I/71 – západný odklon, f.t. MZ1 okruh v dotyku so zástavbou, nové križovatky;

Cesta II/571 – preložka severne nad mestom cestný profil C9,5/80, nadjazd žel. trate;

Cesta II/571 v priemyselnej zóne - hlavná zberná ulica, f.t. MZ2 preložka východ súbeh s železničnou traťou;

Cesta II/571 a pôvodný prietah III/2672 Šávoľská – homogenizácia pre f.t. MZ3;

Cesta II/571 Mlynská – východ Hajnačka – homogenizácia pre f.t. MZ3;

Cesta III/2674 – Biskupická, f.t. MO1 bulvár – obchodná ulica spoločenských funkcií,

Pôvodná MK C2 – f.t. MO2 prepojovacia cesta, dopravno-obslužná s parkovaním,

Pôvodná MK C1 – f.t. MO1 obchodná a obytná ulica s regulovaným parkovaním,

Ostatné ulice C2, C3 – súčasť DOKOS, nižších funkčných tr.: MO3, MN s upokojením, **v koncepte B sa navrhujú ponechať v súčasnej f.t.** – funkčnej triede.

Pôvodný prietah cesty II/571 – zostane vo funkcii Z-V kompozičnej osi mesta s redukovanou **zbernou funkciou**, na úrovni novej **f.t. MZ3 mestský bulvár** dopravno-spoločenských funkcií, integrujúci vyššiu OV, bývanie a hlavné dopravné pripojenie centra mesta Fiľakovo:

- Koridor Z-V prietahu cesty II/571 – úsek Lučenecká v kat. šírke MZ 8,5/50, v nezastavanej časti širšieho PP návrh **MZ 8,5/50/16m** uličná rezerva pre chodníky;
- Úsek od centrálného parkoviska (Radničná), ulice Hlavná – SNP – AS Fiľakovo v kat. **MZ12/40/18m**, pozdĺžne parkovanie krátkodobé, kolmé parkovanie OA (Námestie padlých hrdinov) mimo DP, segregované parkoviská a bezpečné priechody pre chodcov;

- Návrh prestavby železničného priecestia – nadjazd cesty nad železnicou žsr. 160;
- Úsek Mlynská ulica cesta II/571 za nadjazdom (žel. zastávka Fiľakovo) HDP profil cesty **C9,5** s priekopou a jednostranným chodníkom, potvrdenie kat. **MZ9/50/14m**, pre **CYK** na opačnej strane cesty;

Prieťah cesty III/2673 (III/571011) Družstevná ulica sa významom aj f.t. navrhuje invariantne: od križovatky Hlavná/Kpt. Nálepku v zástavbe RD je dôležitou spojnicou areálov Poľnodružstva na západnom okraji mesta, návrh homogenizovať na **f.t. MZ3** diferencovaných kategórií:

- **Obytná ulica** – funkcia **MZ3** v intraviláne kat. **MZ8/40/16m**, charakter cesty C6,5/60 s jednostranným chodníkom š=1,5 m, pri plotoch záhrad jeden zelený pás premennej šírky 1,0 – 4,5m. CYK v zdieľanom páse s AD, vstupy vozidiel priamo na pozemky RD, zastávky na zálivoch BUS mimo HDP;
- **Križovatka** Družstevná/cesta I/71 priesečná, nástup do západnej časti mesta. **Návrh prestavby** s dôrazom na bezpečnosť všetkých účastníkov dopravy (rozhľadové pomery, SSZ, priechody aj CYK), záliv MHD-BUS;
- Úsek cesty od križovatky k PD ponechať extravilánový **C7,5/60**, dobudovať chodníky a CYK, obojstranné priekopy na odvedenie prívalovej dažďovej vody.

ZAKOS mesta Fiľakovo dopĺňajú **hlavné obslužné ulice MO1 spoločenského významu/obytné a obchodné ulice, a MO2** s významom **doplnkovej dopravnej** prepojovacej ulice ako verejného dopravného priestoru obce:

Severojiužnou S-J zberno-obslužnou kompozičnou osou mesta sa potvrdzuje MC na priemyselnom severe **Šavolská** cesta III/2674, pokračujúca peážou po SNP.

Biskupická cesta centrom mesta, redukovaná do **f.t. MO1 bulvár – obchodná ulica** spoločenských funkcií, prečíslovaná na III/2670:

- úsek Námestie Padlých hrdinov – Koháryho námestie: **návrh homogenizácie kat. MO8,5/40/14m**, chodníky, prístupy k centrálnym parkoviskám OV (Billa, Odťahová služba);
- **Biskupická – sídlisko** po OD Lidl na križ. Železničná: obchodná ulica – bulvár dopravno-spoločenských funkcií sídliska, kat. **MO12/40/26m** so striedavými kolmými parkoviskami a zelenými pásmi hĺbky do 6,0 m, zálivy BUS, priechody pre chodcov, stav: zelené pásy stromov, mobiliár služieb „na ulici“;
- **Biskupická/Železničná – Obrancov mieru**: homogenizácia mestského ulice-bulvára v kat. **MO12/40/22m** bez parkovania v DP, obojstranné

chodníky šírky 1,5-2,0 m, oddelené zelenými pásmi š=3-4 m, zálivy MHD-bus;

- **Biskupická juh-TESCO:** vidiecky koridor prietahu III/2674, f.t. **MZ3** zberno-obslužná trieda kat. **MZ8,5/40/18m**, obojstranné chodníky rozšíriť na 2x2,5 m zdieľané CYK, striedavé kolmé parkoviská pred objektami OV v zelených deliacich pásoch, pred areálom športu pozdĺžne parkovanie, zálivy MHD-bus;
- **Výpadovka Biskupická invariantne:** zástavba RD južne od križovatky Športová/Tesco je dôvodom pokračovania prietahu III/2674 s cestným profilom **C7,5/60**, návrh homogenizácie HDP kat. **MZ8/50/22m**, chodníky odsadené k radovej zástavbe 6 – 12 m, jednostranný pás CYK 3,5m, oddelený zeleným prúžkom.

Železničná ulica od železničnej stanice Fiľakovo v pokračovaní ulice Mládežníckej, návrh: **zvýraznenie spoločenských funkcií** po obvode sídliska HBV, f.t. **MO1 obchodná a obytná ulica** s prepojavacou funkciou cesty, dopravno-obslužná s parkovaním ako centrálna rozvodnica mestských vzťahov k nosnému systému dopravy, pokrytie spoločenských, pobytových (sídliská), aj dopravných potrieb alternatívnymi druhmi v úsekoch:

- **Železničná úsek Žst. Fiľakovo – Obrancov mieru – Biskupická/Nám. Slobody:** kat. **MO12/40/22m** dvojpruh 2x3,25m s pozdĺžnym parkovaním 2x2,0m, miestami parkovanie kolmé, chodníky 2x1,5m oddelené obojstranným zeleným pásom šírky 2,5-3,0 m, parkoviská pred objektami OV, CYK v zdieľanom páse s IAD;
- **Úsek Nám. Slobody/Mládežnícka – 1. mája:** kat. **MO12/40/18m** 2-pruh 2x3,25m, s pozdĺžnym parkovaním 2x2,0m, pri sídlisku chodník 1,5m, pri OV zjazdový chodník 3,0m pre CYK, kolmé parkovanie pre MKS oddelené od HDP zeleným pásom 2,5m aleje stromov obojstranné;

– **Úsek Mládežnícka v IBV – Čsl. Armády, vyústenie MC Družstevná:** návrh homogenizácie v kat. **MO8/40/16m** 2-pruh krajnicového typu (obrubníky splývajú do zelených pásov 2x2,5 m, odvodnenie vsakovaním), chodníky 2x1,5m, CYK v zdieľanom dopravnom páse s IAD, zálivy pre MHD-bus;

Sídlisko Sever – Ulica Farská lúka – Daxnerova pol-okruh za hradom Fiľakovo.

Návrh: **zvýraznenie spoločenských funkcií** po obvode sídliska BD, f.t. **MO1 obchodná a obytná ulica** s prepojavacou funkciou MC s úsekmi:

- úsek križovatka Lučenecká/Moyzesova kat. **MO8/40/12m** 2-pruh j.p. 2x3,0m s jednostranným chodníkom 1,25m +deliacim zeleným prúžkom;
- úsek MC Farská lúka pod sídliskom BD ako **hlavná prípojná a obchodná ulica** s OV vybavenosťou, návrh f.t. **MO1**, kat. **MO8/40/12m** s jednostranným chodníkom š=1,5m pri BD v odstupe 3-4m zelený pás. Kolmé parkoviská na voľnej lúke zastavať, nedostatočnú kapacitu sa navrhuje nahradiť **parkovacím domom HG300**

zapusteným do terénu zelenej lúky v lokalite pred garážovou kolóniou s prístupmi: dole z Továrenskej, hore z Farskej. Odvodnenie po spáde k mestu, priečne do verejnej kanalizácie, vyústenie do MK Daxnerovej s pôvodnou voľnou zástavbou RD;

- úsek **Daxnerova** – žel. zastávka – Továrenská: pokračovanie pol-okruhu späť do mesta (AS) súbežne, v odstupe so žel. traťou 160 pozdĺž pôvodnej zástavby RD, potvrdiť kat. **MO8/50/12m**, j.p. 2x3,0m, jednostranný chodník šírky 1,5m pri RD, na opačnej strane pozdĺžne parkovanie pred RD na zelenom vyvýšenom pásu 2,0m pri plotoch.

Návrh doplnkových MC f.t. MO2 pre pripojenie lokalít bývania, lokálnych centier OV (školy, obchody, služby):

- Sídliisko Farská lúka sever – **MC Moyzesova**, kat **MO8/40/12m**, chodník a zelený pás 1,5m, od križovatky s Kalinčiakovou obojstranná zástavba RD: 1 chodník 1,5m, zelený pás 2,5m po ploty pozemkov RD, parkovanie v HDP vylúčiť;
- Sídliisko Centrum – **MC Obrancov mieru**: sekundárna spojovacia k železničnej stanici kat.MO7/30/12m, obytná ulica, 2-pruh s j.p. 2x2,75m, 2 chodníky 2x1,5m oddelené zelenými pásmi cca 1,0m, návrh vylúčiť pozdĺžne parkovanie na ulici,
- JUH – **MC Partizánska** cesta pripojenie štvrte na cestu I/71 sa navrhuje f.t. MO2 kat. MO8/40/11m, j.p. 2x3,0m, jednostranný chodník š=1,5m oddelený od HDP pásmi zelene š= 2x1,5m. Odvodnenie do mestskej kanalizácie;

Nové MC pre odklon nákladnej dopravy NAD, s funkciou pripojenia po obvode mesta na nadradenú cestnú sieť SR: I/71 a II/571:

- MC **Železničná** cesta pozdĺž trate žsr 160 smer **sever – ČOV** pripojenie na cestu II/571, v zastavanom území kat. **MO8,5/50/12m**, v nezastavanom cesta **C7,5/60**, odvodnenie do priekop;
- MC **Železničná** cesta pozdĺž trate žsr 160 **od stanice smer juh** – k zberným surovinám (LC zberný dvor), na okraj katastra mesta, kat. **MO8,5/50/12m**;
- **MC Športová** – prepojovacia cesta pozdĺž štadióna (pôvodná vyústi na Biskupickú radiálu v MOK Partizánska/Tesco, kat. **MO8/30/12m**, odvodnenie vsakovaním;
- **MC Juh katastra Filákov** – prepojovacia obslužná cesta na južnom okraji katastra na odľahčenie vzťahov NAD žel. Stanica – vyústenie na cestu I/71 návrh MO2- cesta C7,5/60 v nezastavanom území;

Ostatné doplnkové obslužné MC vzhľadom na koncept vysunutia prieťahov ciest z mesta na okraj zastavaných území umožňuje ponechať ich vo f.t. na úrovni „potvrdenie stavu“: MO2, MO3, MN, ako boli analyzované v PaR pre nový ÚPN.

2.11.1.5 KONCEPTY ALTERNATÍVNYCH DOPRÁV

Návrhy nového usporiadania komunikačnej kostry cestnej dopravy a výhľadové oživenie železničnej dopravy v regionálnych aj nadregionálnych vzťahoch sú predpokladom cieľov znižovania uhlíkovej stopy z cestnej dopravy v celoštátnom rozmere.

Upokojuvanie cestnej dopravy v priestore mesta znižovaním prejazdnej rýchlosti v ZAKOS prispieva k zvyšovaniu bezpečnosti ľudí v dopravnom priestore miestnych ulíc (ECOCITY – krátke cesty k cieľom). Spolu s alternatívnymi módmi (peší, cyklisti, HD, parkovanie a odstavovanie vozidiel, citylogistika služieb) sú tiež krokmi k efektívnosti a úsporám energií (DSGF – Pomalé jazdenie je rýchlejšie) dopravy celkovo.

Malá plocha kompaktného mesta Filákov je východiskom pre dostupnosť medzi bývaním a každodennými cieľmi ciest za prácou, do škôl a za službami pešo a bicyklom. Preto ani pri očakávanom rozvoji nebudú stúpať nároky na cestovanie HD autobusovou, používanie IAD v dennom režime ciest možno obmedziť zvoznými systémami verejnej dopravy (Martinská strela mikrobús, Hlohovecký návrh privátnych VAN-Taxi).

2.11.1.6 KONCEPTY CITY-LOGISTIKY – CL zariadenia služieb v prevádzke sídla

V rámci ÚGD2 aj v ÚPD a ÚPP/DUŠ3 miest (Piešťany, Stupava, Nemšová, Zlaté Moravce, Hlohovec) zvykneme pod témou City-Logistika riešiť a navrhovať parkovanie a odstavovanie OA, lokalizovať plochy staníc a zastávok verejnej osobnej dopravy (PHD-BUS, ŽEL, MHD) a ich areály prevádzky a údržby, navrhovať zásady distribúcie zásobovania areálov a predajní obchodu, dvory pre parkovanie a údržbu NAD, systémy taxislužby, areály údržby ciest, MK, osvetlenia a kanalizácie, služby IAD.

2.11.1.7 Statická doprava – parkovanie a odstavovanie vozidiel

Vývoj stupňa automobilizácie v celoštátnom meradle bol síce plošne dosiahnutý, ale vzhľadom na malý rozmer plochy a počet obyvateľov obce dosiaľ nie sú evidované disproporcie v dopravnej obsluhu územia a kapacitách statickej dopravy, ponúkanej pre pokrytie potrieb hybnosti obyvateľstva a návštevnosť obce, aj z dôvodov vyššej hustoty zariadení OV v centre mesta. Súčasný stav parkovacích stojísk s kapacitou nad P20 a viac bol dokumentovaný vo výkrese rozborov.

Nové usporiadanie priestorov MC v oboch konceptoch použitím redukovaných, nižších f.t. miestnych ulíc (MZ3, MO1, MO2) s pozdĺžnym parkovaním zvyšuje bezpečnosť chodcov aj cyklistov. Okrem jestvujúcich parkovacích plôch sa navrhuje integrovanie plôch lokalít „garážových kolónií“ do HG pre domácich užívateľov, ako aj PG pre návštevnosť OV v menšom rozsahu:

A – koncept odstavovania a parkovania vozidiel

HG200 – Železničarska/Parková, viacpodlažná pre obyvateľov sídliska, zhodnotenie plochy kolónie radových G185,

PG100 – Železničarska/Záhradnícka 2 podlažia pre návštevníkov služieb OV v centre mesta, aj pre P&R železničná stanica Filákov,

HG200 – Farská Lúka za hradom, 2 podlažia pre obyvateľov aj návštevníkov OV.

---

² ÚGD – Územný generel dopravy, Stavebný zákon, 1976 Z. z., v znení úprav a zmien, MD SR

³ DUŠ – územno-plánovací podklad Dopravno-Urbanistická štúdia

B – koncept odstavovania a parkovania vozidiel

HG/PG300 – Železničarska/Parková, viacpodlažná pre obyvateľov sídliska, zhodnotenie plochy kolónie radových G185, pre návštevníkov OV a žel. stanice P&R,

HG/250 – Farská Lúka, prístavba 3. podlažia pre obyvateľov aj návštevníkov OV,

PG/HG120 – parkovisko TESCO Biskupická, pre návštevníkov OV, štadión a prenajímanie obyvateľmi v BD.

Významné plochy odstavovania a parkovania vozidiel boli analyzované v lokalitách a minimálnych kapacitách nad 20 státí, ktoré sa ponechávajú aj **pre oba koncepty**:

P30+3BUS – parkovisko pod hradom, Baštová ulica, informatika, s OV,

P45 – Centrálné parkovisko Radničná ulica + voľná plocha,

P80 – parkovisko Billa Námestie padlých hrdinov a P20 Gymnázium,

P20 – parkovisko AS- autobusová stanica s OV, II/571 Továrenská cesta,

P125 – parkovisko pre sídlisko Farská lúka, P45 – Námestie slobody, sídlisko centrum,

P50 – Lídl Biskupická pre OV, P30 – Biskupická, Polícia, P20 – Mocsáryho ulica pre OV,

P55 – Biskupická, NC S1 Center, P135 – Biskupická, TESCO Hypermarket,

Hromadné radové garáže v sídlisku Centrum mesta:

HG185 – Záhradnícka/Parková, plechové, vhodná plocha na integráciu-viacpodlažne,

HG30 – Záhradnícka, sídlisko centrum, HG70 – Čsl. Armády, štvrť Juh, HG50 – Partizánska, IBV Juh.

Návrh krytia potrieb odstavovania a parkovania vozidiel IAD, NAD **pre nové lokality** sa v zmysle STN 73 6110 rieši v rámci vlastných priestorov rozvojových plôch.

2.11.1.8 Hromadná doprava HD-bus autobusová

Zastavané územie mesta Fiľakovo je obsluhované hromadnou dopravou autobusovou prepravcu SAD Lučenec, a.s., do/zo smerov:

Rimavská Sobota-Dolné Zahorany-Veľké Dravce, Lučenec, Šiatorská Bukovinka, Buzitka, Ožďany-Sušany, Ratka, Holiša-Nitra nad Ipľom;

Pravidelné regionálne spoje do a cez mesto Fiľakovo, s väzbou na železničnú stanicu Fiľakovo pokrývajú celé územie mesta:

- ranné obdobie: 4-8 hod. spolu 18 spojov/smer, do zamestnania a do škôl,
- v sedlovom čase (za službami) 18 spojov,
- popoludňajšia návratová špička 14-17h spolu 12 spojov/smer,
- vo večerných hodinách po 17-tej – návrat spolu 17 spojov/smer.

Hustota spojov a časové rozloženie v priebehu pracovného dňa bolo vyhodnotené ako vyhovujúce.

Zastávky SAD na ploche mesta Fiľakovo:

Lučenecká cesta I/571, ÚNZ/Cebriánov kaštieľ, linka: 606411,

AS – Autobusová stanica, Továrenská ulica, linky: 606422, 606440, 609418

AS Fiľakovo, nástupištia pre linky: 606410, 606444, 606418, 606440

Fiľakovo Urbanka/Gemerská ulica, linka: 606410

ESTAP, Šavolská cesta, linky: 410, 411, 422, 440, 609440, 609418

Pepita/Kpt.Nálepku/Družstevná, linky: 606411, 422, 444, 445

Družstevná/ZŠ maďarská, linky: 606411, 422, 444, 445

Družstevná/Salva, linky: 606444, Družstevná/Cerovský, linky: 606444

Biskupická/pošta, linky: 606410, 606411, 422, 440

Biskupická/poliklinika, linky: 606411, 606422, Biskupická/ŠM, linky: 606411, 606422

Železničná/žst. Fiľakovo, linka: 606410

Rádus pešej dochádzky R500m k zastávkam VHD/SAD (teoretická plocha kružníc polomeru 375m) pokrýva cca 75% zastavaného územia mesta Fiľakovo. Pokrytie z viac ako 3 zastávok s rádiom 375m je územie: historické centrum, nové centrum a celé sídlisko HBV, čo bolo vyhodnotené ako **mestský štandard dostupnosti** alternatívnymi druhmi dopravy.

Nepokryté sú územia s väčšou dostupnosťou (dochádzka 7-10 minút): IBV Farská Lúka Sever, IBV-Juhozápad, sídlisko HBV Farská Lúka, kde sa nachádza Stredná odborná škola!

Koncepty doplnenia zastávok HD-bus pre rozvojové priestory mesta:

Koncept A – prieťah cesty II/571 po MC Lučenecká – Hlavná – AS Fiľakovo: do lokality HBV Farská Lúka /Daxnerova sa navrhuje len pešie spojenie AS-Daxnerova, žiadne nové zastávky;

Koncept B – preložka cesty II/571 Sever: navrhuje sa alternatívny systém zvozných liniek malokapacitných vozidiel Taxi-VAN, prevádzkovaných individuálne, objednávaných mestom ako služba, alebo vo vlastnej réžii Mesto/SAD, (príklad Martin, Hlohovec). Trasu a potrebné kapacity cestujúcich určí odborná štúdia PUM (plán udržateľnej mobility) na podklade prieskumu mobility obyvateľov mesta Fiľakovo (internetový dotazník zdrojov, cieľov a účeloch ciest). Predbežný návrh na úrovni ÚPN sa predpokladá v trase: AS Fiľakovo – Daxnerova – Farská Lúka – Kalinčiakova – Moyzesova – Lučenecká – Družstevná – Čsl.Armády – 1. mája – Tajovského – Biskupická – Športová – žel. stanica Fiľakovo.

Poznámka: nároky na väčšie množstvo spojov v určitých obdobiach na úrovni ÚPN-O je odborný odhad z hľadiska regulovania motorizácie v riešenom území. Grafikon autobusovej dopravy sa vo výhlade môže upraviť po dohode nárokovateľa, ktorým môže byť obec a prevádzkovateľom na základe zmluvných vzťahov;

2.11.1.9 Areály City-logistiky CL

sa navrhujú ako integrované centrá služieb hromadnej osobnej a nákladnej dopravy, ale aj priestory, kde môžu byť sústredené prevádzky mestských podnikov – technické služby: údržba a čistenie miestnych komunikácií, dopravné značenie, údržba verejného osvetlenia, revízie a správa kanalizácie a vodovodov, zberný dvor s triedením odpadov, záhradnícke a sadové služby mesta, kompostáreň, NAD dvory parkovania a údržby súkromných prepravcov, sklady, taxi, špedícia/rozvoz stravy, tovarov do predajní a zásielok pošty, apod.

CL Zariadenia logistiky regionálneho významu: NAD, údržby komunikácií v správe SSC, VÚC, MC, technických služieb, osvetlenia, zásobovania energiami, sú orientované na logistické parky, navrhované v ÚPN-O Lučenec.

Dopravné zariadenia nadmiestneho významu sú situované v okrajových polohách mimo intravilán mesta v rozsahu čerpacích staníc pohonných látok a doplnkových služieb verejnej cestnej dopravy:

Čerpacia stanica pohonných látok Jakomat a služieb, umývanie, Čerpacia stanica pohonných látok ERAL, Čerpacia stanica pohonných látok GAS, Tesco, Biskupická, Autoumyváreň Car wash, Autoumyváreň Biskupická/Športová ulica, Pneuservis Poľná/-I/71, Autoservis Biskupice, Motorsport – odťahová služba Fiľakovo Hollého ulica, Hasičská stanica Fiľakovo, Záhradnícka, Banskobystrická regionálna správa ciest, Tehelná – žel. priecestie – J. Bottu;

Rozsah a lokalizácia služieb dopravy sa riadi požiadavkami trhu, nie sú predmetom návrhu na úrovni Územného plánovania.

Koncepty lokalizácie a funkčnej náplne CL miestneho významu:

V rámci konceptu rozvoja dopravy pre ÚPN mesta Fiľakovo boli vytipované lokality pre možné situovanie centier logistiky takto:

Koncept A:

CL1 – Železničná/Záhradná – dvor teplárne pre funkcie údržba a osvetlenie MC, správa a údržba VaK, taxi-dispečing, správa garážového domu, Cyklodom/služby;

CL3 – Tehelná – dvor NAD súkromných prepravcov: parkovanie, opravovne, hygiena;

LC4 – Železničná/juh – dvor zberných surovín, triedený odpad, kompostáreň;

Koncept B:

CL1 – Železničná/Záhradná – dvor teplárne, náplň ako koncept A-CL1, technoplyn;

CL2 – Daxnerova/ČOV – zberný dvor, triedený odpad, sklady technických služieb,

CL5 – Tehelná/Bottova – BBSK Regionálna správa ciest + NAD2 súkromných prepravcov, garáže a údržba, doplnkové služby;

CL6 – Biskupická Juh – kompostáreň, štiepky, záhradnícke a sadové služby mesta;

Služby opráv (lokálne havárie sietí) a údržba verejných priestorov – invariantne

návrh: súkromné prevádzky v lokalitách bývania a lokálnej výroby;

alternatíva: Obecná firma služieb a lokálni producenti a poskytovatelia... (podľa: strategickej časti PHRSR)

2.11.1.10 Pešia a cyklistická doprava

V Zadaní pre ÚPN-O sa na podklade PaR konštatuje, že v meste nie sú vybudované samostatné pešie ťahy/chodníky.

Východiská: Súvislé pešie ťahy v meste Filakovo boli identifikované ako súčasť koridorov kompozičných ulíc typu miestny bulvár B3 a obchodná ulica C1, kde sú dominantné chodníky v PP (pridružený priestor miestnej cesty), oddelené pásmi zelene, miestami so stromoradiám a väzbami na parky a prírodné prvky:

- Biskupická cesta B3 je kompozičná os sídliska, chodníky 2x1,5-2m,
- Ulica 1. mája C1 súbežný ťah okrajom sídliska s alejami stromov, chodníky 2x1,5m,
- Železničná-Mládežnícka C1, priečna kompozičná os k žel. stanici, stromoradia.

V prielukách pôvodnej aj novej zástavby vznikajú krátke spojnice do centra vybavenosti a na sídliskách prepojenia na hlavné obslužné ulice pešie chodníky:

- Sídlisko Centrum: spojnice K37, K40, K41
- IBV Západ: spojnice K38, K39, Sídlisko Farská Lúka: spojnica K75,
- IBV Urbanka: zjazdové chodníky Gemerská, Urbánka, Úzka, Tichá,
- Štvrť J. Bottu: zjazdové chodníky K24 a prístupy k BD.

Chodníky pozdĺž obslužných MK – obytných ulíc C2, C3 sú prevažne jednostranné, šírky 1,0 – 1,5 m.

Koncepty peších ťahov pre ÚPN-O:

Zásady riešenia pre oba koncepty: integrácia všetkých účastníkov dopravného procesu, sústredená na koridory MC dopravno-spoločenského významu, kde je lokalizovaná OV funkcií, vyžadujúcich zvýšenú bezpečnosť (školy, kultúra, zdravotníctvo, oddych, voľnočasové aktivity), v súlade s podmienkami konceptov cestnej dopravy. Pešie ťahy v dopravných koridoroch:

Koncept A – pešie ťahy v symbióze so ZAKOS bez odklonu II/571:

- Prieťah cesty II/571 sa navrhuje vo f.t. MZ2 – hlavná zberná trieda s regulovanou prevádzkovou rýchlosťou v40km/h. V centre mesta prepája vjazd od Lučenca – hrad Filakovo – AS/ŽS. Upokojenie pre pešie vzťahy priechodmi pre chodcov, **chodníky oddelené** od HDP zelenými alebo parkovacími pásmi, priečne väzby do vnútroblokov s OV po MC prístupovej funkcie MO2, MO3, a nemotorové MN s výnimkou vstupu vozidiel na zdieľaný peší koridor (Baštová, Podhradská...);
- Bulvár Biskupická prieťah III/2674 – bulvár dopravno-spoločenských funkcií MZ3, kat. MZ12/40/26m s kolmými parkoviskami a zelenými pásmi hĺbky do 6,0 m, zastávky BUS, priechody pre chodcov, zelené pásy stromov, mobiliár služieb „na ulici, zálivy MHD-bus;

- Biskupická zberno-obslužná MC v južnej časti OV obchodov, má v koridore 18m – 22m chodníky chránené deliacim pásmi zelene, čiastočne aj parkovacími. Chodci z lokalít IBV majú priamy prístup po MC najnižších dopravných úrovní;
- Južný úsek MZ3 Biskupickej sa navrhuje v koridore dobudovať druhý chodník aj pre zdieľanie cyklistami v línii pri uličnej čiare plotov predzáhradiek IBV;
- **Peší ťah cesty 1. mája** na rozhraní RD (obytná ulica) a sídliska v centre mesta s OV f.t. MO1 prevláda spoločenská funkcia (obchodná ulica) v integrácii mestskej - obytnej zástavby sídliska s OV prepája chodcov medzi dopravnou Družstevnou a Biskupickou. Bezpečnosť chodcov na chodníkoch zaručí východný zelený pás pri parku BD a zelený pás 2,5m prerušovaný vstupmi na pozemky a pozdĺžne P, jednostranný chodník 1,5m pri oplotených predzáhradkách RD;
- úsek **Vajanského-sídlisko Mládežnícka po Mocsáryho s** obojstranným chodníkom š=1,5m oddelený od HDP zelenými pásmi 2m, vyvedie chodcov na **Biskupickú** ulicu;
- **Námestie padlých hrdinov – Sládkovičova:** integruje centrálny priestor mesta Filákov s dominantou kaštieľa Berchtoldovcov a mestským parkom so športoviskami a OC, pôsobí vo funkcii nástupného bodu do sídliska viacerými obslužnými ulicami a je tiež priestorom zachytenia IAD na parkoviskách, poprepájaných krátkymi spojnicami pre vozidlá a chodcov s dostatkom chodníkov a cestičiek, mobiliárom, zeleňou a vodnými prvkami. Regulovanie dynamickej dopravy metódou Tempo30 (prípadne T20km/h), zaradením do f.t. hlavná obslužná, obytá ulica MC f.t. MO1:
- úsek **Sládkovičova-Železničná:** kat. MO7/30/14m, kolmé a pozdĺžne P môže účinne regulovať prejazdnu rýchlosť IAD pre bezpečnosť ľudí na chodníkoch a v parku. Ďalší pás vzrastlej zelene so stromami, v celom úseku nepotrebuje priechod pre chodcov, CYK - cyklisti zdieľajú dopravný pás;
- ulica **Malocintorínska** – pokračovanie Sládkovičovej, so zástavbou „na ulici“, kat. MO7/30/9m, chodci v HDP, miesto krajníc trávnaté pásy 1,0 a 0,75 m, zdieľanie chodcov a cyklistov vyžaduje vylúčiť parkovanie v HDP;
- ulica **Obrancov mieru** - sekundárna spojnica Biskupická-Železničná stanica f.t., **obytná ulica**, 2 chodníky 2x1,5m oddelené zelenými pásmi cca 1,0m, návrh vylúčiť pozdĺžne parkovanie na ulici;
- **ulica Baštová** – AS vo väzbe na SNO-prieťah cesty II/571 v centre tvorí historický okruh pod Filakovským hradom, navrhuje sa ponechať historizujúci vzhľad s pôvodnými prvkami zdieľaného pásu pre vozy, peších a koče, rerať bicykle.

- Pešie prepojenie sídliska Farská Lúka s hradným areálom dvoma zjazdovými chodníkmi Švermova a Puškinova na MC Podhradskú, všetky f.t. MN1 pešie ulice so zdieľaným pásom aj pre vozidlá obsluhy služieb a bývania;

Pešie väzby zastavaného územia mesta Fiľakovo na kataster a susedné sídla: Lučenec, Bulhary, Šavoľ, Buzitka, Biskupice-Belina, Ratka, sú navrhované po poľných cestičkách, v katastri obce hospodárskeho významu, vhodné na spevnenie.

Cyklistické cestičky v obci nie sú vybudované, cyklisti (deti aj ľudia za prácou a službami), využívajú predovšetkým HDP miestnych komunikácií, ale na prietahoch ciest obcou sa z bezpečnostných dôvodov uchylujú na chodníky. Do rekreačných priestorov vedú poľné cestičky s nespevnenými konštrukciami, ktorých potenciál sa navrhuje využiť pre rozvoj turistiky a terénneho bicyklovania v regióne.

Na ploche mesta sa navrhujú prepojiť väzby na **turistické cesty a cyklotrasy**:

C-049 Cyklocesta a Cesta Márie Sέči – Šávolská cesta, červená, v meste pozdĺž železničnej trate chodníkom k žst. Fiľakovo,

C-5611 Čamovský potok – Mlynská cesta II/571, po žel. zastávku, zelená,

Spojnica C+Ch AS – SNP – Hlavná po Radničnú, len chodník v PP cesty II/571,

Družstevná III/2673 – doplniť väzbu na obec Ratka, Južný cyklookruh mesta Lučenec.

Z dôvodov **podpory alternatívnej dopravy** sa navrhuje posilniť priame pešie a cyklistické väzby v meste na železničnú zastávku a stanicu Fiľakovo na trati 160, kde zastavujú osobné vlaky do smerov Lučenec, Zvolen, Košice, vybudovaním chodníka a CYK - cyklistickej cestičky s využitím nadjazdu cesty II/571 Továrenská – Mlynská.

Odstránenie zistených priestorových dopravných závad nie je v kompetencii obce, preto boli klasifikované do Zadania pre nový ÚPN mesta Fiľakovo.

2.11.1.11   *Známe zábery pre rozvoj dopravy*

Známe zábery, ktoré priamo ovplyvnia rozvoj mesta boli špecifikované v Zadaní pre Koncept ÚPN mesta Fiľakovo a sú v konceptoch rozvoja mesta zohľadňované.

2.11.1.12   *Ochranné pásma zariadení dopravnej infraštruktúry*

Pre cesty v extraviláne stanovuje Cestný zákon nasledovné **ochranné pásma OP**:

- Cesta I. triedy I/71 po 50m od osi na obe strany komunikácie,
- cesty II. triedy po 25 m od osi na obe strany komunikácie
- cesty III. triedy po 20 m od osi na obe strany komunikácie.

V OP ciest treba prejednať akýkoľvek zásah do priestoru so správcom, SSC, IVSC.

Miestne komunikácie nižších funkcií majú ochranné pásma **OP** v rozsahu do 15 m, kde sa kumulujú negatívne účinky z dopravy. Tieto účinky, vzhľadom na nízku intenzitu a povolenú zníženú rýchlosť nevyvolajú zníženie bezpečnosti v území.

Estetický obraz dopravného priestoru je možné regulovať spolu s opatreniami na zvýšenie bezpečnosti a zníženie hygienických dopadov (exhaláty, blato, prach, náľadie, sneh, smeti ...) pozdĺž Hlavných miestnych ulíc MZ3-bulvára Biskupická a MO1-obchodné „mestské triedy“, obchodné a obytné ulice MO1 Železničná-Mládežnícka, ulica 1. mája-Mocsáryho „mestského“ typu v centre, najmä dopravno-urbanistickými metódami a architektonickými prvkami, ako je: upravená zeleň, aleje stromov, vodné prvky, osvetlenie, uličná architektúra, parkoviská, dlažba chodníkov, vyvýšené a zúžené priechody (prahy) pre chodcov.

2.11.2 Plynofikácia

Územie mesta je začlenené do Banskobystrického kraja. Mesto Fiľakovo je zásobované zemným plynom naftovým z nadradenej plynárenskej sústavy. Ako zdroj plynu slúži plynovod VTL DN 100, PN 6,3 MPa. Na tento plynovod obchádza mesto Fiľakovo z juhu západnou časťou na sever.

Zdrojom zásobovania mesta Fiľakovo je zemným plynom a to Regulačná stanica „MESTO“ s výkonom 3000 Nm³/h a Regulačná stanica „POLNÁ 7“, s výkonom 3000 Nm³/h.

V meste Fiľakovo sa nachádza miestna distribučná stredotlaková sieť o tlaku 100 kPa a aj nízkotlaková distribučná sieť o tlaku 2,1 kPa.

Regulačná stanica „POLNÁ 7“, zásobuje okrem južnej časti mesta Fiľakovo a obce Belina a Biskupice. Uvedený stav i kapacita RS, bude vyhovujúca i pre návrhové obdobie, z ktorého sa bude odvíjať i plynofikácia pre navrhované objekty v meste. Miestne plynovody sú navrhované tak, aby boli schopné zabezpečiť dodávku plynu aj pri zvýšenom náraste spotreby než je uvažovaný.

Pre novo navrhovaných riešeniach dodržať ustanovenia STN, TPP. Dodržať ochranné pásma v zmysle Energetického zák. 251/2012 Z.z. Jednotlivé ochranné a bezpečnostné pásma plynárenských zariadení sú vyznačené v grafickej časti návrhu.

2.11.3 Vodné hospodárstvo

2.11.3.1 Zásobovanie pitnou vodou – skutkový stav

Mesto je zásobované pitnou vodou z verejného vodovodu. Zdrojom pitnej vody je fiľakovská vetva skupinového vodovodu Hriňová – Lučenec – Fiľakovo DN500, ktorá je ukončená vo vodojeme Fiľakovo s objemom 2 x 400 m³. Kapacita vodojemu je 48 m³/1 hodina. Z vodojemu je do riešeného územia privedená pitná voda zásobným potrubím DN 300 do rozvodnej siete mesta. Na jestvujúcu vodovodnú sieť je napojených 98% obyvateľstva t.j. osôb s počtom vodovodných prípojok 1 270. Zásobovacie potrubie bolo vybudované v roku 1970. Ostatné siete verejného vodovodu na území mesta boli vybudované v rokoch 1964 až 1970.

Na základe týchto údajov je možné konštatovať, že súčasný technický stav verejného vodovodu je na hranici svojej technickej životnosti, čo vykazuje aj to, že v posledných rokoch sú veľmi často poruchy.

Existujúci verejný vodovod zabezpečuje bezproblémové zásobovanie pitnou vodou. Zásobné potrubie profilu DN 300 kapacitne vyhovuje. Denná spotreba pitnej vody mesta Fiľakovo je 1

123,20 m³/deň. Existujúci vodojem s objemom 800 m³ zabezpečuje cca. 60% maximálnej dennej potreby.

Spotreba pitnej vody má od roku 1996 klesajúci charakter. Kým v roku 1996 to bolo 654 tisíc m³, v roku 2008 - 385 tisíc m³ a v roku 2013 - 334 tisíc m³. V súčasnosti podľa priemernej spotreby vychádza ročná spotreba na 410 tisíc m³.

2.11.3.2 Návrh a bilancie

BILANCIE pre navrhované navýšenie = 1 380 b.j. (3 794 obyvateľov)

Potreba studenej vody pre byty:

Potreba st. vody je vypočítaná v súlade s vyhláškou 684/2006 nasledovne:

A) Denná priemerná potreba vody:

$$Q_p = 417 \text{ m}^3/\text{deň}$$

B) Max. denná potreba vody:

$$Q_{dm} = 584 \text{ m}^3/\text{deň}$$

C) Max. hodinová potreba vody:

$$Q_{hm} = 51 \text{ m}^3/\text{hod}$$

D) Ročná potreba vody:

$$Q_r = 152\,205 \text{ m}^3/\text{rok}$$

CELKOVÉ BILANCIE spolu = 5 673 b.j. (15 612 obyvateľov)

Potreba studenej vody pre byty:

Potreba st. vody je vypočítaná v súlade s vyhláškou 684/2006 nasledovne:

A) Denná priemerná potreba vody:

$$Q_p = 1\,717 \text{ m}^3/\text{deň}$$

B) Max. denná potreba vody:

$$Q_{dm} = 2\,404 \text{ m}^3/\text{deň}$$

C) Max. hodinová potreba vody:

$$Q_{hm} = 210 \text{ m}^3/\text{hod}$$

D) Ročná potreba vody:

$$Q_r = 626\,705 \text{ m}^3/\text{rok}$$

Do navrhovaných lokalít bude privedené nové potrubie napojené na existujúce, resp. nové zdroje vody (vodojemy).

Je možné konštatovať, že akumulačný objem súčasného vodojemu s obsahom 800 m³ nevyhovuje pre navýšený stav. Keďže normovaná potreba akumulácie má byť min. 60 % z maximálnej dennej potreby vody (čo predstavuje 1 442 m³), je potrebné akumulačný objem vodojemu navýšiť minimálne o 642 m³.

2.11.3.3 Odvádzanie a čistenie odpadových vôd – skutkový stav

V meste je vybudovaná verejná kanalizácia a ČOV, ktorá je v správe Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti a.s. Splašky sú odvádzané jednotnou kanalizáciou, základom kanalizačnej siete je kmeňová stoka, ktorá ústí do mestskej ČOV. Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd je v súčasnosti vyhovujúce.

Technické problémy existujúcej mestskej ČOV, že je hydraulicky a látkovo preťažená, boli odstránené, keď v roku 2012 v rámci projektu „Intenzifikácia a rozšírenie kapacity ČOV“ bola ČOV Fiľakovo rekonštruovaná.

Odvádzané odpadové vody z mestských častí sa v súčasnosti čistia v rekonštruovanej ČOV.

Kapacita ČOV po intenzifikácii a rozšírení ČOV je 10 333 ekvivalentných obyvateľov (ďalej len EO). V budúcnosti sa plánuje vybudovanie ďalšej dosadzovacej nádrže v areáli ČOV Fiľakovo. Po vybudovaní ďalšej dosadzovacej nádrže sa kapacita zvýši zo súčasných 10 333 EO na 16 000 EO.

Kanalizačná sieť na území mesta bola vybudovaná v roku 1964.

2.11.3.4 Návrh a bilancie

BILANCIE pre navrhované navýšenie = 1 380 b.j. (3 794 obyvateľov)

Množstvo splaškových odpadových vôd je zhodné so spotrebou vody nasledovne:

$$Q_p = 417 \text{ m}^3 / \text{deň}$$

$$Q_{\text{rok}} = 152\,205 \text{ m}^3 / \text{rok}$$

CELKOVÉ BILANCIE pre nový aj súčasný stav = 5 673 b.j. (15 612 obyvateľov)

Množstvo splaškových odpadových vôd je zhodné so spotrebou vody nasledovne:

$$Q_p = 1\,717 \text{ m}^3 / \text{deň}$$

$$Q_{\text{rok}} = 626\,705 \text{ m}^3 / \text{rok}$$

Do navrhovaných lokalít bude privedené nové potrubie, ktorým budú splaškové vody odvádzané gravitačne do existujúcej, resp. rekonštruovanej ČOV. Celé územie sa navrhuje odkanalizovať do centrálnej ČOV Fiľakovo.

Je možné konštatovať, že súčasná ČOV (pre 10 333 EO) kapacitne nevyhovuje pre navýšený stav. V budúcnosti sa však plánuje vybudovanie ďalšej dosadzovacej nádrže v areáli ČOV Fiľakovo, čím sa kapacita zvýši na 16 000 EO. ČOV s kapacitou 16 000 EO bude vyhovujúca, nakoľko celkový počet pripojených obyvateľov bude nižší (15 612 EO).

2.11.4 Elektroenergetika

2.11.4.1 VN SIET'

Napäťová sústava: 3 AC 22 000 V, 50 Hz, IT

Ochrana pred úrazom elektrickým prúdom podľa STN EN 61936-1 (33 3201):

a/ ochrana pred priamym dotykom: - krytom, zábranou, prekážkou, umiestnením mimo dosah čl.8.2.1

b/ ochrana pred nepriamym dotykom: - uzemnením, čl 8.3 a 10

Druh elektrického zariadenia: elektrické zariadenia s vysokou mierou ohrozenia skupiny „A“

Námrazová oblasť: Lahká - podľa STN 33 3300, I-1 - podľa STN EN 50341-2-23

Druh a typ vedenia:

- nadzemné holé vodiče AlFe, resp. nadzemné káblové vedenia
- podzemné káblové vedenia

Mesto Fiľakovo je zásobovaná elektrickou energiou z 22 kV vedení z ES 110/22 kV Fiľakovo. Napájanie mesta je realizované 22 kV podzemnými a nadzemnými distribučnými elektrickými vedeniami prevádzkovateľa SSD a.s.. Dodávka elektrickej energie je zabezpečovaná vysokonapäťového VN 22 kV vedenia SSD a.s. prostredníctvom distribučných trafostaníc vo vlastníctve SSD, a.s. a trafostaníc vo vlastníctve užívateľa, zásobujúcich súčasnú bytovú, priemyselnú aj občiansku zástavbu.

Pre plánované nové odbery rodinných domov na ul. Biskupická a pri nemocnici je uvažované rozšírenie distribučnej VN siete podzemným káblovým VN vedením pre napojenie nových distribučných trafostaníc.

Výpočet zaťaženia obytnej zóny na maxime zaťaženia:

Predpoklady výpočtu:

- Jednotková záťaž pre 1 rodinný dom , alebo byt (pri celkovom počte odberov nad 40), $P_s=5\text{kW}$ (s priamym elektrickým ohrevom = tepelné čerpadlo). Celkový uvažovaný nárast počtu bytových jednotiek je 1380 b.j..

Návrh riešenia:

Odber elektrickej energie sa bude skladať z časti pre RD a byty pre potreby občianskej vybavenosti.

Pre zabezpečenie súčasnej požadovanej potreby elektrickej energie a pre uvažovaný rozvoj navrhujeme :

- vybudovať vonkajšiu VN aj sekundárnu sieť NN káblovým vedením v zmysle urbanistického návrhu.

Bilancia celkového elektrického výkonu pre bytový fond je vypočítaná v zmysle zásad plánovania sietí VN a NN. Pre občiansku vybavenosť budeme uvažovať 20% rezervu z bytového fondu.

Výpočet počtu transformátorov :

DTS sú navrhnuté s transformátormi 630 kVA, podľa výpočtového zaťaženia vo funkčnopriestorovom celku, pre pokrytie nárastu potreby el. energie.

Pre 1TS 630kVA uvažujeme výkon $630 \times 0,8 = 504$ kVA.

Výpočet celkového inštalovaného výkonu transformačných staníc 22/0,4 kV s prihliadnutím na dovoľené zaťaženie bude:

počet trafostaníc : $n = P_c / 0,98 / 504 \text{ kVA} = 6900 / 0,98 / 504 = 13,97 \times 1,2 = 16,76$ ks

pre $St = 630\text{kVA}$ je potrebných 16,76 teda 17 trafostaníc o výkone 630 kVA.

Pričom $P_c = 1380 \times 5\text{kW} = 6900\text{kW}$.

Výpočet je zameraný len na výpočet potrebného počtu DTS podľa aktuálnych “Zásad plánovania sietí VN a NN” pre riešenie lokality. Pre zabezpečenie pokrytia nehnuteľnosti elektrickou energiou v navrhovanej lokalite navrhujeme:

- vybudovať VN káblovú prípojku z jestvujúcej VN siete a preslučkováť káblovú VN sieť cez navrhované transformačné stanice. V prípade nepostačujúcej prenosovej kapacity existujúceho vedenia viesť nové VN prípojky od exist. vedení napájaných z rozvodne ES 110/22 kV Filákov.
- Vybudovať trafostanice TS.. s transformátormi o výkone do 630 kVA;
- Vybudovať novú sekundárnu sieť NN v nových lokalitách rozvodmi v zemi – ďalšie stupne projektovej dokumentácie.
- Verejné osvetlenie v nových lokalitách riešiť samostatnými rozvodmi a osvetľovacími telesami na stožiaroch.
- Pre návrh elektrorozvodov v projektových dokumentáciách jednotlivých stavieb používať štandardy materiálov SSD, a.s.

Z analýzy jestvujúceho stavu energetických zariadení, kapacít a prenosových možností vyplýva, že súčasný stav prevádzkovej VN a NN siete v riešenom území je nepostačujúci pre uvažovaný urbanisticky rozvoj s intenzifikáciou výstavby a ďalšie požiadavky na potrebný elektrický príkon bude možné riešiť len vybudovaním nových energetických zariadení a to v oboch napäťových úrovniach VN a NN sekundárnej siete. Koncept riešenia pre danú lokalitu rieši vybudovanie ďalších nových trafostaníc pre navrhovanú zástavbu rodinných domov, bytových domov s príslušnou občianskou vybavenosťou. Na záver je potrebné podotknúť, že vzhľadom na značne časove rozpätie od začiatku výstavby do plánovaného ukončenia, bude potrebné prezentovane výpočty priebežne aktualizovať a rovnako prispôbiť aj postupnosť uprav el. siete podľa skutočného postupu výstavby nových RD a BD a podľa meraní zisteného reálneho nárastu maximálneho súdobého príkonu. Uvedené elektroenergetické rozvodné zariadenia budú zaradené ako verejnoprospešne stavby.

2.11.4.2 TRAFOSTANICE

Napäťová sústava VN: 3 AC 22 000 V, 50 Hz, IT

Ochrana pred úrazom elektrickým prúdom podľa STN EN 61936-1 (33 3201):

a/ ochrana pred priamym dotykom: - krytom, zábranou, prekážkou, čl.8.2.1

b/ ochrana pred nepriamym dotykom: - uzemnením, čl 8.3 a 10

Druh elektrického zariadenia: elektrické zariadenia s vysokou mierou ohrozenia skupiny „A“

Napäťová sústava NN: 3 / PEN AC, 400/230V, 50 Hz / TN-C

Ochrana pred úrazom el. prúdom (STN EN 61140 a STN 33 2000-4-41)

Základná ochrana:

- základná izolácia živých častí, príloha A, kapitola A.1

- zábrany alebo kryty, príloha A, kapitola A.2

Ochrana pri poruche:

- samočinné odpojenie napájania, čl. 411

- ochranné uzemnenie a ochranné pospájanie, čl. 411.3

Druh elektrického zariadenia: elektrické zariadenia s vyššou mierou ohrozenia skupiny „B“

V meste Filákov sú vybudované distribučné trafostanice vo vlastníctve SSD, a.s. a trafostanice vo vlastníctve užívateľa. Trafostanice sú napojené nadzemnou a podzemnou VN sieťou. V súčasnosti celkový výkon trafostaníc podľa postačuje pre zabezpečenie dodávky elektrickej energie. Trafostanice sú rozmiestnené v meste podľa zabezpečenia potrieb dodávky elektrickej energie.

Celkový inštalovaný výkon trafostaníc je 2200 kVA.

Návrh

Pre celú záujmovú oblasť predpokladáme výstavbu 17 nových distribučných kioskových trafostaníc. Trafostanice budú kioskové, betónové s vonkajším ovládaním TR 630 kVA s prevodom 22/0,4 prevedenie (2K+1T). Trafostanice budú osadené olejovými hermeticky uzavretými transformátormi. Súčasťou kiosku je odizolovaná havarijná zberná nadrž, ktorá v prípade havárie transformátora zachytí celý objem oleja.

VN rozvádzač pre priebežne trafostanice bude pozostávať z troch prívodových polí a jedného vývodového poľa pre transformátor. Dve prívodové polia budú slúžiť pre zaslučkovanie navrhovanej VN linky a jedno pole pre vývod do trafostanice.

2.11.4.3 NN SIET'

Napäťová sústava NN: 3 / PEN AC, 400/230V, 50 Hz / TN-C

Ochrana pred úrazom el. prúdom (STN EN 61140 a STN 33 2000-4-41)

Základná ochrana:

- základná izolácia živých častí, príloha A, kapitola A.1

- zábrany alebo kryty, príloha A, kapitola A.2

Ochrana pri poruche:

- samočinné odpojenie napájania, čl. 411

- ochranné uzemnenie a ochranné pospájanie, čl. 411.3

Druh elektrického zariadenia: elektrické zariadenia s vyššou mierou ohrozenia skupiny „B“.

Elektrický NN rozvod je v meste riešený vzdušnou NN sieťou holými vodičmi AlFe, resp. izolovanými vodičmi NFA2X na betónových stĺpoch pozdĺž verejných komunikácií. V niektorých úsekoch je na spoločných podperných bodoch vedené spolu s NN vedení aj nadzemné vedenie verejného osvetlenia, miestneho rozhlasu a telekomunikačné siete. Čiastočne sú rozvody NN riešené aj podzemným káblovým vedením pomocou káblov AYKY, resp. NAYY. Napojenie jednotlivých domov je riešené odbočením NN prípojky od hlavného NN rozvodu pomocou závesných káblov alebo holými vodičmi AlFe. V novej výstavbe je riešené napojenie odberateľov pomocou odberných elektrických zariadení káblami uloženými v zemi.

Návrh

Predmetom riešenia je napojenie odberov (RD, BD zariadenia obč. vybavenosti a technickej infraštruktúry) po odberne elektrické zariadenia – elektromerové rozvádzače pre jednotlivých odberateľov lokality z nových trafostaníc stavby. Zároveň bude zabezpečené prepojenie medzi NN rozvodmi vyvedenými z jednotlivých trafostaníc a prepojenie z nového NN rozvodu lokality na jestvujúci distribučný rozvod.

Elektromerové rozvádzače mimo hlavných trás budú napojené zo skríň SR. Pre napojenie zariadenia obč. vybavenosti OV a technickej infraštruktúry sú navrhnuté samostatné elektromerové rozvádzače osadené pred príslušnými parcelami.

Vedenia NN rozvodu sú navrhnuté v zmysle štandardov SSD - budú v hlavných trasách a slučkách tvorené káblami typu NAYY-J 4x150, resp. NAYY-J 4x240, káble k odberným miestam RE budú typu AYKY-J potrebnej dimenzie. Trasovanie káblov je v koridore s ostatnými elektro rozvodmi v zelenom páse medzi chodníkom a parcelami popri komunikáciách. Spôsoby uloženia káblov v trase budú vhodne zvolené s ohľadom na vedenie trasy. Zemne práce - výkopy v hlavných trasách budú riešene ako spoločne pre VN rozvod, Verejne osvetlenia, Telekomunikačne rozvody.

2.11.4.4 VEREJNÉ OSVETLENIE

Napäťová sústava NN: 3 / PEN AC, 400/230V, 50 Hz / TN-C

Ochrana pred úrazom el. prúdom (STN EN 61140 a STN 33 2000-4-41)

Základná ochrana:

- základná izolácia živých častí, príloha A, kapitola A.1

- zábrany alebo kryty, príloha A, kapitola A.2

Ochrana pri poruche:

- samočinné odpojenie napájania, čl. 411

- ochranné uzemnenie a ochranné pospájanie, čl. 411.3

Druh elektrického zariadenia: elektrické zariadenia s vyššou mierou ohrozenia skupiny „B“.

Verejné osvetlenie v meste nebolo doposiaľ rekonštruované z hľadiska výmeny svietidiel za moderné LED preto je osvetlenie zabezpečené pomocou existujúcich sodíkových či neónových svietidiel. Rozvod verejného osvetlenia (VO) je riešený pomocou holých vodičov, resp. samostatného káblového vedenia, ktoré je vedené prevažne po stĺpoch nadzemnej NN siete. V častiach mesta kde je NN vedenie riešené podzemným káblovým vedením je taktiež rozvod verejného osvetlenia uložený v zemi so svietidlami osadenými na samostatných oceľových stĺpoch VO.

Meranie spotreby elektrickej energie ako aj spínanie verejného osvetlenia je riešené v niekoľkých rozvádzačoch RVO rozmiestnených podľa potrieb jednotlivých osvetľovacích vetiev.

Návrh

Verejné osvetlenie miestnych komunikácií je navrhnuté podľa STN TR 13201-1 a STN TR 13201-2. Osvetlenie je kategorizované do triedy osvetlenia – ME... Stožiare so svietidlami verejného osvetlenia sú napájané káblami AYKY-J 4x16 až 35 z rozvádzačov verejného osvetlenia na určenom území priložom k jednotlivým trafostaniciam. Tieto rozvádzače RVO pre danú časť územia obytného súboru budú osadené v blízkosti trafostaníc, z ktorých budú napojené. Trasovanie káblov je v koridore s ostatnými elektro rozvodmi v zelenom pase medzi chodníkom a parcelami popri komunikáciách. Spôsoby uloženia káblov v trase budú vhodne zvolené s ohľadom na vedenie trasy. Zemne práce - výkopy v hlavných trasách budú riešene ako spoločne pre VN rozvod, NN rozvod, Telekomunikačne rozvody. Navrhovane káble sa uložia vo voľnom teréne vo výkope do pieskového lôžka a označia sa červenou fóliou.

2.11.4.5 TELEKOMUNIKAČNÉ SIETE

Rozvodná sústava (STN EN 61293): 2 PE (DC) 48V / PELV

Ochrana podľa STN 33 2000-4-41:

Ochranné opatrenie: malým napätím „PELV“, izoláciou a krytím čl. 414

Zariadenie elektrického zariadenia do skupiny podľa miery ohrozenia:

Zariadenie zaradené do skupiny „C“ v zmysle vyhlášky MPSVaR SR č.: 508/2009 Zb.z., §4 odsek 1 a prílohy č.1, bod C.

Slovak Telekom, a.s.

Slovak Telekom má v rámci mesta rozvody metalických ako aj optických káblov. Rozvody telekomunikačných káblov sú riešené v meste ako podzemné rozvody, resp. nadzemné rozvody vedené po drevených telekomunikačných stĺpoch ako aj po stĺpoch verejného osvetlenia či NN siete. Domové prípojky sú realizované prevažne nadzemnými vedením.

Pre pokrytie rádiovým signálom fixnej a mobilnej siete Slovak Telekomu je osadený stožiarový vysielateľ.

Regiotel Filákov s.r.o.

Spoločnosť Regiotel Filákov s.r.o. poskytuje v rámci mesta telekomunikačné služby bezdrôtovo ako aj pomocou káblových optických rozvodov. Pre bezdrôtové pripojenie je osadený vysielateľ. Káblový optický rozvod je riešený ako podzemný rozvod.

Orange, a.s.

Katastrom mesta prechádza optický kábel spoločnosti Orange, a.s. v správe Michlovský spol. s r.o. . Pre pokrytie rádiovým signálom siete Orange je osadený vysielateľ.

Prípadné rozšírenie miestnej siete jednotlivých poskytovateľov telekomunikačných služieb je potrebné z pohľadu súčasného stavu žiadostí účastníkov ako aj navrhovaného stavu rozšírenia mesta. Novorealizované siete odporúčame pokladať len formou podzemných káblových vedení .

O2

V riešenom území je osadený vysielateľ.

2.11.4.6 MIESTNY ROZHLAS

Miestny rozhlas v meste je riešený prevažne drôtovým vedením vedeným na samostatných oceľových stĺpoch resp. na stĺpoch NN vedenia a stĺpoch VO. V niektorých častiach mesta je miestny rozhlas riešený bezdrôtovo. Reprodukory sú osadené na konzolách na stĺpoch NN vedenia SSD, resp. stĺpoch verejného osvetlenia. Reprodukory sú rozmiestnené tak, aby pokrývali mesto komplexne.

Z hľadiska funkčnosti bude MR vyhovovať aj v ďalšom období .

V miestach novonavrhovanej zástavby v prípade potreby osadiť ďalšie reprodukory.

V súčasnosti mesto pre odovzdávanie informácií nemá mobilnú aplikáciu preto odporúčame zabezpečenie mobilnej aplikácie (dostupnej na Google Play), pomocou ktorej sa budú zverejňovať informácie o živote občanov (mimo komerčných informácií).

2.11.4.7 PRÍJEM TELEVÍZNEHO SIGNÁLU

Príjem televízneho signálu je zabezpečený pomocou televíznych antén DVB-T jednotlivých rodinných domov. V meste je možný príjem televízneho signálu aj cez telekomunikačnú (resp. satelitnú) sieť spoločnosti Slovak Telekom a Regiotel Fiľakovo.

2.11.4.8 BEZPEČNOSŤ

Kamerový systém

Pre zabezpečenie bezpečnosti a dohľadu nad objektami sú v obci v súčasnosti inštalované kamery v jednotlivých častiach mesta.

Sirény

Na varovanie obyvateľstva v prípade mimoriadnej udalosti sú na budove mestského úradu osadené sirény. Sirény sú ovládané odborom krízového riadenia.

2.12 Konceptia starostlivosti o životné prostredie, prípadne hodnotenie z hľadiska predpokladaných vplyvov na životné prostredie

2.12.1 Odpadové hospodárstvo

Mesto má vypracovaný plán odpadového hospodárstva, ktorým sa v súčasnosti riadi a odpad odváža na spoločnú skládku súkromná spoločnosť, s ktorou má mesto uzatvorený zmluvný vzťah.

Na triedený zber komunálnych odpadov sú určené zberné nádoby, vrecia a mobilný zber.

V predmetnom území je evidovaných osem upravených skládok, dve opustené skládky bez prekrytia, dve odvezené skládky a environmentálne záťaž. Pravdepodobná a potvrdená environmentálna záťaž v území môže negatívne ovplyvniť možnosti jeho ďalšieho využitia.

Zberný dvor je umiestnený v oplotenom areáli na ul. Družstevná. Je prevádzkovaný príspevkovou organizáciou mesta Verejnoprospešné služby, ktorá má uzatvorenú zmluvu s mestom. Fyzická osoba, ktorá je poplatníkom v meste môže bezplatne odovzdať oddelene zbierané zložky komunálneho odpadu na zbernom dvore mesta.

2.12.2 Splaškové vody

Splaškové vody sú odvádzané do ČOV. V lokalitách individuálnej rekreácie, kde nie je kanalizácia musia byť splaškové vody čistené lokálne.

2.12.3 Dažďové vody

Dažďové vody je potrebné v čo najväčšej miere v území zachytávať. Zadržiavaním vody sa predchádza vysušaniu pôdy, zvyšuje sa akumulačná schopnosť územia a znižuje sa riziko prívalových vôd.

Pre účely retencie vody v krajine sú navrhované :

- pôdoochranné opatrenia na poľnohospodárskej pôde,
- plochy nelesnej drevinnej vegetácie (remízok),

V zastavanom území, hlavne v lokalitách územného rozvoja je navrhované :

- realizovať retenčné nádrže a dažďové záhrady
- dažďovú vodu zo striech a spevnených plôch zachytávať alebo vsakovať na jednotlivých pozemkoch.

2.12.4 Využívanie prírodných zdrojov

Medzi prírodné zdroje, ktoré sú v území využívané patrí:

- Hospodársky les
- Povrchová ťažba

Iné zdroje surovín sa v území nenachádzajú. Ďalšie rozširovanie ani zvýšená ťažba sa nenavrhuje.

2.12.5 Erózia, zosuvné územia

Náchylnosť územia na veternú eróziu je zvýšená najmä v nezastavaných otvorených plochách pri veľkolánovom hospodárení.

Vodná erózia je relevantná najmä na svahoch, avšak vďaka ich zalesneniu nie je výrazná.

Evidované zosuvné územia sú rešpektované a nenavrhuje sa v nich výstavba.

2.12.6 Radónové riziko

Sledované územie patrí do oblasti s nízkym až stredným radónovým rizikom.

2.12.7 Seizmicita územia

Územie sa nachádza v oblasti seizmického ohrozenia v hodnotách makroseizmickej intenzity pre 90 % pravdepodobnosť nepresiahnutia počas 50 rokov je 5 ° MSK-64, seizmické ohrozenie územia v hodnotách špičkového zrýchlenia na skalnom podloží pre 90 % pravdepodobnosť nepresiahnutia počas 50 rokov je 0,8 – 0,99 m.s⁻²

2.12.8 Znečistenie

Priemerná ročná koncentrácia NO₂ (µg.m⁻³) podľa údajov z rokov 1995 – 1999 je v intervale 15-20.

Priemerná ročná depozícia síry (mg.m⁻²) v r. 1998. je v intervale 2000 - 2500.

Index expozície poľnohospodárskych plodín ozónu (AOT 40 1992 – 1996): 5000 – 7500 ppb.h

Index expozície lesov ozónu (AOT 40 1992 – 1996): 10 000 – 12 500 ppb.h

Kvalita povrchový vôd je nízka, nakoľko ide o znečistené vodné toky (z meraní na Iplí).

Riziko ohrozenia zásob podzemných vôd znečisťujúcimi látkami je v katastrálnom území mesta veľmi nízke.

Medzi **hlavné zdroje znečistenia** v meste patrí hlavne doprava (prach, zlúčeniny Pb, CO, CO₂, NO_x, aldehydy).

Pre zníženie znečistenia je navrhované presmerovanie dopravy z obytných častí a centra mesta k cieľom dopravy, čo je predovšetkým priemyselná zóna v severnej časti mesta.

2.12.9 Sklárky

V katastrálnom území mesta Fiľakovo sa nachádza legálna skládka na inertný odpad (v kameňolome v západnej časti k. ú.). V katastrálnom území mesta sa nachádza osem upravených skládok, dve opustené sklárky bez prekrytia a dve odvezené sklárky.

2.12.10 Hluk a vibrácie

Hlavný zdroj hluku a vibrácií predstavuje najmä doprava, a to prieťah cesty II. triedy a cesty I. triedy, ktorá je vedená okrajom mesta.

Pre zníženie hluku je navrhovaná preložka cesty I. triedy, ktorá sa dotkne ale predovšetkým obcí Biskupice a Fiľakovské Kováče.

Pre zníženie hluku z dopravy na ceste II. triedy je navrhované jej preloženie mimo centrum mesta a obytných častí.

2.12.11 Environmentálna záťaž

V predmetnom území sú na základe výpisu z Informačného systému environmentálnych záťaží evidované nasledovné environmentálne záťaže:

I.

Identifikátor EZ: SK/EZ/LC/366

Názov EZ: LC (001) / Fiľakovo - NAFTEX - časť bývalého Kovosmaltu

Názov lokality: NAFTEX - časť bývalého Kovosmaltu

Stupeň priority: EZ so strednou prioritou (K 35 - 65)

Registrovaná ako: A - Pravdepodobná environmentálna záťaž

II.

Identifikátor EZ: SK/EZ/LC/1883

Názov EZ: LC (1883) / Fiľakovo - Rušňové depo, Cargo a.s.

Názov lokality: Rušňové depo, Cargo a.s.

Druh činnosti: železničné depo a stanica

Stupeň priority: EZ so strednou prioritou (K 35 - 65)

Registrovaná ako: B - Potvrdená environmentálna záťaž

III.

Identifikátor EZ: SK/EZ/LC/1293

Názov EZ: LC (001) / Fiľakovo - ČS PHM

Názov lokality: ČS PHM

Druh činnosti: čerpacia stanica PHM

Registrovaná ako: C - Sanovaná/rekultivovaná lokalita

2.12.12 Ochrana mikroklimy - adaptácia na klimatické zmeny

Priorita je v zastavanom území obce zatienenie pôdy a zamedzenie tak nadmernému výparu vody z pôdneho profilu. Na celom území obce podporiť najmä výsadbu vzrastlej zelene a NDV. Plochy verejnej zelene riešiť tak, aby pokryvnosť riešenej plochy stromami bola min. 60%. Všetky spevnené plochy a parkoviská doplniť o vegetačné prvky - stromy v zmysle STN 736110/Z1. Rigoly okolo všetkých spevnených plôch udržiavať len ako zatrávnené. Spevnené plochy, komunikácie spádovať smerom k plochám zelene. Chodníky budovať so vsiakavým povrchom.

Detské ihriská lokalizovať na plochy so zeleňou, pretože deti do 4 rokov sú silne ohrozenou skupinou. Podobne pri zdravotnom stredisku dobudovať zeleň, ktorá poskytne tieň najmä chorým a starším ľuďom, pretože skupina ľudí nad 75 rokov patrí tiež k silne ohrozeným skupinám obyvateľov, ktorí sú citliví na privalové horúčavy.

Mimo zastavaného územia sú navrhnuté plochy pre zvýšenú retenciu vody v krajine – plochy zelene a suché poldre. Vhodné je umiestňovanie aj retenčných jám pre zachytávanie vody v zastavanom území umiestňovať dažďové záhrady.

2.13 Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov

Na území mesta sú vymedzené nasledovné ložisková:

- ložisko nevyhradeného nerastu (LNN) „Fiľakovo – Chrastie I – stavebný kameň (4521)“, ktoré využíva BASALT STONE, s.r.o., Banská Bystrica,

- ložisko nevyhradeného nerastu (LNN) „Ratka – Chrastie I – stavebný kameň (4012)“, ktoré využíva sillar, s.r.o., Lučenec.

V návrhu riešenia územného plánu sa do nich nezasahuje. Navrhuje sa ponechanie ich využitia pre ťažbu.

2.14 Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

2.14.1 Záplavové územia

Územie je pomerne ohrozované záplavami, centrum mesta a obytné časti ležia v záplavovom území Q100. Zariadenia a objekty v parku musia byť navrhnuté tak, aby v prípade záplav neboli nadmerne poškodené. V územnom pláne sú vyznačené plochy, pre ktoré sa tieto obmedzenia vzťahujú-

Nebezpečenstvo predstavujú aj vody z prílivových dažďov, najmä pre vodné toky Vyhliadka a Klatov. Pre ochranu pred prívalovými dažďami je na nich navrhnutý suchý polder.

2.14.2 Územia špecifickej ochrany

Prvky ekologickej stability územia, ktoré nie sú súčasťou legislatívnej ochrany, sa nachádzajú v celom k.ú. Tieto prvky sú v návrhu zachované tak, aby ich ekostabilizačná alebo krajínovotvorná funkcia ostala zachovaná.

2.15 Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskeho pôdneho fondu a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske účely

2.15.1 Členenie územia podľa druhu pozemkov

Celková výmera územia je **16176914 m²**, čo je približne **1617,69 ha**.

Podľa druhu využitia pozemkov uvedených v KNC je v k.ú. nasledovné využitie:

DRP	Výmera	Podiel
lesný pozemok	1445521	8,94%
orná pôda	6737011	41,69%
ostatná plocha	722689	4,47%
ovocný sad	189537	1,17%
trvalý trávnatý porast	2796381	17,24%
vinica	545889	3,37%
vodná plocha	135161	0,84%
záhrada	721718	4,46%
zastavaná plocha a nádvorie	2883007	17,82%
Celkový súčet	16176914	100,00%

Najväčší podiel je pre poľnohospodársky využívanú pôdu /67,93%/, následne pre zastavané územie 17,82%. Podiel lesných pozemkov predstavuje 8,94%.

2.15.2 Pôdne pomery

Vznik pôd podmieňujú nasledovné činitele: hornina, klíma, reliéf, podzemná voda, rastlinstvo, živočíšstvo a významne aj človek. Priestorové rozmiestnenie a vlastnosti pôd v území sú úzko späté s kvalitatívnymi a kvantitatívnymi ukazovateľmi horeuvedených faktorov ako aj ich distribúciou v prostredí.

V záujmovom území sa vyskytujú nasledovné hlavné pôdne jednotky:

V blízkosti toku Belina a Čamovského potoka prevládajú **fluvizeme typické**, severne od priemyselného areálu medzi tokom Belina a Šávoľskou cestou III/2670 **fluvizeme glejové**. Severozápadne od Červenej skaly (249 m n. m.) ako a aj v južnej časti katastra medzi železničnou traťou a bývalým ŠM/Filagro plus a Športovou ulicou sa nachádzajú najmä **čiernice glejové**. Na Kohútom vrchu prevládajú **kambizeme typické**, severne od kóty Chrašť (350 m n. m.) sa vyskytujú **kambizeme pseudoglejové**. V západnej časti katastrálneho územia (západne od cesty I/71) prevládajú **hnedozeme luvizemné** a **hnedozeme pseudoglejové**, v menšej miere sa vyskytujú aj **hnedozeme erodované**. V oblasti Šarkana (341 m n. m.) v smere na Belinský vrch (288 m n. m.) dominujú **regozeme**, v oblasti lokality „Szentfali“ sú to najmä **rendziny**.

V záujmovom území sú pôdy na svahoch náchylné na vodnú eróziu. Väčšina poľnohospodárskej pôdy je stredne ťažká až ťažká, hlboká a bezskeletnatá (ojedinele ľahká s obsahom skeletu).

2.15.3 Odôvodnenie záberov

V súlade so zákonom č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia, je potrebné odôvodniť zábery poľnohospodárskej pôdy v územnom pláne mesta Filakovo.

Potrebnosť záberu pôdy pre dopravnú infraštruktúru:

1. Zlepšenie dopravnej dostupnosti:

- Rozvoj a modernizácia dopravnej infraštruktúry je kľúčovým faktorom pre zlepšenie dostupnosti mesta a jeho ekonomického rozvoja. Zlepšenie cestnej siete, vrátane rozšírenia a modernizácie existujúcich ciest, vyžaduje zábery poľnohospodárskej pôdy.

2. Bezpečnosť dopravy:

- Výstavba nových dopravných komunikácií a modernizácia existujúcich sú nevyhnutné pre zvýšenie bezpečnosti dopravy. Zníženie dopravných nehôd a zvýšenie plynulosti dopravy sú hlavným cieľom týchto opatrení.

3. Prepojenie s okolím:

- Rozvoj medzinárodných a regionálnych dopravných trás, vrátane zlepšenia spojení s Maďarskom, vyžaduje zábery poľnohospodárskej pôdy. Tieto projekty sú nevyhnutné pre posilnenie ekonomických a sociálnych väzieb so susednými regiónmi.
- Preložky ciest I/71 a II/571 vyplývajú z nadradenej dokumentácie ÚPN VÚC Banskobystrického kraja.

Potrebnosť záberu pôdy pre rozvoj bývania:

1. Nárast obyvateľstva a potreba nových obytných zón:

- Filakovo očakáva na základe rozvojovej stratégie rast obyvateľstva, čo si vyžaduje vytváranie nových obytných zón. Rozširovanie obytných plôch na poľnohospodárskej pôde je nevyhnutné pre uspokojenie dopytu po bývaní a pre

zabezpečenie kvalitného životného prostredia pre obyvateľov. Navrhované lokality sú v kontakte so zastavaným územím, vychádzajú z predchádzajúceho územného plánu a sú v súlade s koncepciou kompaktného mesta.

2. Kvalitné bývanie a sociálna infraštruktúra:

- Plánovanie nových obytných zón zahŕňa aj budovanie sociálnej infraštruktúry.

Pri plánovaní záberov poľnohospodárskej pôdy sa prihliada na nasledujúce zásady:

1. Optimalizácia využitia pôdy:

- Zábery poľnohospodárskej pôdy sú minimalizované tým, že sa prioritne využívajú nevyužívané a zanedbané plochy v rámci mestských hraníc a na brownfieldoch.

2. Vyvážený rozvoj:

- Zabezpečenie rovnováhy medzi potrebou rozvoja a ochranou poľnohospodárskej pôdy. Každý záber pôdy je starostlivo zvažovaný a odôvodnený, pričom sa prihliada na jeho dlhodobé dôsledky. Nové plochy sú navrhované v kontakte so zastavaným územím.

3. Kompenzačné opatrenia:

- V prípadoch, kde je nevyhnutné zaberať poľnohospodársku pôdu, sú plánované kompenzačné opatrenia, ako je rekultivácia iných plôch a zlepšenie kvality zostávajúcich poľnohospodárskych území.

2.15.4 Vyhodnotenie záberu poľnohospodárskej pôdy

Variant A

Celkové zhrnutie:

Kat.	Ochrana		
	najkvalitnejšia pôda	ostatná pôda	Celkový súčet
nepoľnohospodárska pôda	4,0785	0,7317	4,8102
poľnohospodárska pôda	32,1346	13,9156	46,0502
Celkový súčet	36,2131	14,6473	50,8604

Druh využitia pozemku:

DRP	Výmera
nepoľnohospodárska pôda	4,8102
ostatná plocha	2,8038
vodná plocha	0,6764
zastavaná plocha a nádvorie	1,33
poľnohospodárska pôda	46,0502
orná pôda	35,2387
trvalý trávnatý porast	8,1435
vinica	0,8818
záhrada	1,7862
Celkový súčet	50,8604

Záber podľa BPEJ

Záber BPEJ podľa			Zastavané územie		
BPEJ		SKUPINA	mimo z.ú.	v z.ú.	Celkový súčet
	0406002	5	2,0091	2,1163	4,1254
	0411005	6	1,2048	5,5858	6,7906
	0426002	4	7,4477	0,0507	7,4984
	0427003	6	1,0145		1,0145
	0448202	5	1,3779	1,3503	2,7282
	0452002	6	2,464		2,464
	0483672	9	0,0725		0,0725
	0548002	5	1,9768		1,9768
	0548202	5	9,0152		9,0152
	0550202	6	7,09		7,09
	0551203	6	0,8718		0,8718
	0554672	8	0,6537		0,6537
	0571403	7	0,8386		0,8386
	0583672	9	0,5329		0,5329
	0583872	9	0,3776		0,3776
Celkový súčet			36,9471	9,1031	46,0502

Variant B

Celkové zhrnutie:

Kat.	Ochrana		
Označenia riadkov	najkvalitnejšia pôda	ostatná pôda	Celkový súčet
nepoľnohospodárska pôda	4,0376	0,4156	4,4532
poľnohospodárska pôda	32,0821	12,9122	44,9943
Celkový súčet	36,1197	13,3278	49,4475

Zábery podľa DRP

DRP	Výmera
nepoľnohospodárska pôda	4,4532
ostatná plocha	2,8038
vodná plocha	0,6764
zastavaná plocha a nádvorie	0,973
poľnohospodárska pôda	44,9943
orná pôda	34,1828
trvalý trávnatý porast	8,1435
vinica	0,8818
záhrada	1,7862
Celkový súčet	49,4475

Zábery podľa BPEJ

Záber BPEJ podľa BPEJ		SKUPINA	Zastavané územie		Celkový súčet
			mimo z.ú.	v z.ú.	
	0406002	5	2,0091	2,1163	4,1254
	0411005	6	1,196	5,5858	6,7818
	0426002	4	7,4477	0,0507	7,4984
	0427003	6	0,0836		0,0836
	0448202	5	1,3342	1,3503	2,6845
	0452002	6	2,464		2,464
	0548002	5	1,9768		1,9768
	0548202	5	9,0152		9,0152
	0550202	6	7,09		7,09
	0551203	6	0,8718		0,8718
	0554672	8	0,6537		0,6537
	0571403	7	0,8386		0,8386
	0583672	9	0,5329		0,5329
	0583872	9	0,3776		0,3776
Celkový súčet			35,8912	9,1031	44,9943

2.15.5 Vyhodnotenie záberu lesnej pôdy

Lesná pôda sa nezaberá.

2.16 Hodnotenie navrhovaného riešenia najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územno-technických dôsledkov

2.16.1 Environmentálne dôsledky

Pozitíva:

- Zachovanie prírodného dedičstva vrátane CHKO Cerová vrchovina a geoparku Novohrad – Nógrád.
- Vytvorenie podmienok pre separáciu odpadov a podporu recyklácie.
- Opatrenia na ochranu a regeneráciu životného prostredia, vrátane mitigačných opatrení a protipovodňových opatrení.

Negatíva:

- Riziko negatívnych vplyvov priemyselnej zóny na životné prostredie.
- Slabé environmentálne povedomie obyvateľov, ktoré môže komplikovať realizáciu environmentálnych opatrení.

2.16.2 Ekonomické dôsledky

Pozitíva:

- Využitie voľných lokalít pre podnikanie, čo môže prispieť k ekonomickému rastu.
- Posilnenie tradícií priemyslu a vytváranie nových pracovných príležitostí.
- Rozvoj turizmu vďaka bohatému prírodnému a kultúrnemu dedičstvu, čo môže priniesť zvýšenie príjmov mesta.

Negatíva:

- Vysoká nezamestnanosť a odchod vzdelaných ľudí.
- Finančné a kompetenčné obmedzenia, ktoré môžu limitovať realizáciu niektorých projektov.
- Nedostatočný rozvoj podnikateľského sektora.

2.16.3 Sociálne dôsledky

Pozitíva:

- Rozvoj sociálnej infraštruktúry, vrátane zariadení pre starších občanov a inklúziu marginalizovaných skupín.
- Zlepšenie vzdelávacieho systému a zvýšenie kvalifikácie pracovnej sily.
- Podpora mladých rodín a programy na zvýšenie pôrodnosti.

Negatíva:

- Starnutie obyvateľstva a negatívna migrácia.
- Nedostatok zdravotníckych zariadení, čo môže zhoršiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti.
- Nízka vzdelanostná úroveň obyvateľstva najmä v oblasti IKT.

2.16.4 Územno-technické dôsledky

Pozitíva:

- Modernizácia a rekonštrukcia dopravnej infraštruktúry, vrátane ciest a železničných tratí.
- Aktualizácia a modernizácia infraštruktúry vodovodu a kanalizácie.
- Kabelizácia vzdušných vedení v historických častiach mesta.

Negatíva:

- Zastaraná a zhoršujúca sa technická infraštruktúra, ktorá môže zvýšiť náklady na modernizáciu.
- Zrušená doprava do Maďarska, čo môže obmedziť medzinárodnú spoluprácu a obchodné aktivity.

2.16.5 Hlavné ohrozenia naplnenia návrhu

1. **Politická a legislatívna nestabilita** - Môže ovplyvniť schopnosť mesta získať a využiť finančné prostriedky potrebné na realizáciu projektov.

2. **Finančné obmedzenia** - Nedostatok finančných zdrojov môže spomaliť alebo úplne zastaviť realizáciu dôležitých infraštruktúrnych a sociálnych projektov.
3. **Negatívne demografické trendy** - Starnutie obyvateľstva a odchod mladých ľudí môžu znížiť pracovnú silu a zvýšiť náklady na sociálne a zdravotné služby.
4. **Riziká spojené s priemyselnou zónou** - Možné negatívne environmentálne vplyvy môžu vyvolať odpor verejnosti a zvýšiť náklady na mitigáciu.
5. **Bezpečnostné a sociálne výzvy** - Zhoršujúca sa sociálna situácia a kriminalita môžu ovplyvniť kvalitu života a atraktivitu mesta pre investorov a obyvateľov.

2.16.6 Opatrenia na ochranu a regeneráciu životného prostredia

1. Zeleň a biodiverzita:

- Vytváranie a udržiavanie zelených plôch a parkov pre zlepšenie kvality ovzdušia a biodiverzity.
- Ochrana a obnova prirodzených biotopov, zvlášť v oblasti CHKO Cerová vrchovina a geoparku Novohrad – Nógrád.

2. Vodné hospodárstvo:

- Opatrenia na ochranu a zlepšenie kvality povrchových a podzemných vôd.
- Implementácia systémov na zadržiavanie a využívanie dažďovej vody.
- Rekonštrukcia a modernizácia vodovodných a kanalizačných sietí.

3. Odpady a recyklácia:

- Zriadenie a podpora zariadení na triedenie a recykláciu odpadu.
- Zvyšovanie povedomia a vzdelávania obyvateľov o dôležitosti recyklácie a redukcie odpadu.

4. Ochrana ovzdušia:

- Zníženie emisií z dopravy a priemyslu prostredníctvom modernizácie technológií a podpora ekologických druhov dopravy.
- Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie.
- Preloženie hlavných dopravných tratí mimo zastavané územie.

5. Redukcia hluku:

- Zlepšenie dopravnej infraštruktúry a regulácia dopravy v obytných zónach na zníženie hlukovej záťaže najmä preložením hlavných dopravných ťahov.

6. Radónové riziko a seizmicita:

- Monitorovanie a hodnotenie radónového rizika v nových a existujúcich stavbách.
- Zavedenie stavebných noriem a predpisov na minimalizáciu rizika radónu.
- Posúdenie seizmického rizika a aplikácia vhodných stavebných opatrení na zabezpečenie stability a bezpečnosti budov.

2.16.7 Záver

Komplexné environmentálne opatrenia plánované v územnom pláne mesta Filákov sú dôležité pre udržateľný rozvoj mesta. Napriek tomu je potrebné venovať pozornosť možným ohrozeniam, ktoré môžu negatívne ovplyvniť realizáciu týchto opatrení. Efektívna implementácia týchto opatrení si vyžaduje koordinovanú spoluprácu všetkých zainteresovaných strán, dostatočné finančné zdroje a neustále vzdelávanie a zvyšovanie povedomia obyvateľov o dôležitosti ochrany životného prostredia.

2.16.8 Posúdenie jednotlivých variantov

Vzhľadom na konzervatívnu rozvojovú stratégiu zameranú na intenzifikáciu zástavby je základným rozdielom medzi jednotlivými variantami trasovanie preložky cesty II/571, pričom variant A uvažuje s preložkou v severnej časti mesta a priamym napojením priemyselného areálu na cestu I. triedy, pričom variant B uvažuje s diverzifikáciou dopravy a rozloženiu dopravy na území mesta. Na základe tohto hodnotenia je variant A celkovo výhodnejší.

.

3 Prílohy

3.1 Tabuľka záberov poľnohospodárskej pôdy VARIANT A

Lokalita	Funkcia	Výmera lokality	Predpokladaná výmera PP						Užívateľ	hydromeliorácie	etapa
			Výmera poľnohosp. pôdy	Z toho							
				Zastavané územie	BPEJ	SKUPIN A	ochrana	Výmera BPEJ			
B1	Bývanie	8,5812	8,5807	mimo z.ú.	0426002	4	najkvalitnejšia pôda	0,0346			1. etapa
					0548202	5	najkvalitnejšia pôda	8,5461			
B2	Bývanie	12,1595	11,7537	mimo z.ú.	0406002	5	najkvalitnejšia pôda	2,0083			1. etapa
					0426002	4	najkvalitnejšia pôda	7,2814			
					0452002	6	ostatná pôda	2,4640			
B3	Bývanie	0,3239	0,3214	mimo z.ú.	0583672	9	ostatná pôda	0,0291			1. etapa
					0583872	9	ostatná pôda	0,2923			
B4	Bývanie	0,6352	0,6324	mimo z.ú.	0571403	7	ostatná pôda	0,3031			1. etapa
					0583672	9	ostatná pôda	0,3210			
					0583872	9	ostatná pôda	0,0083			
B5	Bývanie	0,1003	0,1003	mimo z.ú.	0583672	9	ostatná pôda	0,1003			1. etapa
B6	Bývanie	0,6205	0,6180	mimo z.ú.	0571403	7	ostatná pôda	0,5355			1. etapa
					0583672	9	ostatná pôda	0,0825			
B7	Bývanie	0,0923	0,0770	mimo z.ú.	0583872	9	ostatná pôda	0,0770			1. etapa
B8	Bývanie	3,7813	2,1163	v z.ú.	0406002	5	najkvalitnejšia pôda	2,1163			1. etapa
D1	Doprava	4,9911	4,5834	mimo z.ú.	0411005	6	najkvalitnejšia pôda	1,1960			1. etapa
					0427003	6	ostatná pôda	0,0836			
					0448202	5	najkvalitnejšia pôda	1,3342			
					0550202	6	ostatná pôda	1,3159			
					0554672	8	ostatná pôda	0,6537			

Lokalita	Funkcia	Výmera lokality	Predpokladaná výmera PP						Užívateľ	hydromeliorácie	etapa
			Výmera poľnohosp. pôdy	Z toho							
				Zastavané územie	BPEJ	SKUPIN A	ochrana	Výmera BPEJ			
D2	Doprava	1,4129	1,0559	mimo z.ú.	0411005	6	najkvalitnejšia pôda	0,0088			1. etapa
					0427003	6	ostatná pôda	0,9309			
					0448202	5	najkvalitnejšia pôda	0,0437			
					0483672	9	ostatná pôda	0,0725			
D3	Doprava	0,1581	0,1325	mimo z.ú.	0406002	5	najkvalitnejšia pôda	0,0008			1. etapa
					0426002	4	najkvalitnejšia pôda	0,1317			
I1	Výroba	1,7354	1,7352	mimo z.ú.	0550202	6	ostatná pôda	1,7352			1. etapa
I2	Výroba	3,5654	3,5654	mimo z.ú.	0548002	5	najkvalitnejšia pôda	1,9768			1. etapa
					0548202	5	najkvalitnejšia pôda	0,4691			
					0550202	6	ostatná pôda	0,2477			
					0551203	6	ostatná pôda	0,8718			
I3	Výroba	5,9248	5,4094	v z.ú.	0411005	6	najkvalitnejšia pôda	5,2130			1. etapa
					0448202	5	najkvalitnejšia pôda	0,1964			
OV1	Vybavenosť	1,6028	1,5267	v z.ú.	0411005	6	najkvalitnejšia pôda	0,3728			1. etapa
					0448202	5	najkvalitnejšia pôda	1,1539			
OV2	Vybavenosť	3,7912	3,7912	mimo z.ú.	0550202	6	ostatná pôda	3,7912			1. etapa
R1	Rekreácia	0,5359	0,0507	v z.ú.	0426002	4	najkvalitnejšia pôda	0,0507			1. etapa
R2	Rekreácia	0,8486	0,0000								
		50,8604	46,0502	46,0502							

3.2 Tabuľka záberov poľnohospodárskej pôdy VARIANT B

Lokalita	Funkcia	Výmera lokality	Predpokladaná výmera PP						Užívateľ	hydromeliorácie	etapa
			Výmera poľnohosp. pôdy	Z toho							
				Zastavané územie	BPEJ	SKUPINA	ochrana	Výmera BPEJ			
B1	Bývanie	8,5812	8,5807	mimo z.ú.	0426002	4	najkvalitnejšia pôda	0,0346			1. etapa
					0548202	5	najkvalitnejšia pôda	8,5461			
B2	Bývanie	12,1595	11,7537	mimo z.ú.	0406002	5	najkvalitnejšia pôda	2,0083			1. etapa
					0426002	4	najkvalitnejšia pôda	7,2814			
					0452002	6	ostatná pôda	2,464			
B3	Bývanie	0,3239	0,3214	mimo z.ú.	0583672	9	ostatná pôda	0,0291			1. etapa
					0583872	9	ostatná pôda	0,2923			
B4	Bývanie	0,6352	0,6324	mimo z.ú.	0571403	7	ostatná pôda	0,3031			1. etapa
					0583672	9	ostatná pôda	0,321			
					0583872	9	ostatná pôda	0,0083			
B5	Bývanie	0,1003	0,1003	mimo z.ú.	0583672	9	ostatná pôda	0,1003			1. etapa
B6	Bývanie	0,6205	0,618	mimo z.ú.	0571403	7	ostatná pôda	0,5355			1. etapa
					0583672	9	ostatná pôda	0,0825			
B7	Bývanie	0,0923	0,077	mimo z.ú.	0583872	9	ostatná pôda	0,077			1. etapa
B8	Bývanie	3,7813	2,1163	v z.ú.	0406002	5	najkvalitnejšia pôda	2,1163			1. etapa
D1	Doprava	4,9911	4,5834	mimo z.ú.	0411005	6	najkvalitnejšia pôda	1,196			1. etapa
					0427003	6	ostatná pôda	0,0836			
					0448202	5	najkvalitnejšia pôda	1,3342			
					0550202	6	ostatná pôda	1,3159			
					0554672	8	ostatná pôda	0,6537			
D2	Doprava	0,1581	0,1325	mimo z.ú.	0406002	5	najkvalitnejšia pôda	0,0008			1. etapa
					0426002	4	najkvalitnejšia pôda	0,1317			
I1	Výroba	1,7354	1,7352	mimo z.ú.	0550202	6	ostatná pôda	1,7352			1. etapa

Lokalita	Funkcia	Výmera lokality	Predpokladaná výmera PP						Užívateľ	hydromeliorácie	etapa
			Výmera poľnohosp. pôdy	Z toho							
				Zastavané územie	BPEJ	SKUPINA	ochrana	Výmera BPEJ			
I2	Výroba	3,5654	3,5654	mimo z.ú.	0548002	5	najkvalitnejšia pôda	1,9768			1. etapa
					0548202	5	najkvalitnejšia pôda	0,4691			
					0550202	6	ostatná pôda	0,2477			
					0551203	6	ostatná pôda	0,8718			
I3	Výroba	5,9248	5,4094	v z.ú.	0411005	6	najkvalitnejšia pôda	5,213			1. etapa
					0448202	5	najkvalitnejšia pôda	0,1964			
OV1	Vybavenosť	1,6028	1,5267	v z.ú.	0411005	6	najkvalitnejšia pôda	0,3728			1. etapa
					0448202	5	najkvalitnejšia pôda	1,1539			
OV2	Vybavenosť	3,7912	3,7912	mimo z.ú.	0550202	6	ostatná pôda	3,7912			1. etapa
R1	Rekreácia	0,5359	0,0507	v z.ú.	0426002	4	najkvalitnejšia pôda	0,0507			1. etapa
R2	Rekreácia	0,8486	0					0			
		49,4475	44,9943	44,9943							